

BASIN AÇIKLAMALARI

EMO 47. DÖNEM BASIN AÇIKLAMALARI VE BÜLTENLERİ

ADIL YARGILANMA TALEBİNİN BEDELİ ÖLÜM OLMAMALI

Adil yargılanma talebiyle 238 gündür ölüm orucunda olan avukat Ebru Timtik'i yitirmenin üzüntüsü içindeyiz. Ebru Timtik ve halen ölüm orucundaki avukat Aytaç Ünsal'ın demokratik taleplerini görmezden gelenler, yaşam hakkını ihlal etmiş dolayısıyla adaleti de yok etmiştir.

Oysa adil yargılanma en az yaşam hakkı kadar elzem ve anayasayla güvence altına alınmış temel bir haktır. Anayasa'nın 36. maddesine göre, "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." Yine Anayasa'nın 56. maddesine göre "Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak" ile görevlidir. Avukat Ebru Timtik'in göz göre göre ölümünde her iki Anayasa maddesi de ihlal edilmiştir.

Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın sevk edildikleri Adli Tıp Kurumu, iki avukatın da cezaevinde kalmalarının uygun olmadığı yönünde rapor vermesine rağmen, tahliye talepleri mahkemece reddedilmiştir. «Hak, hukuk, adalet» arayışındaki Ebru Timtik'in sözlerine kulaklar tıkanmış, ölümüne seyirci kalmıştır.

Hukukun yok sayıldığı bir ülkede adil yargılanma da dahil temel hak ve özgürlüklerin güvence altında olduğu söylenebilir mi?

Etnik, dini, sınıfsal, ekonomik, siyasi vs. durumlara bakılmaksızın herkes eşit insan haklarına sahiptir. Öyleyse bütün insanlar, dünyanın neresinde olursa olsun bu haklara, kendiliğinden, başka şarta gerek kalmadan sahip olacak ve bu haklara saygı gösterilmesini devletten, kurumlardan ve bireylerden talep edebilecektir. Her insan, yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, hukuka ve hakkaniyete uygun bir şekilde, kamuya açık ve makul bir süre içinde adil yargılanma isteme hakkına sahiptir. Adil yargılanma hakkı, hukuk devletinin temel unsurunu oluşturmaktadır.

Herkes için adil yargılanmanın önü açılсын diye bedel ödemekten çekinmeyen Ebru Timtik hayatını kaybetti. Adil yargılanma talebinin bedeli ölüm olmamalıdır.

İnsanların korku ve yoksunluktan kurtulması, kişinin onuruna ve değerine, konuşma ve inanma özgürlüğüne sahip olacağı bir dünyanın ortaya çıkması, özgürlük içinde toplumsal gelişim ve daha iyi bir yaşam düzeyini sağlamak için, zorbalık ve baskıya karşı, insan haklarının hukukun egemenliğiyle, hakkaniyetle savunulmasının ve korunmasının önemli olduğunu bir kez daha haykırmak istiyoruz.

Avukat Aytaç Ünsal ölüm orucunu sürdürmektedir. Bir an önce yaşam haklarının korunması ve adil yargılanma haklarının tanınması yönünde adım atılmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
28 AĞUSTOS 2020

EMO'DA 47. ÇALIŞMA DÖNEMİ BAŞLADI

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) 47. Olağan Genel Kurulu kapsamında 23 Ağustos 2020 tarihinde seçilen 47. Dönem Yönetim, Onur ve Denetleme kurulları, 29 Ağustos 2020 Cumartesi günü törenle görevi devraldı. Yönetim Kurulu yaptığı ilk toplantıda görev dağılımını gerçekleştirdi. EMO 47. Dönem Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı Bülent Pala, Başkan Yardımcılığını Şaban Filiz, Yazmanlığını Ş. Can İncebyık, Saymanlığını Çiğdem Gündoğan Türker üstlenirken, Olgun Sakarya, Mehmet Özdağ ve Seyfettin Atar Yönetim Kurulu Üyesi oldular.

EMO 47. Olağan Genel Kurulu'nda seçilen Onur Kurulu ve Denetleme Kurulu da ilk toplantılarını aynı gün yaparak görev dağılımını belirlediler. EMO Onur Kurulu Başkanlığı'na İlhan Metin, Raportörlüğe Eylem Ölmezoğlu; EMO Denetleme Kurulu Başkanlığı'na Suat Yılmaz, Raportörlüğe Hüsamettin Pala seçildi.

47. Dönem EMO Yönetim Kurulu Başkanı seçilen **Bülent Pala**, Fırat Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden mezun olup, 1987-2006 yılları arasında Türk Telekom'da; 2006-2016 döneminde de Pamukkale Üniversitesi'nde araştırmacı olarak çalıştı. Halen özel sektörde çalışmaya devam ediyor. EMO Denizli Şubesi'nde 2002 yılından bu yana Üye, Sayman, Denetçi, Yazman, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini üstlendi.

47. Dönem EMO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Şaban Filiz**, Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra PTT Diyarbakır Bölge Başmüdürlüğü, DSİ 10. Bölge Müdürlüğü, TCDD, TEK ve Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.'de çalıştı. 2003 yılında emekliye ayrıldı. 10. Dönem EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanlığı, 33. Dönem EMO Onur Kurulu Üyeliği, 34. Dönem EMO Yönetim Kurulu Yazmanlığı, 41. Dönem EMO Yönetim Kurulu Üyeliği ve 42. Dönem EMO Denetleme Kurulu Üyeliği yaptı.

47. Dönem EMO Yönetim Kurulu Yazmanı **Ş. Can İncebyık**, Anadolu Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra 2016-2017 döneminde EMO Test Ölçüm Merkezi'nde görev aldı. 2018 yılından bu yana Serbest Müşavir Mühendis olarak mesleki faaliyetlerini sürdürüyor. Ayrıca EMO Ankara Şubesi 25. Dönem komisyonlarındaki görevine devam ediyor.

47. Dönem EMO Yönetim Kurulu Saymanı **Çiğdem Gündoğan Türker**, Kocaeli Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra aynı üniversitede yüksek lisans ve doktorasını tamamladı. 2016 yılından bu yana İstanbul Gedik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Mekatronik Mühendisliği Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapıyor. EMO Kocaeli Şubesi 3. Dönem'de Yönetim Kurulu Üyesi, 4. ve 9. dönemlerde Sayman, 10. Dönem'de Yazman olarak yer aldı.

47. Dönem EMO Yönetim Kurulu Üyesi **Olgun Sakarya**, Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra TEDAŞ'ta çalıştı. 22. Dönem EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı; 37 ve 38. Dönemler EMO Denetleme Kurulu ve Onur Kurulu Üyeliği ile 39 ve 40. dönemler Onur Kurulu Başkanlığı görevlerini üstlendi. EMO Enerji Komisyonu ve Çalışma Grubu'nda yer aldı ayrıca EMO Enerji Birim Koordinatörlüğü yaptı.

47. Dönem EMO Yönetim Kurulu Üyesi **Mehmet Özdağ**, Uludağ Üniversitesi Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun olmuş olup, Türk Telekom Samsun İl Müdürlüğü Bilişim Ağları Müdürlüğü'nde çalıştı. EMO Samsun Şubesi'nde çeşitli dönemlerde Yönetim Kurulu Üyeliği ve Yazmanlık görevlerinde bulundu, 4 dönem Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı üstlendi. Ayrıca Oda komisyonlarında yer aldı. Halen Samsun Çevre Platformu Sözcülüğü görevini yürütüyor.

47. Dönem EMO Yönetim Kurulu Üyesi **Seyfettin Atar**, ODTÜ Gaziantep Mühendislik Fakültesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra, TRT Çukurova Müdürlüğü'nde çalıştı. Halen Mersin Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nde Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapıyor. EMO Mersin Şubesi'nde 2002-2010 yılları arasında Üye, Sayman ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı yaptıktan sonra 2010 yılından bu yana EMO Mersin Şube Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini sürdürüyor.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
30 AĞUSTOS 2020

12 EYLÜL FAŞİZMİNE KARŞI DEMOKRASİ MÜCADELEMİZ SÜRÜYOR

40 yıl önce bugün, 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle emperyalizmin istekleri doğrultusunda Türkiye yeniden yapılandırılmış, demokrasiden emek güçlerine, hukuktan çalışma hayatına, sağlık, eğitim ve enerjiye kadar tüm alanlarda uygulanan liberal programın yıkıcı etkileri olmuştur. 12 Eylül'ün etkileri belleklerimizden silinmeyecektir. İleri demokrasi adı altında otoriter bir yönetim anlayışıyla 12 Eylül'ün uygulamaları günümüzde de maalesef devam etmektedir. Cezaevinde tutulan siyasilere, aydınlar, tutuklu gazeteciler, haksız gözaltı ve hapis kararları, barışı savunduğu için ihraç edilen akademisyenler, sendika ve demokratik kitle örgütlerine yönelik baskılar, muhalefeti sindirmeye yönelik uygulamalar, iktidarın sopsına dönüştürülen hukuk kurumları, gücünü ve itibarını yitirmiş parlamento, neoliberal politikalar, ırkçı-gerici ideolojik daha pek çok uygulama 12 Eylül döneminden bugüne etkisini sürdürmektedir.

Çevreye, doğaya ve topluma zarar veren rant projeleri “ben yaptım oldu” mantığıyla yürürlüğe konulmakta, bilimsel ve teknik kurallar, mühendislik ilkelerinin hiçe sayıldığı uygulamalar kamu yararına aykırı olarak yaşama geçirilmektedir. İşte bu ortamda demokratik işleyişe sahip özerk yönetim anlayışının belki de ülkemizde tek örneği sayılabilecek olan kamu tüzel kişiliğine sahip meslek örgütlerimiz, tüm baskı ve sindirme politikalarına rağmen geri adım atmamaya rant ve talana karşı mühendislik hizmet alanlarının kar hırsına terk edilmeyeceği bir düzen için mücadelesine devam edecektir.

Bilinmelidir ki bizler, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu ülkenin aydınlık yüzleri olan mühendis üyelerimizle birlikte 12 Eylül'ün etkisini geriletmek için darbelere, gericiliğe ve neoliberalizme karşı direnmeye devam edeceğiz. Katılımcı,

eşitlikçi, emek ve özgürlükçü, demokratik, sosyal ve laik; parasız eğitim, sosyal sağlık güvencesi ile çalışma ve insanca yaşama hakkını, her türlü kültür ve kimliğin özgürce ifade edilebildiği, barış taleplerini dile getiren ve bir arada yaşamı güvence altına alan bir anayasal düzene kavuşuncaya kadar mücadelemizi sürdürmeye kararlıyız.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
12 EYLÜL 2020

YERLİ ve MİLLİ ENERJİ'DE, ÜRETİM ŞİRKETLERİNE AMERİKAN DOLARI ESASLI ÖDEMELERE DEVAM...

Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösteren tesisler için uygulanacak fiyat ve süreler ile yerli katkı ilavesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı, 18 Eylül 2020 tarih ve 31248 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Karar ile Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizmasına (YEKDEM) tabi lisanslı üretim tesislerinin 30.06.2021 tarihine kadar işletmeye girmeleri koşuluyla, 5346 Sayılı Kanunun Ek I listesine göre yapılacak ödemeler 31.12.2030 tarihine kadar uzatılmıştır.

İthal kaynak oranı oldukça yüksek olan elektrik enerjisi üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarından azami ölçüde yararlanılması gerekmektedir. Özellikle birincil enerji kaynaklarının ithali için yapılan harcamaların ülke ekonomisi üzerindeki olumsuz etkisinin ortadan kaldırılması veya en azından minimum seviyeye indirilmesi, elektrik enerjisi üretiminde arz güvenliğine katkısının maksimum seviyede tutulması ve iklim değişikliği üzerindeki olumlu etkisi gibi nedenlerle yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması arzu edilen bir durumdur. Bu yöndeki yatırımların teşvik sistemleri ile de hızlandırılması gerekmektedir.

Ancak 01.01.2021-30.06.2021 tarihleri arasında işletmeye girmesi muhtemel üretim tesislerine sağlanan bu ayrıcalıklı uygulamanın hangi ihtiyaçtan kaynaklandığı ve ödemelerin neden Amerikan Doları karşılığında yapılacağı anlaşılabilmiştir.

Çünkü, siyasal iktidar her platformda YERLİ ve MİLLİ ENERJİ POLİTİKASI üzerinde dururken;

-YEKDEM kapsamında değerlendirilen lisanssız üretimlerde söz konusu EK-I listedeki fiyatlar yerine elektrik sistemine aktarılan ihtiyaç fazlası üretim için ait olduğu tarife grubundaki TEK ZAMANLI AKTİF ENERJİ bedeli üzerinden ödeme yapılması,

-Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Temmuz 2020 ayında, başlangıç fiyatı 30 Kır/kWh olarak belirlenen ve YEKA GES-3 grup adı altında ilana çıkılan lisanslı üretim yatırımları

göz önüne alındığında, 18 Eylül 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Karar ile kısa bir süre içinde işletmeye girecek üretim tesislerinin üretimleri karşılığında lisans sahiplerine Amerikan Doları bazında ve 31.12.2030 tarihine kadar sürecek ödemeleri için adeta ayrıcalık tanınması kabul edilebilir değildir.

Kaldı ki YEKDEM sistemi yapılanması itibarıyla bazı üretim şirketlerine kaynak aktarmanın yolu haline gelmiştir. 2020 yılı itibarıyla YEKDEM'e esas; gücü 50 MW ile 626.8 MW arasında olan toplam 59 adet rezervuarlı HES ve gücü 50 MW ile 288.1 MW arasında değişen toplam 165 adet RES mevcuttur.

Bir taraftan YEKDEM kapsamında yapılan ödemelerin dağıtım sistemi kullanıcıları ile Son Kullanıcı Tedarik Tarifesi'ne tabi yüksek tüketimli özellikle sanayi aboneleri üzerindeki olumsuz etkisinden söz edilirken, diğer taraftan Milli ve Yerli Enerji Politikası söylemine karşı önümüzdeki 10 yıl için hangi şirket(ler)in ve hangi gerekçeyle döviz cinsi ödemelerden yararlandırılacak olması, içinde çelişki barındıran bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere; çevrenin, doğanın ve sosyal yaşamın üzerindeki olumsuz etkilerinden arındırılmış olarak yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik enerjisi üretiminde azami ölçüde kullanılması doğru bir tercihtir. Ancak bu yöndeki uygulamaların üretim şirketlerine kaynak aktarmanın yolu olarak kullanılmaması ve kullanıcı tarifelerini artırıcı etkilerinin minimum seviyede tutulması için gereken önlemler alınmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
19 EYLÜL 2020

EPDK'DAN RÜZGAR'A GEÇİT YOK...

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) 22.09.2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Kararında; 30.07.2015 tarih 5709 sayılı Kararında değişiklik yapılmış ve elektrik sistemine bağlanabilecek kapasite olarak tahsis edilen 2.000 MW gücündeki Rüzgar Enerjisi önlisans başvuruları ikinci bir duyuruya kadar ertelenmiştir.

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin 12. maddesinin 7. fıkrasında, Nisan ayının ilk beş günü içinde rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisi için açıklanan kapasite çerçevesinde kurum tarafından önlisans başvurularının alınacağı hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükmüne karşın EPDK tarafından 2.000 MW'lık kapasitenin kullanımı için yapılması gereken önlisans başvuruları sırasıyla;

- 08.09.2016 tarih 6476-1 sayılı Kurul Kararı ile 3-7 Nisan 2017 tarihleri arasında,
- 09.03.2017 tarih 6956-32 sayılı Kurul Kararı ile 2-6 Nisan 2018 tarihleri arasında,
- 14.03.2018 tarih 7738-7 sayılı Kurul Kararı ile 6-10 Nisan 2020 tarihleri arasında,
- 12.03.2020 tarih 9237 sayılı Kurul Kararı ile 5-9 Ekim 2020 tarihleri arasında,
- 10.09.2020 tarih 9534 sayılı Kurul Kararı ile İKİNCİ BİR DUYURUYA kadar,

kabul edilebilir herhangi bir gerekçeye dayandırılmadan ertelenmiştir.

Siyasal iktidarın milli ve yerli enerji söylemine karşın yenilenebilir enerji kaynağı olan ve ülkemizin birçok bölgesinde oldukça yüksek bir potansiyele sahip olan rüzgar

enerjisine dayalı kapasite kullanımına ait önlisans başvurularının alınmasında 2015 yılından bu yana sürekli olarak ertelemenin yapılması anlaşılır ve kabul edilebilir bir yaklaşım değildir.

Ülkemizin ithal kaynak bağımlısı olan elektrik üretim altyapısında, 2020 yılı Ağustos ayı itibarıyla rüzgar enerjisi kaynaklı kurulu güç toplamı 8.012,6 MW olup 93.022,7 MW olan toplam kurulu güç içinde yüzde 8.6 oranında bir paya sahiptir. 2019 yılında gerçekleşen toplam üretim içindeki payı ise yüzde 7.2'dir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı verilerine göre ülkemizde teknik ve ekonomik olarak 48.000 MW kullanılabilir rüzgar kapasitesi mevcuttur. Halen işletmede olan kapasite ise kullanılabilir kapasitenin yüzde 16,7'sine karşılık gelmekte ve yaklaşık 40.000 MW'lık bir kapasitenin de halen kullanılma iradesini beklediği görülmektedir.

Diğer taraftan, rüzgar kurulu gücü için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanan 2015-2019 Stratejik Planı'nda 2019 yılı için 10.000 MW; 2019-2023 Stratejik Planı'nda 2020 yılı için 8.883 MW, 2023 yılı için de 11.883 MW olarak belirlenen hedefler söz konusu olmuştur.

Her iki stratejik planda da belirlenen hedeflere ne yazık ki ulaşılamamıştır ve izlenen politik tercihlerle ulaşılması da zor görülmektedir. Stratejik planlar ile belirlenmiş olan hedeflerini görmezden gelen EPDK'nın bu yaklaşımı anlaşılır değildir ve kamu idareleri arasındaki koordinasyon zafiyetinin kamuya yansıyan bir yüzüdür. Kamuoyu ile paylaşılan stratejik planlar, temenni belgesi olmaktan öteye geçememiştir.

Olası çevresel ve sosyal etkileri de göz önünde bulundurarak, elektrik enerjisi üretiminde millî ve yerli enerji söylemine de uygun yenilenebilir enerjiye dayalı üretim altyapısının güçlendirilmesi öncelikli hedef olmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
23 EYLÜL 2020

DURMAK YOK, ELEKTRİK ZAMLARI İLE YOLA DEVAM...

2020 yılının son çeyreğine ait olmak üzere, EPDK tarafından onaylanan ve 1 Ekim 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan elektrik tarifeleri tüketicilere yüzde 5,75 zamlı olarak uygulanmak üzere yürürlüğe girdi. Ayrıca, tüketici tercihine bağlı olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretimini desteklemek amacıyla 1 Ağustos 2020 tarihinde yürürlüğe giren Yeşil Tarife'ye de yüzde 11,7 ile yüzde 12,2 arasında değişen oranlarda zam yapıldı.

Asgari yaşam standartlarına sahip dört kişilik bir ailenin aylık 230 kWh üzerinden elektrik tüketim faturası yüzde 5,75 artış ile 163,35 TL'den 172,75 TL'ye, Yeşil Tarife'yi tercih etmiş olan benzer yapıdaki bir ailenin aylık 262,15 TL olan faturası yüzde 11,71 artış ile 292,85 TL'ye yükselmiş oldu.

TEK TERİMLİ TEK ZAMANLI MESKEN ABONESİ (ULUSAL TARİFE)			
DÖNEMİ	01.07.2020	01.10.2020	ARTIŞ(%)
Tüketim (kWh)	230	230	0
Enerji Birim Bedeli (TL/kWh)	0,362671	0,39270	8,28
Dağıtım Birim Bedeli (TL/kWh)	0,210205	0,212381	1,04
Enerji Birim Fiyatı (TL/kWh)	131,76	139,17	5,62
% 1 Enerji Fonu (TL)	0,83	0,90	
% 2 TRT Payı (TL)	1,67	1,81	
% 5 BTV (TL)	4,17	4,52	
Vergi ve Fon Toplamı (TL)	6,67	7,23	
KDV (% 18)	24,92	26,35	
FATURA TOPLAMI (TL)	163,35	172,75	5,75

TEK TERİMLİ TEK ZAMANLI MESKEN ABONESİ (YEŞİL TARİFE)			
DÖNEMİ	01.07.2020	01.10.2020	ARTIŞ(%)
Tüketim (kWh)	230	230	0
Enerji Birim Bedeli (TL/kWh)	0,699749	0,80246	14,68
Dağıtım Birim Bedeli (TL/kWh)	0,210205	0,212381	1,04
Enerji Birim Fiyatı (TL/kWh)	209,29	233,41	11,53
% 1 Enerji Fonu (TL)	1,61	1,85	
% 2 TRT Payı (TL)	3,22	3,69	
% 5 BTV (TL)	8,05	9,23	
Vergi ve Fon Toplamı (TL)	12,88	14,77	
KDV (% 18)	39,99	44,67	
FATURA TOPLAMI (TL)	262,15	292,85	11,71

Ulusal bazda uygulanan ve 1 Ekim 2020 tarihinde yayımlanan tarifelere bakıldığında da EÜAŞ toptan satış fiyatlarına 1 Ekim 2019 tarihine (13,2 Kr/kWh'ten 15,4894 Kr/kWh'e) göre yüzde 17,34 oranında zam yapılmıştır. Bu zammın elektrik tarifelerine yansması da yüzde 5,75 oranında olmuştur.

EPDK, bundan bir yıl önce (1 Ekim 2019) de elektrik enerjisi tarifelerine zam yapmış ve 34,8654 Kr/kWh olarak açıkladığı EÜAŞ toptan satış fiyatlarındaki artışın yapılan zamda en önemli etken olduğunu duyurmuştu.

EPDK, bir yıl önce 34,8654 Kr/kWh olan EÜAŞ toptan satış fiyatlarını

-01.01.2020 tarihinde 27,5683 Kr/kWh'e,

-01.04.2020 tarihinde 22,8311 Kr/kWh'e ve

-01.07.2020 tarihinde 13,2000 Kr/kWh'e kadar düşürmüştür.

EÜAŞ toptan satış fiyatlarında artış söz konusu olduğunda tüketiciye zamlı olarak yansıyan tarifeler, indirimler söz konusu olduğunda nedense hiç etkilenmemiştir. EÜAŞ toptan satış fiyatlarında yapılan indirimler, salgın hastalık dönemi de dahil olmak üzere hiçbir şekilde tüketici faturalarına yansıtılmamıştır, sadece şirketlere kaynak aktarmanın yolu olarak kullanılmıştır.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimini de desteklemek amacıyla 1 Ağustos 2020 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayan Yeşil Tarife'de mesken abonesi için önceki döneme göre artış yüzde 11,71 sanayi abonesi için yüzde 12,2 oranındadır. Yukarıda mesken abonesi için yer alan tablolarda her iki tarife seçeneği için söz konusu değişimler yer almaktadır.

Halen mevcut ulusal tarifeden enerji kullanan Tek Terimli Tek Zamanlı AG bağlantılı tüketicilerin Yeşil Tarife'yi tercih etmeleri durumunda Ulusal Tarife'ye göre; meskende yüzde 69,5 ticarethanede yüzde 28, sanayide yüzde 38,8 ve tarımsal sulamada yüzde 40,1 oranında fazla ödeme yapmaları söz konusudur. Salgın riskinin halen devam ettiği günümüzde, ekonomik nedenlerle normal faturasını ödemekte zorlanan tüketicilerin günümüz koşullarında Yeşil Tarife'yi seçmeleri pek de mümkün görülmemekte ve tarife tüketiciler açısından kabul görebilecek bir içerik taşımamaktadır.

Yeşil Tarife'nin tüketiciler tarafından tercih edilmesi için tüketim faturalarında tüketicilere yönelik de bir iyileştirmenin yapılması ve ulusal tarife ile yeşil tarife arasında oluşan yüksek orandaki farkın kapatılması gerekmektedir. Bu doğrultuda faturalara yansıtılan vergi ve fon dilimlerinde indirime gidilmeli, TRT payı tamamen kaldırılmalıdır.

Elektrik enerjisinin üretiminden tüketimine kadar geçen sürecin; eğitimde, sağlıkta, ulaşımda olduğu gibi kamu hizmeti niteliği taşıdığı unutulmamalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
1 EKİM 2020

ŞİRKETLERE VAR VATANDAŞA YOK!

İktidar tarafından 5 Ekim 2020 tarihinde, Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin TBMM Başkanlığı'na sunulduğunu enerji sektörü ile ilgili meslek odası olarak basın ve sosyal medyadan öğrenmiş bulunmaktayız.

Torba kanun mantığı ile hazırlanan ve her bir maddesi farklı kanunların değişikliğini içeren teklifin meslek alanımızı ilgilendiren 4646, 5346 ve 6446 sayılı kanunları içeren değişiklikleri detaylı olarak incelenmiştir.

Teklifin gerekçesinde düzenlemenin “özel sektör yatırımcılarının faaliyetlerini daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmesini temin etmek” amacı ile yapıldığı açıkça belirtilmektedir.

Zira çabuklaştırma, basitleştirme gerekçesi ile kamu yararının tespitine dair denetim mekanizmalarını ortadan kaldıran, kamu yararına hizmet etmeyen, sermayeyi öncelleyen kamulaştırma işlemlerinin hızlı ve denetimden uzak gerçekleştirilmesini sağlamak üzere düzenlemeler yapılmak istendiği görülmektedir.

Teklif içerisinde yer alan 5346 Sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun maddelerinde yapılan değişiklikler arasında, biyokütle tanımı içerisinde yer alan ve petrokimya ürünü olarak işlenmesi halinde pek çok çevresel ve sağlık sorununa yol açabilecek “atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünler” ifadesi, yenilenebilirlik kavramı ile çelişmektedir.

Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında büyük güçte pek çok Hidroelektrik Santrali (HES) ve Rüzgar Enerji Santrali (RES) mevcuttur. Büyük güçteki bu tür tesisler YEKDEM maliyetlerini artırmakta olup, YEKDEM maliyetleri de elektrik tarifelerine doğrudan etki etmektedir. Dolayısıyla YEKDEM, elektrik tarifeleri üzerinden büyük kapasiteli HES ve RES'lere mali kaynak aktarma mekanizması haline dönüşmüştür. Yeni düzenlemede bu durumun sürdürülmesi kabul edilemez.

Ayrıca kaynak türü ve teknolojisi ne olursa olsun doğaya ve insan sağlığına zarar veren, toplumsal yaşamı olumsuz etkileyen yenilenebilir enerji üretim tesisleri YEKDEM kapsamından çıkartılmalıdır

“Tüketici” olarak tanımlanan geniş halk kesimlerine, düşük maliyetli sürekli ve kaliteli enerji sunumu gerekçede belirtilmesine rağmen, kulağa hoş gelen bu ifadelerin düzenleme içerisinde dışı dokunur bir karşılığı bulunmamaktadır.

Ulusal tarife uygulamasının doğru bir uygulama olduğu düşünülmeyle birlikte, elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesine gerekçe olarak sunulan kayıp-kaçak tüketimlerinin kabul edilebilir seviyelere düşürülmesine ve enerjinin verimli kullanılmasına dönük ciddi bir düzenleme yapılmadığı görülmüştür.

Abone gruplarına yönelik yapılması gerekenler;

- Dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olan kayıp kaçak tüketimlerinin ve sayaç okuma giderlerinin faturalara yansıtılmaması,
- TRT payının sanayi abone gruplarında olduğu gibi tüm abone gruplarından kaldırılması,
- Belediye Tüketim Vergisi'nin sanayi abonelerinde olduğu gibi tüm abone gruplarına yüzde 1 olarak uygulanması,
- KDV oranlarının, mesken abone grubundan kaldırılması, diğer abone gruplarında da makul bir seviyeye düşürülmesidir.

Enerji sektöründe kamusal kaynaklarımızın, yaşam alanlarımızın, doğal ve kültürel miraslarımızın özel şirketlerin sınırsız ve kontrolsüz talanına açılmasını önleyecek tedbirlerin alındığı; toplumsal çıkarların, halk sağlığı, çevresel koşullar ve iklim değişikliğinin gözetildiği yasal düzenlemeler TBMM'nin önceliği olmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
10 EKİM 2020

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2021 Yılı Bütçe Teklifi, hayaller ve israf üzerine düzenlenmiştir...

ŞİRKET DEĞİL, HALK ODAKLI; TÜKETİMİ DEĞİL, VERİMLİLİK ve TASARRUFU TEŞVİK EDEN BÜTÇE İSTİYORUZ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanan 2021 Yılı Bütçe Teklifi "**Enerji Arz Güvenliği, Verimliliği ve Enerji Piyasası**" alt programlarını kapsayan bir çerçevede oluşturulmuştur.

Enerji Verimliliğinde Hayal Hedeflere Yelken Açıldı...

Alt Programın "Enerji Verimliliği" başlıklı bölümünde "Performans Göstergeleri" tablosunun 1. satırında 2019 yılında 0,12 TEP (Ton Eşdeğer Petrol)/1000 dolar olarak gerçekleştiği belirtilen birincil enerji yoğunluğunun 2021 yılı için 0,11 TEP/1000 dolar olarak hedeflendiği, 2023 yılı için de 0,10 olarak tahmin edildiği yer almaktadır.

Tablonun 4. satırında ise 2019 yılında 1,75 TEP olan kişi başı enerji tüketiminin 2020 yılı için gerçekleşme tahmininin 1,87 TEP olduğu, 2023 yılında 2,01 TEP'e yükseleceği tahmin edilmektedir. Bir taraftan enerji verimliliği uygulamaları ile enerji yoğunluğunun düşürülmesi hedeflenirken diğer taraftan kişi başına birincil enerji tüketiminin artıyor olması çelişki oluşturmaktadır.

Aynı tablonun 5. satırında 2019 yılında 3.648 KWh olarak gerçekleşen "kişi başı yıllık elektrik enerjisi tüketimi" için 2020 yılı gerçekleşme tahmini 3.929 KWh olarak yer almıştır. 3.929 KWh olarak öngörülen bu değer karşılığı 2020 yılında en iyimser tahmin ile 330 Milyar KWh elektrik tüketimi demektir ki bu da 2019 yılı tüketimine göre neredeyse %9-10 büyüme demektir. Elbetteki hayallere sınır koyamayız. Fakat hayaller üzerine inşa edilen bütçeler ile kendimizi kandırmaktan da öteye geçmemiz mümkün değildir.

Genel aydınlatma tesislerinde enerji verimliliği sağlayan LED armatürlerin şu ana kadar hiç kullanılmamasının ve ülkemizde yaklaşık 8 milyon armatürün 2023'e kadar sadece yüzde 10'unda iyileştirme yapılmasının hedeflenmesi iktidarın enerji verimliliğine bakış açısını ortaya koymaktadır.

Arz Güvenliğinde Atıl Kapasite ile Kaynak İsrafı Oluştur...

Elektrik enerjisine arz güvenliği açısından bakıldığında, halen mevcut 93.919 MW kurulu güce karşılık bilinen saatlik maksimum talep 49.556 MW'tır. Kurulu güç ile saatlik maksimum talep arasındaki 44.363 MW'lık farkın bir kısmını sıcak yedek kapasite olarak değerlendirdiğimizde minimum 30.000 MW gibi gücün atıl kapasite konumunda arz fazlası olduğunu ifade etmek mümkündür. Kaldı ki EPDK'dan lisans almış inşa halinde olan üretim tesislerinin güçlerinin de mevcut kurulu güce ilave edilmesiyle birlikte atıl kapasite konumundaki arz fazlası güç miktarı da artacaktır.

Kapasite Mekanizması Üretim Şirketlerine Kaynak Aktarmanın Masaüstü Kısa Yolu Oldu...

Mevcut kurulu güç içinde önemli ölçüde arz fazlası olmasına rağmen; arz sorununa karşın tedbir almak amacıyla uygulanması gereken Kapasite Mekanizması, üretim şirketlerine kaynak aktarmanın yolu olarak kullanılmaktadır. Üretim şirketlerine yapılan ve tüketici tarifelerine de yansıyan ödemeler 2018 yılında 1,4 Milyar TL, 2019 yılında 2,0 Milyar TL ve 2020 yılının Eylül ayı itibarıyla 1,59 Milyar TL olmuştur. Arz fazlalığı söz konusu iken; arz güvenliği alt başlıklı programın “Performans Göstergeleri” tablosunun 9. satırında yer alan “Yerli kömür santralleri kurulu gücü”nün 2023 yılı için yaklaşık 3.347 MW artırılmasını anlamak mümkün değildir. Bu konu 2021 Bütçe Teklifi içinde yer alan «İklim Değişikliği ile Mücadele ve Uyum» başlıklı program ile de çelişki oluşturmaktadır.

Ayrıca, teknolojisinden imalatına ve işletme sürecindeki yakıt çubukları ile her yönüyle ithal kimlik taşıyan nükleer santral üretimlerinin elektrik enerjisi üretiminde dışa bağımlılıktan kurtuluş reçetesi olarak sunulması ve gerek üretim aşamasında gerekse üretim dışı kaldığında taşıdığı riskler çözümlenebilmiş değilken halen nükleer santrallerde ısrarcı olunması da anlaşılır değildir.

Enerji Verimliliği Nerede, Dağıtımda Kayıp/Kaçak Tüketim Nerede...

25.12.2010 tarih 27796 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan EPDK Kurul Kararında, elektrik dağıtım bölgeleri için 2011-2015 yıllarını kapsayan ikinci uygulama dönemine yönelik Kayıp Kaçak Hedefi (KKH) Oranları belirlenmiş ve EPDK’nın bu oranları konu alan 07.12.2011 tarihli “*Kayıp Kaçak Bedeline İlişkin Duyuru*”sunda 2015 yılı için ülke genelinde hedeflenen kayıp kaçak hedefi oranı yüzde 10 olarak verilmiştir.

Enerji Arz Güvenliği” başlıklı programının “Alt Program Performans Göstergeleri” tablosunda “5-Elektrik dağıtımındaki teknik ve teknik olmayan kayıp oranı” 2020 yılı sonu için yüzde 10,6 olarak yer almaktadır. Dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi için gerekçe olarak öne sürülen kayıp/kaçak oranlarının düşeceği iddiası da gerçekleşmemiş ve 2020 yılı sonu için ancak 2015 yılı hedefinin üzerinde bir beklentiye girilebilmiştir. Böylelikle özelleştirme gerekçelerinde de kocaman bir yalan ortaya çıkmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın 2021 Yılı Bütçe Teklifinde, TBMM çatısı altında halkımız adına sorumluluk üstlenmiş olan tüm milletvekillerini, kamusal ve toplumsal yararları önceleyen, şirketlerin değil halkın çıkarını koruyan enerji politikalarına yönelik bir anlayışla hareket etmeye çağırıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
11 KASIM 2020

“TURGUT ÖZAL’IN EMO’DAN ATILDIĞI” İDDİASI DOĞRU DEĞİLDİR

Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum, 17 Kasım 2020 tarihinde Fox TV’de katıldığı İsmail Küçükkaya ile Çalar Saat programında, 1970’li yıllarda “Boğaz Köprüsü”nün yapımı aşamasında DPT Müsteşarı olan Turgut Özal’ın planlama yaptığı için Elektrik Mühendisleri Odası’ndan atıldığı” iddiasını dile getirmiştir.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), iktidara yakın çevrelerce bir süredir söylenegele bu iddianın doğru olmadığına dair daha önce 1 Şubat 2016 ve 6 Ocak 2020 tarihlerinde iki ayrı açıklama yapmış ve iddianın yer aldığı gazeteye düzeltme göndermiştir. Bu açıklamalarda da belirtildiği üzere, EMO'nun Turgut Özal'a ilişkin herhangi bir disiplin süreci işletip, meslekten men cezası verdiğine ilişkin bir kararı bulunmamaktadır. (https://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=130145&tipi=3&sube=0)

Hal böyleyken söz konusu iddianın ısrarla sürdürülmesi, bunun “bilgi eksikliğine dayalı bir yanlışlık” değil “kasıtlı bir tavır” olduğunu düşündürmektedir. Üstelik bu kez bir bakan tarafından ifade edilmesi ülkemizde siyasetin geldiği düzeyi de göstermektedir.

Kanal İstanbul Projesi nedeniyle EMO ve meslek odalarımız bir kez daha hedef alınmakta; gerçekdışı iddialarla her türlü yatırım ve kalkınmaya karşı çıkıyorlarmış gibi bir algı oluşturulmak istenmektedir. Ancak “çamur at izi kalsın” mantığıyla yürütülen siyasetin dürüst olması nasıl beklenemezse, gündemi değiştirmeye yönelik tüm girişimler ve kamu yararını savunan meslek odalarını karalayarak etkisizleştirme çabalarına rağmen, iktidarın asıl niyeti de artık gizlenemez hale gelmiştir.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi bilim insanlarının büyük yıkıma yol açacağı yönündeki uyarıları ve kamuoyu tepkisine rağmen Kanal İstanbul Projesi'nin anlaşılmayan bir ısrarla sürdürülmesi, ortaya çıkan rantı kaptırmak istemeyen kimi çevrelerin nedeni ileri gidebileceğini göstermektedir.

Bilinmelidir ki EMO ve meslek odalarımız, tüm baskı ve sindirme politikalarına rağmen, kentlerin, yaşam alanlarının ve doğanın talan edilmesine karşı mücadeleden asla vazgeçmeyeceklerdir.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum'u, gerçekdışı olan “Turgut Özal'ın EMO'dan atıldığı” yönündeki sözlerini düzeltmeye çağırıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
18 KASIM 2020

EMO KADIN KOMİSYONU-BASIN AÇIKLAMASI **PANDEMİ DÖNEMİNDE KADINA YÖNELİK** **ŞİDDET ARTTI**

Hayatımız, yaşama hakkımız için mücadele etmekle geçiyor. Bu yıl, bir taraftan bütün dünyayı etkisi altına alan küresel COVID-19 salgını ile mücadele ederken, bir taraftan da salgın sürecinde artan kadına yönelik şiddetle ve bu şiddetin önlenmesinde önemli bir yeri olan 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna ve İstanbul Sözleşmesi'ne karşı yapılan saldırılarla mücadele ettik.

Salgın sürecinde evde kalan kadınlar, kendilerine şiddet uygulayan erkeklerle bir arada yaşamaktan başka seçenekleri olmadığı için daha çok şiddete maruz kaldılar. Yapılan araştırmalar, karantina ve izolasyon koşullarında yaşayan kadınlara ve çocuklara yönelik psikolojik, ekonomik, dijital, fiziksel ve cinsel şiddetin arttığını gösteriyor.

Birleşmiş Milletler'in "COVID-19 Kadınlara Yönelik Şiddetin Sonlandırılması" başlıklı raporu geçtiğimiz aylarda yayımlanmıştı. Buradaki verilere göre; erkek şiddeti pandemi sürecinde yüzde 27,8'lik artış gösterdi. Fransa'dan Arjantin'e, Singapur'dan Kanada'ya kadar dünyanın dört bir yanında ev içi şiddet şikayetlerinin, acil sığınak taleplerinin, çağrı ve acil yardım merkezlerine yapılan başvuruların büyük oranlarda arttığı belirtilmekte.

Ülkemizde de kadına yönelik şiddet pandemi ile birlikte artarken, bunun bir göstergesi olarak kadın örgütlerinin yardım hatlarına gelen yardım çağrılarında da yüzde 80'lik artış oldu. Kadınlar ev içi şiddete ve hane içi bakım hizmetlerini sürdürmeye mahkum edildi. Pandemi koşullarında derinleşen ekonomik kriz, var olan cinsiyet eşitsizliğini de derinleştirirken, ne yazık ki artan kadın şiddetine, işsizliğe ve yoksulluğa dair hiçbir önlem alınmadı.

Kadınların şiddete uğradıklarında başvurabileceği mekanizmalar hızla çalıştırılmalıyken; sığınabilecekleri danışma ve dayanışma merkezlerinin yetersiz olması, pek çok ilde sığınma evlerinin olmaması, ilgili yasayı uygulaması gereken kolluk kuvvetlerinin görevlerini yapmaması, koruma ve tedbir kararlarına uyulmaması gibi nedenlerle bu yıl da yüzlerce kadın yaşamdan koparıldı.

Kadına yönelik şiddet davalarında uygulanan iyi hal indirimleri ve cezasızlık her gün erkekleri cesaretlendirmeye devam etmektedir. Devletin görevi şiddet uygulayanları ayıplamak değil, gerekli önleyici ve caydırıcı tedbirleri almak ve hayata geçirmektir.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ortadan kalkmadan, kadın cinayetlerinin, kadınlara yönelik fiziksel ve psikolojik, ekonomik ve cinsel tacizin önüne geçmek mümkün değildir. Biz kadınlar hayatın her alanında evde, işte, sokakta, okulda ve de pandemide cinsiyet ayrımcılığı ve şiddete karşı mücadele etmeye devam edeceğiz. Susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz, YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI!

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
KADIN KOMİSYONU
25 KASIM 2020

EPDK'NIN KARARI OLUMLU ANCAK YETERSİZ

Elektrik dağıtım ve görevli tedarik şirketlerinin temsil, ağırlama, reklam, sponsorluk, bağış gibi harcamalarının 5 yıl daha elektrik kullanıcılarından tahsil edilmesine olanak sağlayan düzenlemeye karşı kamuoyunda oluşan tepki üzerine Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) vatandaşlarımız lehine yanlıştan dönmüş ve bu gibi giderlerin tüketiciye yansıtılmayacağını açıklamıştır.

EPDK tarafından 14 Aralık 2020 tarihinde yapılan açıklamada, "sektöre yönelik güveni korumak ve konunun daha fazla istismar edilmesini engellemek için, tebliğde yer alan temsil ağırlama, reklam, sponsorluk, bağış gibi yanlış algıya sebep olacak hükmün kaldırılacağı" belirtilmiştir. Buna göre artık tüketici faturalarına yansıtılan bu tür giderler tarifelere yansıtılmayacaktır.

EPDK'nın kararı olumlu olmakla birlikte yeterli değildir.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), dağıtım şirketlerinin çeşitli harcamalarını faturalara yansıtarak yeni gelir kapıları elde etmelerini sağlayan Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğe karşı 2016 yılından bu yana hem kamuoyunun bilgilendirilmesi için, hem de hukuki platformlarda etkin mücadele vermektedir. Üstelik söz konusu tebliğde kamu yararı ve tüketici aleyhine olduğu için dava konusu yapılan hükümler sadece “sosyal harcama, reklam, bağış” gibi giderlerin tarifeye yansıtılmasından ibaret de değildir.[1]

Elektrik dağıtım özelleştirmelerinin başladığı tarihten 2015 yılı sonuna kadar tarifelerde yer almayan bu tür şirket giderleri, 2015 yılı sonunda yapılan değişiklikler ile gündeme gelmiş ve 2016 yılının Şubat ayında Oda'mız tarafından dava konusu yapılmıştır. EMO'nun tebliğin iptali için açtığı davada, elektrik tarifelerine yeni yükler bindiren düzenlemeleri “şeffaflık” [2] iddiasıyla savunan EPDK'nın, 5 yıl sonra kamuoyu tepkisi üzerine “polemiklerle vatandaşın kafasını karıştırmaya çalışanlara fırsat vermemek” gerekçesiyle bu hükümden vazgeçtiğini açıklamaları ironiktir. Konunun “siyaset malzemesi yapıldığını” iddia eden EPDK Başkanı, “Tüketicilerimizin hakkına hanel getirecek bir adım atmamız asla söz konusu değildir” [3] açıklamasını yapabilmektedir. Oysa, dağıtım sisteminin işletilmesi ile doğrudan ilgisi olmayan giderlerin tüketicilere yansıtılması nedeniyle şirketler tarafından bugüne dek tahsil edilen haksız kazanç, «polemik» değil “gerçek” bir olgu olarak önümüzde durmaktadır. Dolayısıyla EPDK'nın almak zorunda kaldığı karar, tüketiciden yana olduğunu ispatlamaktan uzak, çok gecikmiş bir karardır.

Değişiklikler de biran önce Resmi Gazete’de yayımlanmalıdır.

EPDK, “Perakende Satış Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ” ile “Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ” kapsamında yer alan ve hizmetin yürütülmesiyle ilgisi olmayan ve hukuksuz bir şekilde özelleştirme şartlarını da bozan düzenlemeleri kapsayan bu tür şirket giderlerini söz konusu tebliğlerden çıkarmalıdır.

Net kar marjı ile şirketlere fazladan gelir, faturalarımıza fazladan yük...

Ayrıca, görevli tedarik şirketlerinin kar oranlarını belirleyen, özelleştirmelerin başladığı günden günümüze kadar sürdürülen Brüt Kar Marjı Oranı yine EPDK Kurul Kararı ile 2021-2025 yıllarını kapsayacak şekilde 01.01.2021 tarihinden itibaren uygulanmak üzere içeriği değiştirilerek Net Kar Marjı Oranı olarak yayımlanmıştır. Yapılan değişiklik ile halen yüzde 2,38 oranında uygulanmakta olan Brüt Kar Marjı Oranı, 2021 yılı başından itibaren yine yüzde 2,38 oranında ancak Net Kar Marjı Oranı olarak uygulanacaktır. Değişiklik ile şirketlerin tüketicilere yapacağı elektrik enerjisi satışlarından elde edeceği gelir artacak, şirketlerin gelir artışı da tüketicilere yük olarak daha da açıkçası zam biçiminde yansıtılacaktır. Kamuoyunun beklentisi, EPDK'nın 26.11.2020 tarih 9732 sayılı Kararını da tüketiciler lehine düzenlemesidir.

Söz konusu edilen tüketiciler ise....

Pandemi nedeniyle daha da ağırlaşan ekonomik koşullar altında ezilen yurttaşlarımız, yaşadıkları sorunlar ile ilgili daha ciddi adımlar atılmasını beklemektedir. Bu kapsamda; öncelikle elektrik, su, doğalgaz ve İnternet bedelleri, salgın riski boyunca

ertelenmelidir. İleri yaşlardaki yurttaşların yaşadığı konutlar başta olmak üzere, fatura ödenmediği gerekçesiyle elektrik kesintisi yapılmaması sağlanmalıdır. Elektrik tarifelerindeki kalemlere yönelik gizlilik kaldırılmalı tüketici, her bir hizmet bedeli için faturasında ödediği kalemleri açık biçimde görebilmelidir.

Kaçak tüketimden kaynaklı maliyetlerin faturalara yansıtılması uygulamasına son verilmeli, faturalara yansıtılan TRT payı, sanayi abonelerinde olduğu gibi tamamen kaldırılmalı, Belediye Tüketim Vergisi abone grupları bazında tekrar değerlendirilerek makul seviyeye indirilmeli, mesken abone grubu Enerji Fonu ve KDV kesintilerinden muaf tutulmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
15 ARALIK 2020

[1] https://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=112644

[2] https://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=116106&tipi=3&sube=6

[3] <https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/2-9285/epdk-dagitim-gelirlerine-iliskin-teblig-ile-ilgi>

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI 66 YAŞINDA!

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) olarak kuruluşumuzun 66. yılını bilimi, teknolojiyi esas alan mesleki birikimimiz; eşitlik, özgürlük, demokrasi temelinde ilerici ve halkçı bakış açımızla kutluyoruz.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Yasası'nın kabul edilmesinin ardından ilk genel kurulunu gerçekleştirerek, meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını ülkenin, halkın çıkarları temelinde koruma kararlılığında olan EMO, Anayasa'nın kendine verdiği yetkiyle kamusal yarar doğrultusunda, mesleki alanın düzenlenmesi denetlenmesi amacıyla örgütsel hayatına fiilen, 26 Aralık 1954 tarihinde başlamıştır.

Mühendislik mesleğinin gelişmesi, bilimin ve teknolojinin yakından takip edilerek kamu yararına kullanılmasına TMMOB ve bağlı odaları ile birlikte öncülük yapan EMO, bugün sayısı 66 bini aşkın; elektrik, elektronik, haberleşme, kontrol ve biyomedikal mühendislerinin oluşturduğu, 14 Şube, 111 il ve ilçe temsilciliği, 154 çalışanı ile ülkemizin birçok noktasında; sahip olduğu birikimi meslektaşlarımızın özlük hakları başta olmak üzere, toplumsal, güncel tüm sorunların çözümüne, bilimsel anlamda gelişime katkı koyarak mücadelesine devam etmektedir.

66 yıl önce üyesinden aldığı güç ve toplumsal sorumluluk bilinci ile meslek alanını ilgilendiren konularda bilgi üretmeyi ve üretilen bilgiyi üyeleri ve kamuoyu ile paylaşmayı şiar edinen EMO bu doğrultuda; ekonomik, siyasi, toplumsal bir bakış açısıyla bilim insanları, sanayi temsilcileriyle; düzenlediği etkinlikler, hazırladığı raporlar, basın açıklamaları, çıkardığı yayınlar, verdiği eğitimler, açtığı davalar ile mücadele gücüne güç katmıştır.

Ülkemiz son dönemde uygulanan yanlış politikalar ve pandeminin de etkisiyle zor bir döneme girmiş, kamusal kaynakların tüketilmesi, kamusal yatırımların ortadan

kalkması, toplumsal yarar yerine sermaye gruplarının çıkarlarının gözetilmesi gibi uygulamalarla sosyal devlet olma anlayışından hızla uzaklaşmıştır. Uygulanan yanlış eğitim politikaları sonucu milyonlarca öğrencinin internet ve teknik olanaktan yoksun bırakılarak kayıp bir neslin yaratıldığı, küresel salgınla mücadelede halka maskenin bile ücretsiz ve zamanında dağıtılamadığı, binlerce emekçinin işlerini, aşlarını kaybettiği, güvencesiz ortamlarda ölmek pahasına çalışmak zorunda kaldığı, yoksulluğun çığ gibi büyüdüğü, halk iradesinin yok sayıldığı, antidemokratik, hukuksuz uygulamalarla sosyal ve kültürel ortamların yok edildiği böylesine bir ortamda, mesleki alanımızda bu durumdan fazlasıyla etkilenmiştir.

Derinleşen ekonomik kriz mesleki alanımızda da şiddetini göstermiş; meslek alanımızda işsizlik can yakıcı bir sorun haline gelmiştir. Günümüz şartlarında meslektaşlarımız iş bulmakta zorlanırken, birçok meslektaşımız iş yerlerini kapatmak zorunda kalmış, bir kısmı da sınırlı istihdam ve düşük ücretlerle piyasanın acımasız koşullarına terk edilmiştir. Buna rağmen niteliksiz kadrolara sahip, içi boşaltılan üniversitelerimizde öğrenci kontenjanları sürekli olarak artırılmış, meslektaşlarımız güvencesiz çalışma koşullarına mecbur bırakılmış, istihdam alanları giderek daraltılmıştır. Meslektaşlarımız çareyi meslek dışı çalışma alanlarında aramıştır.

Gerek kamuda gerekse özel işletmelerde mesleğimizin kamusal işlevi bilinçli olarak ortadan kaldırılmaya çalışılarak, mesleğimizin itibarı, örgütsel bağları zayıflatılmak istenmiştir.

EMO kuruluşunun 66. yılında, mesleğin ve meslektaşlarının haklarını, çıkarlarını sömürü düzeni ve yoksulluk karşısında korumak bilimi, tekniği ülkenin, halkın hizmetine sunmak adına dün olduğu gibi bugün de mücadele etme kararlılığında.

Bizler, kamusal hizmet anlayışıyla mühendislik meslek birikimini evrensel değerler ile birleştirerek, bilgi ve becerilerimizi insanlık yararına kullanan EMO üyeleri olarak, bu olanağı büyük emek ve özveriyle yaratan, EMO'nun kurumsal kimliğine katkı sunarak bugünlere gelmesini sağlayan şu an hayatta olmayan tüm meslektaşlarımızı saygı ve özlemlerle anıyoruz.

Elektrik, elektronik, elektrik-elektronik, haberleşme, kontrol ve biyomedikal mühendislerinin yasal örgütü olarak 66 yıl önce başlayan meslek örgütü mücadelemizi "Yeniden EMO" şiarı ile sürekli geliştirme gayreti ve azmi içindeyiz.

Neoliberal politikalar ve antidemokratik uygulamalar karşısında, kutuplaşmanın olmadığı, demokratik, insan onuruna yaraşır bir dünya düzeni için her geçen gün daha da büyüyen, daha güçlenerek tüm meslektaşlarımızı, emeğimize mesleğimize sahip çıkmaya mesleki ve ekonomik haklarımızın, mesleki itibarımızın korunması adına birlik ve dayanışma içinde olmaya çağırıyoruz.

Yaşasın EMO!

Yaşasın mesleki dayanışmamız!

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
25 ARALIK 2020

EPDK'NIN 2021 YILI MÜJDESİ YİNE ZAM OLDU

Serbest olmayan tüketiciler ve serbest tüketici olmasına karşın tedarikçisini seçmeyen düşük tüketimli tüketiciler ile Yeşil Tarife'yi seçen tüketiciler için 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren uygulanacak perakende enerji satış tarifeleri Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından onaylanarak yayımlanmıştır.

Açıklanan tarifelerin içeriği incelendiğinde, abone gruplarının alçak gerilim veya orta gerilim bağlantısına göre enerji bedellerinin yüzde 1.25 ile 4.36 oranında, tüm abone grupları için dağıtım bedellerinin yüzde 16.04 oranında artırıldığı görülmektedir. Enerji ve dağıtım bedellerinde yapılan bu artışlar ile fatura toplamında bir önceki döneme göre **yüzde 6.2 oranında**, geçen yılın aynı dönemine göre de **yüzde 12.3 oranında zam** söz konusu olmuştur. Aşağıdaki tabloda da yer aldığı üzere, asgari yaşam koşullarında dört kişilik bir ailenin geçen yılın aynı döneminde 163.4 TL olan mesken tüketim faturası 20 TL'lik artış ile 183.4 TL'ye yükselmiştir.

Asgari Yaşam Koşullarında 4 kişilik Bir Ailenin Aylık 230 kWh Elektrik Tüketim Faturası					
TARİFE BİLEŞENLERİ	01.01.2020 Tarihli Tarife	31.12.2020 Tarihli Tarife	01.01.2021 Tarihli Tarife	31.12.2020 Dönemine Göre Artış (%)	01.01.2020 Tarihine Göre Artış (%)
Enerji Bedeli (Kr/kWh)	34,3800	39,2701	39,7629	1,25	15,66
Dağıtım Bedeli (Kr/kWh)	23,0585	21,2381	24,6441	16,04	6,88
Enerji Tutarı (TL)	79,1	90,3	91,5	1,25	15,66
Dağıtım Tutarı (TL)	53,0	48,8	56,78	16,04	6,88
%1 Enerji Fonu (TL)	0,8	0,9	0,9	1,25	15,66
%2 TRT Payı (TL)	1,6	1,8	1,8	1,25	15,66
%5 BTV (TL)	4,0	4,5	4,6	1,25	15,66
%18 KDV (TL)	24,9	26,4	28,0	6,19	12,29
FATURA TOPLAMI (TL)	163,4	172,7	183,4	6,2	12,3

EPDK tarafından onaylanan Yeşil Tarife'ye göre de; tüm tarife gruplarında 80.2461 Kr/kWh olan enerji bedeli yüzde 5.6 oranında düşülerek 75.7591 Kr/kWh olarak belirlenmiş, buna karşın dağıtım bedelleri yüzde 16 oranında artırılmıştır. Böylelikle Yeşil Tarife'yi tercih eden Tek Terimli Tek Zamanlı alçak gerilim bağlantılı Mesken abonesinin normal tarifeye göre yüzde 57.5 oranında, Ticarethane abonesinin yüzde 19 oranında, Sanayi abonesinin yüzde 28 oranında ve Tarımsal Sulama abonesinin yüzde 29.4 oranında daha fazla ödeme yapması gerekmektedir.

Dağıtım bedelini artıran bileşen hangisidir?

Tarifeler içindeki **dağıtım bedelini** oluşturan ancak 1 Ocak 2016 tarihinden bu yana halkımızın bilgisinden gizlenen; dağıtım sistemi kullanım bedeli, kayıp/kaçak bedeli, iletim sistemi kullanım bedeli ve sayaç okuma bedelinden hangisi dağıtım bedelini bu kadar artırmaktadır? Dağıtım bedeli içinde belirleyici oranda paylara sahip olan, dağıtım sistemi kullanımına ilişkin yatırım ve personel maliyetleri mi artmıştır? Yoksa kayıp/kaçak tüketimden kaynaklanan maliyetler mi artmıştır? Faturalara yansıtılan bu giderlerin halkımız tarafından bilinmesi, Elektrik Piyasası Kanunu'nun amaç maddesinde yer alan şeffaflık vurgusu açısından bir zorunluluktur. Ayrıca Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun gereği de tüketicinin yasal hakkıdır.

Çünkü, 2018 yılı sonunda mesken faturasındaki dağıtım bedeli, fatura toplamının yüzde 22.3 oranına karşılık gelirken günümüzde bu oran 30.9'a yükselmiştir. Yaklaşık iki yıl içinde dağıtım bedelinin tarife içindeki payını artıran maliyet hangi faaliyetten kaynaklanmaktadır. Bu husus merak edilen bir konudur ve "sözde" şeffaf piyasa yapısına göre de EPDK'nın bu konuda kamuoyunu bilgilendirmesi gerekmektedir...

Yapılan zamlar bizleri hiç şaşırtmadı...

1 Ocak 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe giren tarifelerdeki zamlar, adeta "perşembenin gelişi çarşambadan belliydi" deyişinde olduğu gibi bizleri hiç şaşırtmadı. 2019 yılının yaz aylarında, yaklaşık 1.5 yıl önce kamuoyuna yansıyan bilgilerde enerji sektörünün 47 Milyar Amerikan Dolarına varan borç içinde olduğu, bu borcun vadesi gelen 10 Milyar Amerikan Dolarlık bölümünün yapılandırıldığı halen hafızalarımızda tazeliğini korumaktadır. Aradan geçen 1.5 yıl içinde döviz kurlarında yaşanan artışları da göz önüne aldığımızda, söz konusu borçların mevcut durumu hakkında bilgimiz olmasa da bu borçların tarifelere yansıtılarak vatandaşların cebinden ödeneceğini anlamak için kahin olmaya da gerek yoktur.

Üretim alt yapısında ithal kaynak bağımlısı olan elektrik sektöründe döviz kaynaklı girdilerin üretim maliyetlerini artırması, amacını aşan ve kaynak aktarmanın yolu olarak kullanılan YEKDEM mekanizmasında üretim şirketlerine yapılan ödemeler, kapasite mekanizması adı altında bazı santrallara yapılan destek ödemeleri ve alım garantileri kapsamında kömür santrallarına yapılan ödemeler doğaldır ki tarifeler aracılığı ile vatandaşlarımızın faturalarına yansıtılmaktadır. Özelleştirme ve serbestleştirme adı altında yürütülen bu tür politikaların, kamu hizmeti niteliği taşıyan sistemi getirdiği bu noktada elektrik tarifelerine zam yapılmaması veya tarifelerde indirim beklentisine girilmesi olsa olsa «hayalcilik» olacaktır.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak; tarife dönemlerinde yapılan can yakıcı zamların sona ermesi veya zam yapılmadığı ifade edilen dönemlerde de şirketlerin kamu kaynakları ile finanse edilerek yapılan gizli zamların son bulması için özelleştirme politikalarından bir an önce vazgeçilerek, toplumsal çıkarları önceleyen kamusal politikalarının hayata geçirilmesinin önemini bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
1 OCAK 2021

ELEKTRİK ENERJİSİNİN VERİMLİ KULLANIMI, EKONOMİK ve SOSYAL HAYATIMIZA KATKIDIR, YAŞAMI KOLAYLAŞTIRMAKTIR...

Enerji verimliliğini ilk enerji kaynağı olarak göremediğimiz ve içselleştiremediğimiz sürece, bu alanda yürütülen faaliyetler sözde kalacak ve günü kurtarmanın ötesine geçmeyecektir.

Elektrik enerjisi, günümüzün çağdaş yaşam koşulları içinde bireysel ve toplumsal yaşamın olmazsa olmaz bir ihtiyacıdır. Ekonomik ve sosyal kalkınma için; güvenilir, ucuz ve temiz enerji arzının sağlanması noktasında enerji verimliliği büyük önem taşımaktadır. Elektrik enerjisinde verimlilik, üretimden tüketime kadar tüm faaliyet alanlarının ve üretimde birincil kaynak seçimi ile tüketim noktasında tarife yapısı tercihlerine kadar geniş boyutta ele alınmasını ve planlanmasını gerekli kılan bir konudur.

2007 yılında yürürlüğe giren Enerji Verimliliği Kanunu'nun üzerinden yaklaşık 14 yıl geçmiş olmasına karşın izlenen politikaların sonucu olarak enerji verimliliğinde bir arpa boyu yol kat edilmemiş olması düşündürücü olduğu kadar da üzücüdür. Yaz saati uygulamasının yıl boyu sürdürülerek talebi artırması, dağıtım seviyesinde kayıp/kaçakların halen arzu edilen seviyelere indirilememiş olması, talep tarafı yönetiminde bir araç olarak kullanılan çok zamanlı tarife yapısının şirketler lehine düzenlenerek cazibesini yitirmesi, enerji yoğunluğunda kayda değer bir gelişmenin yaşanmaması örnek olarak verilecek konulardır.

Elektrik üretimde oluşan arz fazlası verimlilik politikaları ile nasıl açıklanabilir?

2020 yılı Kasım sonu itibarıyla 94.801 MW olan elektrik üretim kurulu gücünden en yüksek talebin anlık olarak 49.556 MW civarında olduğu göz önüne alındığında, açığa çıkan kapasite fazlasını “sözde” verimlilik politikaları ile açıklamak mümkün değildir. Ekonomik ömrünü doldurmadan sökülerek yurt dışına taşınmak zorunda kalan bazı üretim tesislerine yapılmış olan harcamalar mali kaynakların verimsiz kullanımından ve israfından öteye geçememiştir. Elektrik üretiminde plansız politikaların yarattığı atıl kapasitenin ekonomimiz üzerindeki yükü yaklaşık 20-25 Milyar Amerikan Dolarıdır. Geçtiğimiz yıl yapılan açıklamalarda yer aldığı üzere, enerji sektörünün içine düştüğü borç krizi dikkate alındığında, atıl kapasitenin sektör üzerindeki yükü daha da önem kazanmaktadır.

Özelleştirmelere gerekçe olan kayıp/kaçak tüketimde arzu edilen sonuca ulaşamamıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2021 yılı Bütçe Teklifinde yer aldığı üzere 2020 yılı için elektrik dağıtımında teknik ve teknik olmayan kayıp (kayıp/kaçak) oranı yüzde 10.6 olarak öngörülmüştür. 2019 yılı için dağıtımda yüzde 12.69 olarak gerçekleşen kayıp/kaçak oranının 2020 yılı için söz konusu seviyeye inmesi de olası görülmemektedir. Kaldı ki, 2010 yılı sonunda ikinci uygulama dönemine yönelik EPDK tarafından dağıtım şirketleri için belirlenen hedef kayıp/kaçak oranları ile 2015 yılı sonunda ülke genelinde dağıtımda kayıp/kaçak oranının yüzde 10 olması

gerekliyordu. 2020 yılının sonunda 2015 yılının gerisine düşülmüş olması da verimlilik konusunda izlenen politikaların yetersizliğini göstermesi açısından önemlidir. Kayıp/kaçak oranı yüksek bölgelere/şirketlere özel ayrıcalıklı mevzuat düzenlemeleri ile bu alanda olumlu sonuçların elde edilmesi de mümkün değildir.

Yaz saati uygulamasının yıl boyu sürdürülmesi şirketler lehine bir uygulamadır.

Elektrik enerjisinde verimliliği kolaylaştıran ve talep üzerinde doğrudan etkisi olan en önemli uygulamaların başında gerek ısınmada gerekse aydınlatmada güneş enerjisinden azami oranda yararlanma başat rol oynamaktadır. Bir taraftan ısınma ve aydınlanma açısından binaların mimari tasarımlarında güneş enerjisinden azami ölçüde yararlanılması ön planda tutulmaya çalışılırken, diğer taraftan yaz saati uygulaması ile batı illerimizde sabah saatlerinde yaşam karanlığa mahkûm edilmiştir. Toplum üzerindeki psikolojik etkileri bir tarafa bırakıldığında, uygulamanın can, mal ve trafik güvenliği açısından sorunlu olduğu uzmanlar tarafından da birçok platformda gündeme getirilmiştir. Ayrıca, nüfus yoğunluğu açısından olduğu kadar mesken, ticarethane ve sanayi tüketimindeki talebin yüksekliği bakımından da uygulamanın enerji verimliliği ile ilgisinin olmadığı açıktır. Kaldı ki 2016 yılında başlayan bu uygulama sonunda geçen süre içinde tasarruf yapıp yapılmadığı belli değildir. Bu uygulamaya esas teşkil eden ancak ne hikmetse gizli tutulan raporun da kamuoyu ile paylaşılmamış olması düşündürücüdür.

Talep tarafı yönetimi enerji verimliliğinde en önemli basamaktan biridir.

Tüketimin en yüksek olduğu ve kısaca puant olarak ifade edilen saat dilimleri arasında esnek tüketimi günün diğer saatleri üzerine kaydırmak suretiyle üretim, iletim ve dağıtım alanında bir dizi kazanım elde edilmesi mümkündür. Böylelikle yatırımların atıl kalmasının, yüksek seviyedeki hat kayıplarının önlenmesi ve tüketici faturaları üzerinden vatandaşlara ekonomik bir katkı sağlaması söz konusu olacaktır. Bunun çok zamanlı tarifeler aracılığı ile hayata geçirilmesi için abonelerin öncelikle mevcut tarifelerini günü üç zaman dilimine bölen çok zamanlı tarife yapısını seçmesi gerekmektedir. Bu tarife yapısını tercih eden abonelerin, tüketimlerini de tarifenin (en) düşük olduğu zaman dilimine kaydırmaları ile hem elektrik sistemine hem de kendi bütçelerine katkı sağlamaları söz konusu olmaktadır. Tek zamanlı tarife yapısına göre çok (üç) zamanlı tarife yapısındaki üç zaman diliminden 2'sinin daha ucuz olduğu teşvik edici özellik taşıyan geçmişteki tarife yapısı, EPDK; son yıllardaki düzenlemeleri sonunda çok (üç) zamanlı tarifedeki ucuz zaman dilimini teke düşürerek, 22.00-06.00 zaman aralığı ile sınırlandırmıştır. Abonenin gün içindeki aktivitelerinin büyük bir bölümünü bu saatler arasında yerine getirmesi ile bütçesine katkı sağlaması mümkündür. Ancak gün içinde yaşanan zorunlu tüketimler ve aktiviteler göz önüne alındığında bunun mümkün olmadığı, yapılan uygulamanın abonelerin aleyhine, tedarik şirketlerinin ise lehine olduğu açıktır.

Enerji yoğunluğu hedefleri gerçeklikten uzak, kendi içinde çelişkilidir.

Enerji tüketiminin en yoğun olduğu kesim konutlar ve sanayidir. Günümüzde gelişmişliğin kişi başına tüketilen enerji miktarı ile değil, az enerji kullanarak daha çok

ekonomik değer yaratabilmekle ölçüldüğü göz önüne alınarak, konutlar ve sanayide tasarruf uygulamalarına öncelik verilmelidir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2021 yılı bütçe teklifinde, 2019 yılında 0.12 TEP/1000 dolar olan birincil enerji yoğunluğunun 2023 yılı için 0.10 TEP/1000 dolar olarak öngörüldüğü belirtilirken, aynı yıllar için 1.75 TEP olan kişi başı enerji yoğunluğunun 2.01 TEP'e yükseleceği tahmin edilmektedir. Enerji verimliliği uygulamaları ile birincil enerji yoğunluğunun düşürülmesi öngörülmürken kişi başına enerji tüketiminin artıyor olması önemli bir çelişki içermektedir.

Son verilere göre 2011 yılından önce iskan almış yaklaşık 9 milyon binanın sadece 309.417 adeti, yeni binaların da 879.339 adeti Enerji Kimlik Belgesi (EKB) almış durumdadır. EKB alması gereken toplam bina sayımızın 10 milyon civarında olduğu göz önüne alındığında, bina stokumuzda enerji verimliliğini artırmak bakımından yüzde 10'luk bir ilerleme sağlanması, 13 yıldır binaların ısı yalıtımı konusunda ciddi bir adım atılmadığını göstermektedir.

Ülkemizin enerji verimliliği alanında önemli bir potansiyele sahip olduğu bilinen bir olgudur. Bu potansiyel; enerji yoğun sanayi üretimleri yerine katma değeri yüksek ileri teknoloji ürünlerinin imalatına geçilmesi, ulaşımda elektrikli-raylı toplu taşıma altyapısının geliştirilmesi, elektrik enerjisi üretimi-tüketimi zincirindeki kayıpların önlenmesi ve birincil kaynak tercihinde yenilenebilir kaynaklara öncelik verilmesi, enerji verimliliğinin ilk enerji kaynağı olarak içselleştirilmesi ile ortaya çıkacaktır. O nedenle enerji politikalarındaki tercihlerin de bu doğrultuda ve toplumsal faydayı öne çıkaran bir anlayışla gecikmeksizin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
11 OCAK 2021

HAKSIZ KAZANÇ YARATACAK TARİFE OYUNLARI YARGIDA

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), elektrik dağıtım şirketleri ile görevli tedarik şirketlerine ek kazanç, vatandaşa ise yeni yükler getiren Perakende Satış Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ, Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve Net Kar Marjı Oranı hakkındaki EPDK kararını yargıya taşıdı.

EPDK aleyhine Danıştay'da açılan davalarda, söz konusu tebliğler ve EPDK kararının hukuka aykırı olduğu, uygulanmalarında kamu yararı bulunmadığı ve özellikle Koronavirüs salgını nedeniyle ciddi ekonomik güçlükler yaşayan tüketiciler için telafisi güç ve imkansız zararlara yol açabilecekleri vurgulandı. Tebliğler ve EPDK kararının iptali ve yürütmelerinin durdurulması istenen dava dilekçelerindeki temel saptamalar özetle şöyle:

Mükerrer Kazancın Adı Genel Kalite İndikatörü: Perakende Satış Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında

Tebliğ ile kalite faktörü haricinde dağıtım şirketinin performansına ilişkin Genel Kalite İndikatörü adı altında yeni bir teşvik uygulaması getirilmiştir. Tarife hesaplamalarında halihazırda Kalite Faktörü adı altında bir çarpan varken, Genel Kalite İndikatörü olarak ikinci ve mükerrer bir çarpan katsayısının tarife hesaplamalarına dahil edilmesi, hem tüketici tarifeleri üzerinden ilgili dağıtım şirketlerine haksız bir kazanç, hem de tüketicilere yansıtılacak elektrik ücretleri bakımından ağır bir yük oluşturarak kamu yararına aykırılık teşkil edecektir. Düzenleme, dağıtım bölgelerinde faaliyet gösteren elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi aşamasındaki yarışma şartlarını da bozan bir durum içermektedir.

Brüt Kar Marjı, Neden Net Oldu?: Görevli tedarik şirketlerinin ulusal tarifeden tüketicilere sattıkları elektrik enerjisi birim fiyatı üzerinden elde ettikleri kar oranını belirleyen ve 2020 yılı sonuna kadar yüzde 2.38 olarak uygulanan Brüt Kar Marjı oranı, önümüzdeki 5 yıl için Net Kar Marjı olarak tanımlanmıştır. 3 dönemdir brüt olarak uygulanan bu oranın hangi ihtiyaç ve ekonomik yarar gerekçesi ile brütten nete dönüştürüldüğü açıklanmamıştır. Ancak net satış hasılatı tanımından anlaşıldığı üzere; Brüt Kar Marjı içerisinde yer alan bazı şirket gelirlerinin düzenlemeye esas işletme gelir tavanı hesaplarından çıkarılarak ilgili şirketlerin daha fazla gelir elde etmesine yönelik bir düzenleme yapılmıştır. Net Kar Marjı oranı ile şirketlerin finansal sürdürülebilirliklerine atıfta bulunulması da, düzenlemenin hangi amaçla yapıldığını göstermektedir.

2006 yılından günümüze kadar geçen beşer yıllık 3 uygulama dönemi içinde perakende satış lisansına sahip şirketler için EPDK tarafından belirlenen kar marjı oranları;

- Birinci uygulama dönemi (2006-2010) için yüzde 2.33,
- İkinci uygulama dönemi (2011-2012) için yüzde 2.33 / (2013-2015) için yüzde 3.49,
- Üçüncü uygulama dönemi (2016-2020) için yüzde 2.38 olarak uygulanmıştır.

Dördüncü dönem (2021-2025) için belirlenen kar marjı oranının brüt değil, net oran üzerinden yüzde 2.38 olarak uygulanması, perakende satış lisansına sahip şirketlerin kar oranlarının artırılması anlamına gelmektedir. Net Kar Marjını Brüt Kar Marjından ayıran fark ise genel olarak işletme giderleri, vergiler ve varsa temettüleri çıkardıktan sonra kalan gelir yüzdesi olarak gösterilmesidir.

Ayrıca bu oranın hesaplanmasında kullanılan değişkenlere ilişkin varsayımların EPDK tarafından belirlenmesi öngörülmüş, ancak varsayımların ne olacağı ve nasıl yansıtılacağı konusunda açıklama yapılmamıştır. Net Kar Marjı oranının önümüzdeki yıllarda abonelere hangi oranda, hangi varsayımlarla ve ne şekilde yansıtılacağı karanlıkta kalan sorulardır. Bu nedenle düzenleme kamu yararı, belirlilik ve idarenin güvenilirliği ilkelerine aykırıdır.

Örtülü Kazanca Kapı Aralandı: Aynı holding ya da şirketler topluluğu bünyesindeki kişilerden alınan denetim, danışmanlık, tercüme, hukuk, müşavirlik, insan kaynakları, muhasebe, finans, kurumsal yönetim ve organizasyon gibi hizmetler, «yönetim ve destek hizmet alım giderleri» içinde tanımlanmıştır. Bu düzenleme grup kapsamındaki firmalarda transfer fiyatlandırması işlemlerinin yoğunlaşmasına yol açabilecek ve

ilişkili taraflardan uygun olanlarına örtülü kazanç aktarımına sebebiyet verebilecektir. Öte yandan enerji şirketleri zarar ediyor gibi yansıtılarak tüketiciye uygulanan tarife fiyatlandırmasının artmasına neden olabilecektir.

Şirketlerin Vergi Yükü Hafifliyor: Perakende Satış Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ kendi içinde çalışmaktadır. Buna göre 9. maddenin 4. fıkrası (ç) bendi ile kontrol edilemeyen işletme giderinin yüzde 1'i aşamayacağı belirtilirken, aynı maddenin 6. fıkrasında yüzde 1'i aşan kısım da kontrol edilemeyen işletme gideri olarak düzenlenmektedir. Böylece görevli tedarik şirketlerinin tahsilatlarından kaynaklı risklerin de perakende satış tarifelerine yansıtılmasının önü açılmakta ve ilgili tedarik şirketinin aboneleri ile arasındaki alacak ilişkisine tüm tüketiciler dâhil edilmektedir. Yani her ay elektrik faturasını düzenli ödeyen abone ile ödemeyen abone arasında haksızlık oluşacak, görevli tedarik şirketi borcu olan aboneye ilişkin tahsilat riskini faturasını düzenli olarak ödeyen aboneye yükleyecektir. Bu yolla ülke tahsilat riski kapsamında tahsil kabiliyeti olmayan alacakların şüpheli alacak olarak gösterilmesi ile tedarik şirketlerinin vergi yükleri hafiflerken, abonelerin enerji birim fiyatına ödedikleri bedel artacaktır.

Tekel Konumundaki Şirketlere Ek Yetki: Enerji Piyasası Kanunu uyarınca dağıtım şirketlerinin faaliyet alanları dışında piyasa faaliyetinde bulunmaları mümkün değil. Ancak Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ile elektrik dağıtım şirketlerine elektrik dağıtım hizmetlerinin dışında, üçüncü kişilere bakım ve onarım hizmetleri ile danışmanlık verme olanağı sağlanmaktadır. Elektrik tesislerinin bakım ve onarım işleri ile bu tesislere ilişkin danışmanlık hizmetleri ağırlıklı EMO üyesi serbest mühendis müşavirlerin oluşturduğu, bu alanda faaliyet gösteren kişi ve şirketler tarafından piyasa koşullarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Dağıtım şirketleri, müteahhitlik ya da müşavir-mühendislik hizmeti vermek amacıyla değil, münhasıran elektrik dağıtım işleri için kurulmuş olup lisansları kapsamında faaliyet gösteren, bölgesinde hâkim durumda olan tekel niteliğinde şirketlerdir. Yapılan değişiklikler ile tekel konumunda bulunan elektrik dağıtım şirketleri, altyapı, malzeme, bakım-onarım ve danışmanlık hizmetlerini de üstlenebilecek ve bu da elektrik mühendisliği alanına ilişkin müşavirlik piyasasında rekabeti bozucu bir durum ortaya çıkaracaktır.

Şirketler Risk Almıyor: Dağıtım şirketlerinin üreticilerden tahsil edemediği sistem kullanım bedelleri ve kaçak tahakkukundan oluşan şüpheli ticari alacaklarının kontrol edilemeyen giderler içinde tarifelere yansıtılacak olması, dağıtım şirketinin hiçbir riski üstlenmemesi anlamına gelmektedir. Zira söz konusu alacaklar ve giderler dağıtım şirketlerinin ticari alacağıdır ve dağıtım şirketlerinin basiretli tacir olarak hareket etmesi kanundan gelen bir zorunluluktur. Bu kapsamda dağıtım şirketlerinin ticari alacaklarına ait riskler, üçüncü şahıs olan tüketicileri ilgilendirmemektedir. Ayrıca bu tür giderlerin tarifelere yansıtılması dağıtım şirketinin bu alacakları konusundaki ısrarlı takibini de isteksiz kılacaktır.

GERZE HALKININ YANINDAYIZ

Sinop Gerze’de 10 yıl önce 5 Eylül 2011’de olağanüstü bir direniş göstererek bölgeye termik santral kurulmasını engelleyen yaşam savunucularına, Gerze Asliye Ceza Mahkemesi tarafından toplam 42 yıl hapis ve 63 bin TL para cezası verilmiştir. Orman Kanunu’na aykırı olduğu için 2015 yılında iptal edilen termik santralin kurulmasına karşı çıkmanın, nasıl yasadışı sayılabildiği ve suç kapsamında değerlendirildiğinin açıklanması gerekmektedir.

Ülkemizde uzun zamandır halkın, kamusal alanlara ve yaşam haklarına müdahaleye gösterdiği demokratik tepkiler en sert şekilde bastırılmaya çalışılmakta, rant temelli doğa tahribatı toplumsal duyarlılıklar yok sayılarak sürdürülmek istenmektedir. Kolluk kuvvetlerinin sert müdahalesine rağmen direnişten vazgeçmeyen Gerzeli-ler’in mücadelesi Türkiye ve dünya tarihine geçen örnek eylemlerden biridir. Hal böyleyken, üstelik ortada artık bir santral projesi bile kalmamışken verilen bu ceza, ülkemizde farklı bölgelerde halen yürütülen çevre mücadeleleri için bir gözdağı niteliği mi taşımaktadır?

Hukuk güvenliğinin olmadığı bir ülkede halkın kendi haklarına sahip çıkmak için harekete geçmesi en doğal insani haktır. Bu hakkın yargılanması da kabul edilemez.

Demokratik yönetimlerin temelini oluşturan insanların fikirlerini her türlü platformda dile getirme, gösteri ve yürüyüş yapma hakkını yok sayan bu karar, yeterince yara almış hukuk devletine bir darbe daha indirilmesi anlamına gelmektedir. Yargının bağımsızlığının ve yargıya olan güvenin biran önce sağlanması gerekirken kamu vicdanının yok sayılması, ülkemiz adına utanç vericidir.

Gerze halkının canı pahasına karşı çıktığı Gerze TES, 1.200 MW kurulu güçte yılda 8.700 GWh elektrik üretmek üzere planlanmıştır. Söz konusu santral bugün faaliyete geçmiş olsaydı, ÇED raporu verilerine göre; yılda 3.1 milyon ton kömür yakacak, bacasından 30.8 ton/saat uçucu kül, 3.4 ton/saat taban külü çıkartacak ve saatte 160.000 m³ soğutma suyu kullanacaktı.

Türkiye’nin 2020 yılında elektrik kurulu gücü 95.890 MW, maksimum ani puantı ise 49.8 bin MW olarak gerçekleşmiştir. Üretilen elektriğin yüzde 22’si ithal kömür kaynaklı olup, ithal kaynak kullanımı toplamda yüzde 44 düzeyindedir. Elektrik kurulu kapasite kullanım oranı çok düşük ve sektörde halen 20-25 milyar dolar değerinde atıl kapasite söz konusudur. Bankalar Birliği’nin geçtiğimiz yıl yapılan açıklamalarında yer aldığı üzere, enerji sektörünün 47 milyar dolarlık borç yükünün büyük ölçüde devam ettiği dikkate alındığında, atıl kapasitenin sektör üzerindeki yükü daha da önem kazanmaktadır.

Sonuç olarak Türkiye’nin zaten ihtiyacının çok üzerinde bir elektrik üretim kapasitesi varken, doğayı katletmek uğruna tek amacı belirli çevrelere rant sağlamak olan projelere geçit verilmemelidir.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak, köyünü, toprağını ve suyunu korumak için mücadele eden Gerze halkının ve yaşam savunucularının yanında olduğumuzu belirtir, karara karşı yürütülecek temyiz aşamalarında her türlü desteği vereceğimizi kamuoyunun bilgisine sunarız.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
29 OCAK 2021

İLETİŞİMDE VERGİ ZAMMI DEĞİL, İNDİRİM OLMALI!

Resmi Gazete’de 30 Ocak 2021 tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile her türlü mobil elektronik haberleşme, radyo ve televizyon yayınları, kablolu-kablosuz İnternet servis sağlayıcılığı hizmetlerinden alınan Özel İletişim Vergisi (ÖİV) oranı yüzde 7.5’ten yüzde 10’a çıkarılmıştır.

Uzaktan eğitimin zorunluluk haline gelmesine karşın daha 18 milyon öğrencinin yüzde 48’inin evinde İnternet bile yokken, çok sayıda aile bunun için bütçe ayıramazken, ÖİV’e yüzde 33’e varan oranda zam yapılmasının açıklanabilir hiçbir gerekçesi olamaz. 1999 yılında depremin yaralarını sarmak içi “geçici” olarak tanımlanan ancak zaman içinde kalıcı hale gelen ÖİV’nin kaldırılması için, 2012 yılında zamanın Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım tarafından hükümetin gündeminde olduğu ve çalışma yapıldığına” ilişkin sözlerini de hatırlatmak isteriz.

Halkın Haberleşme Hakkı Vergi Adı altında Sömürülmektedir

Mobil (gezgin) telefon hizmetlerinden alınan vergi KDV ve ÖİV ile sınırlı değildir. Faturalara doğrudan yansıtılmayan, mobil telefon şebekelerinin ilk kurulduğu zamanlarda konulan ancak gerek abonelerin kullanım ücretlerinin içerisine gizlenen Telsiz Kullanım Ücreti gibi gerekse şirketlerin cirosu üzerinden kesilen Hazine Payı gibi dolaylı vergiler her yıl artışlarla sürdürülmektedir.

Aşağıda 50 TL ve 100 TL tutarlarındaki iki cep telefonu faturasının ÖİV ve diğer vergilerdeki artışlardan sonra 2020 – 2021 yılı farkları yer almaktadır.

	50 TL Tutarındaki Cep Telefonu Faturası–Vergi ve Fonlar Toplamı			100 TL Tutarındaki Cep Telefonu Faturası–Vergi ve Fonlar Toplamı		
	2020 (ÖİV %7,5)	2021 (ÖİV %10)	Artış	2020 (ÖİV %7,5)	2021 (ÖİV %10)	Artış
KDV (%18)	7,63	7,63	-	15,25	15,25	-
Özel İletişim Vergisi (ÖİV)	3,18	4,24	%33,33	6,35	8,47	%33,33
Evrensel Hizmet Fonu (%1)	0,45	0,45	-	1,00	1,00	-
Telsiz Kullanım Ücreti	2,85	3,1	%8,8	2,85	3,1	%8,8
Kurum Katkı Payı (%0,035)	0,175	0,175	-	0,35	0,35	-
Hazine Katkısı* (%15)	7,5	7,5	-	14	14	-
Aylık Vergi Toplamı	21,79	23,1	%6	40,8	43,17	%5,8
Kullanım Ücreti	28,21	26,9		59,2	56,83	
Kullanım Ücretine Karşılık Alınan Vergi Oranı	%77,24	%85,87		%69	%76	

* Operatörlerin brüt cirosundan alınmaktadır. Faturalara doğrudan yansıtılmıyor.

Faturalara yansıtılan kullanım ücretlerinden bağımsız sabit vergi ve fonlar nedeniyle (telsiz kullanım bedeli gibi) 50 TL tutarında bir telefon faturasının kullanım ücretine karşılık alınan vergi ve fonların oranının, son ÖİV zammından sonra yüzde 77,24'ten yüzde 85,87'ye çıkarken, 100 TL tutarındaki bir faturada yüzde 69'dan yüzde 76'ya çıktığı görülmektedir. Yani satın alma gücü düşük ya da az konuşmak durumunda olan abonelerin ödedikleri vergi oranları çok daha yüksek olmaktadır. Bu durum vergi adaletsizliğinin başka bir göstergesidir.

	100 TL Tutarındaki Sabit İnternet Faturası-Vergi ve Fonlar		
	2020 (ÖİV %7,5)	2021 (ÖİV %10)	Artış
Özel İletişim Vergisi (ÖİV)	6,35	8,47	%33,33
KDV (%18)	15,25	15,25	-
Evrensel Hizmet Fonu (%1)	1,00	1,00	-
Kurum Katkı Payı (%0,035)	0,35	0,35	-
Aylık Vergi Toplamı	22,95	25,07	%9,23
Kullanım Ücreti	77,05	74,93	
Kullanım Ücretine Karşılık Alınan Vergi Oranı	%28,55	%33,45	

Bu vergi yükü ile başta dar gelirli aileler olmak üzere toplumun önemli bir kesiminin iletişim, eğitim ve teknolojik olanaklardan yararlanması daha da zorlaşacaktır.

Telekomünikasyon Altyapımız Çağın Çok Gerisinde Kalıyor; Sektörden Toplanan Vergiler Nereye Harcanıyor?

Endüstri 4.0 çağında ekonominin en öncelikli alanı olan telekomünikasyon altyapımızda; en az 8 milyon km olması gereken fiber optik kablo uzunluğu 400 bin km gibi kısır bir durumda kalmış, ülkemizin tamamı henüz 3G kapsama alanına bile sokulamamış, İnternet değişim noktası olma şansımız halen değerlendirilememiştir. İçinde bulunduğumuz koşullarda dışa bağımlılık, teknolojiye erişim ve kullanım sıkıntılarının çözümü için adım atılması beklenirken, sorunlar yumağını daha da büyütecek şekilde vergi yükünün artırılması kabul edilebilir değildir.

Ekonomik kriz ve Koronavirüs salgını nedeniyle ağırlaşan tabloda kaynak arayışına giren iktidarın, yine çareyi en kolay toplanan dolaylı vergiyi artırmakta bulunduğu anlaşılmaktadır. Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre 1999-2020 yılları arasında toplanan ÖİV miktarı 72.1 milyar TL'dir. Bu kaynağın hangi kalemlere ne şekilde harcandığının şeffaf biçimde açıklanmaması, verginin amacından çoktan saptığı ve adaletsiz bir sistemin kurulduğunu göstermektedir.

Günümüzde iletişim ve haberleşme hakkı, yaşam hakkı ile beraber anılmaktadır. Dolayısıyla bu hak maddi-manevi herhangi bir nedenle kısıtlanamayacağı veya engellenemeyeceği gibi, vatandaşların iletişim ve haberleşme imkanlarına erişimi de kamu tarafından sağlanmalıdır.

Elektrik Mühendisleri Odası, salgın sürecinde birçok kez uzaktan eğitim ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanması ve iletişim giderleri üzerindeki vergi yükünün kaldırılması çağrısında bulunmuştur. Koronavirüs salgını nedeniyle yurtaşların evlerinde kalarak, iletişim araçlarını daha çok kullandığı bu dönemde yaşamın en önemli parçası haberleşmedir. Bu nedenle ÖİV'e yapılan zammın geri çekilmesi ve haberleşme üzerindeki vergi yükünün biran önce hafifletilmesi gerekmektedir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
1 ŞUBAT 2021

ELEKTRİKLİ OTOMOBİLE ELVEDA MI?

Elektrikli araçlar için uygulanan Özel Tüketim Vergisi (ÖTV), Resmi Gazete'de 2 Şubat 2021 tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yüzde 3 ila 15 aralığından, yüzde 10 ila 60 aralığına yükseltilmiştir.

Elektrikli Araç Motor Gücü	ÖTV Oranı (Eski)	ÖTV Oranı (Yeni)	ÖTV Zam Oranı
85 kW'ı geçmeyenler	% 3	% 10	% 333
85 kW'la 120 kW arasında olanlar	% 7	% 25	% 357
120 kW'ı geçenler	% 15	% 60	% 400

Otomotiv Distribütörleri Derneği verilerine göre, elektrikli araç satışları 2020 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 280 oranında artmıştır.

	2019	2020	Artış Oranı
Elektrikli Araç Satışı	222	844	% 280
Elektrikli ve Hibrit Araçların Pazar Payı	% 3,2	% 3,8	

Pazar payının artması siyasi iktidarın iştahını kabartmış olmalı ki, ÖTV oranına yüzde 400'lere varan oranda zam yapılmıştır.

Gelişmiş ülkeler başta olmak üzere tüm dünyada iklim krizinin bilinciyle çevre dostu teknolojilerin kullanımına yönelik olağanüstü teşvikler uygulanırken gelen bu zam kararı, Türkiye'de bu alandaki söylemlerin de gerçekçilikten uzak olduğunu göstermiştir. Tüketicinin karbon emisyonu düşük araç tercih etmesinin önü kesilerek, «**Bizim iklim kriziyle sorunumuz yok**» mu denilmek istenmektedir?

Siyasi iktidarın gösterişli törenlerle kamuoyuna sunduğu Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu (TOGG) ve yürütülen projeler de göz boyamadan mı ibaret?

Petrol konusundaki dışa bağımlılık göz önüne alındığında, elektrikli araçların Türkiye için yaratabileceği fırsatlar daha net biçimde görülebilecektir. İçinde bulunduğumuz koşullarda sektörün daha fazla teşvik edilmesi gerekirken, gelişime ket vurulmasını anlamak mümkün değildir. Zam kararı Türkiye'nin yaşadığı ekonomik darboğaz nedeniyle alınmış olsa bile sağlayacağı küçük getirinin yanında, geleceğimiz için çok daha büyük bir fırsatın kaçırılmasına yol açacağı asla unutulmamalıdır.

Dünyada çok hızlı bir enerji dönüşümü yaşanmaya başlamıştır. Bu dönüşüm devasa merkezi enerji santralleri yerine, enerjinin tüketildiği noktada yurttaşın kendi enerjisini sağlaması yönündedir. Yurttaşlar kendi yaşam alanlarını korumak, sürdürülebilir kılmak ve ekonomik yapılarını güçlendirmek için tercihlerini değiştirmektedirler. Teknolojik gelişmeler ve buna bağlı maliyet düşüşleri de bu tercihlerin hayata geçmesini hızlandırdığı gibi yaygınlaşmasını da sağlamıştır.

Yakın geleceğin en basit enerji senaryosu; yurttaşın kendi evinin çatısında panellerden ürettiği elektrikle bahçesindeki elektrikli aracını şarj etmesi, fazladan ürettiği enerjiyi de komşusu ile paylaşması şeklinde olacaktır. Ve bu gelecek senaryosunda araçlar için benzin istasyonu aramak yoktur.

Elektrikli “yerli ve milli” otomobil TOGG’un üretim sürecini baştan baltalamak olan bu kararname, aslında ülkemizi biraz daha fosil yakıt bağımlısı yapacaktır.

Dünyadaki gelişmelere sırt dönmek anlamına gelen bu karardan en kısa zamanda vazgeçilmesini ve enerji dönüşümüne gereken desteğin verilmesini diliyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
4 ŞUBAT 2021

TL'YE DÖNÜŞ YETMEZ; YEKDEM SUİSTİMALİ BİTMELİ

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimini Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında; 1 Temmuz 2021 ile 31 Aralık 2025 arasında devreye girecek YEK belgeli santrallarda üretilen elektrik için 10 yıl boyunca alım garantili fiyat uygulanacak ve bu santrallarda yerli ekipman kullanılması halinde de 5 yıl boyunca ek yerli katkı desteği verilecektir.

Konuyla ilgili Resmi Gazete’de 30 Ocak 2021 tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı, EMO’nun yıllardır ısrarla dile getirdiği şekilde, «ödemelerde Türk Lirası’na geçilmesi» adına önemli ancak YEKDEM suistimali devam etmektedir. 30 Haziran 2021 tarihine kadar işletmeye girecek olan YEK belgeli elektrik üretim tesislerine 10 yıl süresince, işletmeye girdiği tarihten itibaren (yerli aksam desteği hariç) kilovatsaat başına 7.3 cent/kWh ile 13.3 cent/kWh Amerikan Doları üzerinden yapılan ödemeler devam etmekte olup; 2020 yılı elektrik üretim verilerine göre YEKDEM toplam maliyeti 46.3 Milyar TL’yi aşmıştır.

Yeni Cumhurbaşkanlığı Kararına göre; 1 Temmuz 2021 ile 31 Aralık 2025 arasında işletmeye girecek tesislere 3’er aylık dönemlerde ÜFE-TÜFE oranları ve döviz kurlarındaki değişimler dikkate alınarak yapılacak güncellemelere göre Türk Lirası üzerinden yapılacak ödemeler, kilovatsaat başına; hidroelektrik 40 kuruş, güneş ve rüzgar 32 kuruş, jeotermal 54 kuruş, biyokütle kaynakları da 32-54 kuruş arası olarak belirlenmiştir. EMO’nun güncel döviz kuru üzerinden yaptığı hesaplamaya göre eski ve yeni YEKDEM karşılaştırma tablosu şöyledir:

Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	YEKDEM Fiyatı	YEKDEM Fiyatı	Fiyat Farkı	Güncelleme Üst Sınırı	
	2021 Öncesi* cent/kWh	2021 Sonrası cent**/ kWh		cent/ kWh***	
a- Hidroelektrik (HES)	7,3	5,5	25%	6,4	
b- Rüzgar (RES)	7,3	4,4	40%	5,1	
c- Jeotermal (JES)	10,5	7,5	29%	8,6	
d- Biyokütle (BES)	Çöp Gazı – Atık Lastik	13,3	4,4	67%	5,1
	Biyometanizasyon	13,3	7,5	44%	8,6
	Termal Bertaraf	13,3	6,9	48%	8,0
e- Güneş (GES)	13,3	4,4	67%	5,1	

*30.06.2021 tarihine kadar işletmeye girecek olan YEK belgeli elektrik üretim tesislerine 10 yıl süresince ödenecek bedel
**1.7.2021-31.12.2025 tarihleri arasında işletmeye girecek YEK belgeli elektrik üretim tesislerine üçer aylık dönemlerde ÜFE-TÜFE oranları ve döviz kurlarındaki değişimlere göre yapılacak ödeme
***YEKDEM fiyatlarının güncellenmesinde dikkate alınacak üst sınır
2021 ilk çeyrek fiyatı için 1\$ = 7,2 TL - Elektrik Piyasası Takas Fiyatı ~ 4,16 \$cent/kwh

EMO, 7257 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un TBMM komisyonlarındaki görüşmelerinde; "YEKDEM'in ayrıcalıklı şirketlere kaynak aktarma mekanizması gibi kullanılması nedeniyle elektrik tarifeleri üzerindeki olumsuz etkilerine" dikkat çekerek, şu önerileri getirmiştir:

- Barajlı HES'ler ve kaynak türüne bakılmaksızın 50 MW'ın üzerindeki elektrik üretim tesislerinin YEKDEM kapsamından çıkartılması,
- Atık lastiklerin, belediye çöplerinin, orman ve tarım ürünlerinin yakılmasınının 5346 sayılı YEK Kanunu'nda yer alan biyokütle tanımından çıkartılması.

YEKDEM ödemelerinin TL'ye çevrilerek fahiş teşviklere son verilmesi, biyokütlenin alt gruplara bölünerek atık lastik yakılmasına verilen desteklerin piyasa normallerine çekilmesi olumludur. Ancak HES, JES ve Termal Bertaraf (orman ve tarımsal ürünlerin yakılması) kaynakları için YEKDEM suistimalinin devam edeceği görülmektedir. Kısaca YEKDEM uygulamasındaki yanlışlar fark edilmiş, ancak halen yanlıştan tam olarak dönülmemiştir. Yeni YEKDEM'in özeti;

- **HES ve JES Kollanmaya Devam Ediliyor,**
- **Araba Lastiği ve Belediye Çöpleri Hala Yenilenebilir Sayılıyor,**
- **GES, RES ve ÇÖP Gazı Yeterince Yenilenebilir Sayılmıyor.**

GES'ler için YEKDEM teşvikleri yüzde 67 oranında azaltılmaktadır. Lisanslı kapasite tahsisinde çoklu başvuru durumunda mevcut mevzuat gereği, YEKDEM fiyatından başlanarak eksiltme yapılacağı, lisanssız GES'lerde ise alınan sistem kullanım bedelleri göz önüne alındığında GES için YEKDEM teşviklerinin bir anlamı kalmamıştır. Dünyada yaşanan enerji dönüşümüyle, enerjinin tüketildiği noktada yurttaşın kendi enerjisini sağlanması teşvik edilerek, altyapı işletme maliyetleri ve kayıpların en aza indirilmesi hedeflenmektedir. Bizde ise **siyasi iktidar GES potansiyeline sırt çevirerek kendi gölgesinin karanlığında yol almayı tercih etmektedir.**

RES yatırımlarında, Piyasa Takas Fiyatının altında (-PTF) verilen fiyatlar için yerli üretim teşviklerinin verilmemesi, yerlilik politikası ile çelişmektedir. Yatırımcılar dövizde yaşanan dalgalanmalar ve Koronavirüs salgınının da etkisi ile artan finansman maliyeti yerine, yerli parçalarda teşvik olmadığı için ucuz finansman kaynaklarına, üretici ülkelerin ihracat kredilerine (ECA) yönelecektir. Bunun sonucu olarak türbini oluşturan parçalar ülkemizin yerli rüzgar endüstrisi yerine yurtdışından ithal edilecektir.

Mevcut YEKDEM teşviklerinin son uygulama tarihi olan 30 Haziran 2021 tarihine kadar mevcut yatırımların hızlanması, devam eden yatırımların kısmi kapasiteyle de olsa işletmeye alınması beklenmektedir.

Bu düzenlemeye göre;

Ülkemizin rüzgar enerjisi yatırımlarında her ne kadar mevcut YEKDEM etkisi ile 2021 yılı içerisinde hareketlilik gözlenecek olsa da **2022-2023 yıllarında yeni RES yatırımlarının çok azalacağı öngörülmektedir.**

Çöp gazı tesisleri yerel yönetimler tarafından kentsel atıklardan elde edilen metan gazının değerlendirildiği geri kazanım tesisleri olup yatırımların geri dönüş süreleri uzayacağı için 2021'den sonra yenilerinin eklenmesi finansal zorluklar nedeniyle mümkün görünmemektedir.

Nükleer Macera Uğruna GES ve RES Yatırımları Engelleniyor Mu?

Bu değerlendirmeler ışığında akıllara 2023 yılında ilk ünitesinin servise gireceği iddia edilen Akkuyu Nükleer Santrali gelmektedir. Bilindiği üzere 12 Mayıs 2010 tarihinde Türkiye ile Rusya Hükümetleri arasında Ankara'da imzalanan ve 15 Temmuz 2010 tarih ve 6007 sayılı Kanunla onaylanan Akkuyu Nükleer Santral anlaşması gereği santralin ilk 2 ünitesinin üreteceği elektriğin yüzde 70'ine 15 yıl boyunca 12.35 cent/kWh verilmesi kabul edilmiştir. YEKDEM ödemelerinde yarıya yakın indirimler yapılarak TL'ye dönülürken, 10 yıl önce yapılan bir anlaşma ile bütün teknolojik gelişmeleri ve ekonomik gerçekleri görmezden gelerek, Akkuyu Nükleer Santralına halen piyasanın 3 katı maliyetle dolar cinsinden 15 yıl süreli alım garantisi verilmesi kabul edilemez bir durumdur.

Nükleer santralin üreteceği elektriğe mevcut elektrik kurulu gücümüzle bile ihtiyaç yokken belirlenen **YEKDEM fiyatları akıllara, nükleer kapasiteye yer açmak için GES ve RES yatırımlarının önü kesilmek mi isteniyor sorusunu getirmektedir.**

YEKDEM yönetmeliğinin tam olarak amacına uygun hale getirilebilmesi için;

- HES'ler, atık lastik tesisleri ve orman ürünlerinin yakılması, YEKDEM kapsamından çıkartılmalıdır,
- Çarşamba Biyokütle Enerji Santrali gibi ÇED süreci halen mahkemelik olan projeler 2021 YEKDEM listesinden çıkartılarak, 10 yıl boyunca fahiş teşvik almaları önlenmelidir,
- JES'lere verilen fiyatlar PTF düzeyine çekilmelidir.

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
5 ŞUBAT 2021**

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE İÇİN RANT DÜZENİNDEN VAZGEÇİLMELİ!

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 17 Şubat 2021 tarihinde «İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgesi» adı altında bir sunum yaparak, önümüzdeki dönem hedeflerine yer vermiştir. Ancak iktidarın son 18 yıldaki karnesi, bu hedeflerin ne kadar gerçekçilikten uzak ve göz boyamaya dönük olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

İklim Değişikliğiyle, Kömür, Araba Lastiği, Orman Ürünleri Yakarak Mücadele Edilemez!

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca 8 Haziran 2020 tarihinde çevre mevzuatına uyumlu oldukları tartışmalı 13 adet kömürlü termik santralin bazılarına tam, bazılarına kısmi çalışma ruhsatı verilmesi sadece iklim değişikliği ile mücadele konusunda değil çevre ve insan sağlığı konusunda da samimiyet testi olmuştur.

İklim değişikliği ile mücadele söylemi AKP ve MHP ittifakının TBMM'ye getirdiği kanunlarla da boşa düşmektedir.

TBMM Genel Kurulu'nda 25 Kasım 2020 tarihinde kabul edilen, 7257 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile ömrü tükenmiş lastiklerin, belediye çöplerinin, orman ve tarım ürünlerinin termo kimyasal yöntemlerle doğrudan ya da piroliz yöntemi ile yakılarak elde edilen enerji ve yakıtlar yenilenebilir sayılmış, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması'ndan da en üst miktardan destek devam etmiştir. Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nde biyokütle tesisleri için seragazi emisyonu ve partikül madde salımlarında tanınan ayrıcalıklar sürdürülmektedir.

Biyokütle enerji ve kömürlü termik santrallara sağlanan bu ayrıcalık ve teşvikler bile siyasi iktidarın iklim değişikliği ile mücadele etmek yerine, sonuçlarından rant elde etmeye dönük bir çaba içerisinde olduğunu göstermektedir.

İklim Değişikliği ile Mücadele Söyleminin Arkasından TOKİ Çıktı

İklim değişikliği ile mücadelenin en önemli adımı tartışmasız enerji verimliliğidir. Ancak siyasi iktidarın enerji verimliliği konusundaki asıl niyeti çok açıktır. 2007 yılında 5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu (EVK) ve ardından 2008 yılında Bina Enerji Performansı (BEP) Yönetmeliği yayınlanmıştır. BEP yönetmelik taslağının yapılması, yayımlanması ve yürürlüğe girmesi sürecinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nca yapılan duyurularda yeni binalara EKB zorunluluğu son tarihi ilk olarak 1 Temmuz 2010 olarak belirlenmiştir. Ancak henüz uyum sağlanamadığına ilişkin itirazlar üzerine bu tarih önce 1 Ocak 2011'e ertelenmiştir. Mevcut binalarda EKB zorunluluğu için ilk olarak EVK'nın yayımlanmasından itibaren on yıl süre verilerek 2 Mayıs 2017 olarak belirlenmiş, 2017'de yapılan değişiklikle de 1 Ocak 2020 tarihine ötelenmiştir.

Ulusal Adres Veri Tabanı'nın Aralık 2017 verilerine göre Türkiye'de toplam konut sayısı 32,7 milyondur. EKB alması gereken toplam bina sayısının ise yaklaşık 13 milyon olduğu tahmin edilmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verilerine göre 2020 Kasım sonu itibarıyla toplam 1.188.756 adet bina EKB'li olup; bunların 879 bin 339 adeti yeni bina, 309 bin 417 adeti ise 2011 yılından önceki mevcut binalardır.

EVK ve BEP Yönetmeliğinin yayımlanmasından buyana 2011 yılından önce yapı kullanım izni almış olan yaklaşık 12 milyon mevcut binadan sadece 309 bin 417 adetinin, yani yüzde 2,5'inin EKB aldığı anlaşılmaktadır. Bu 12 milyon binanın da 3 milyon adeti 40 yaş üzeri, 5,6 milyon adeti ise 20-40 yaş aralığındadır.

Gelişmiş ülkelerde sıfır enerjili evler hayata geçirilirken, Çevre ve Şehircilik Bakanı iklim değişikliği ile mücadelede ülkemizdeki tüm binaların EKB'li olma tarihini 2030 yılı olarak açıklamıştır. Anlaşılan 2011 yılı öncesi yapı kullanım izni almış milyonlarca eski binanın 2030 yılına kadar rantsal dönüşüm kapsamında yıkılmaları ve TOKİ'ye milyonlarca konutluk yeni inşaat fırsatları yaratılması hedeflenmektedir.

Kömür santrallarına alım garantisi, araba lastiğine yenilenebilir enerji desteği verilerek; müteahhit ve TOKİ için binalarda enerji verimliliğini ertelerek iklim değişikliği ile etkin mücadele yapılamaz. Kamu binalarında bile enerji verimliliği uygulamaları yeterli düzeyde değildir. Bu nedenle bir kez daha;

Önce enerji verimliliği,

Önce halka ucuz ve kaliteli enerji temini,

Önce halkın sağlığı diyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
22 ŞUBAT 2021

TÜRK TELEKOM'DA KURUMSAL HAFIZA SİLİNİYOR

Türk Telekom'da bitmeyen senfoni; yeniden yapılanma, nitelikli ve deneyimli meslektaşlarımızın emekliliğe zorlanması...

Türk Telekom (TT), daha önce defalarca olduğu gibi yurtdışı danışmanlık firmalarından büyük paralar karşılığında satın aldığı, ancak sonuçları iyi hesaplanmamış yeniden yapılanma – reorganizasyon çalışmaları ve deneyimli kadroları emekli olmaya zorlayan teşvik uygulamaları ile yine gündemdedir.

Siyasi iktidarın rekor özelleştirme diye sunduğu imtiyaz hakkı devrinin ardından Türk Telekom'un bugün geldiği durum ortadadır. Bugün yaşanan yönetim, altyapı ve mali zafiyetin en büyük nedeni yıllardır sürdürülen özelleştirme ve piyasalaştırma politikalarının yanı sıra şirketin yönetim kadrolarının, siyasi iktidarın kendi iç çekişmeleri kapsamında biat ve siyasi aidiyetlerine göre belirlenmesidir. Bunun sonucunda da özelleştirme sürecinin fiilen başladığı 2006 yılından bu yana geçen 15 yılda, genel müdürler dahil yönetim kadroları sürekli değişmektedir. Dolayısıyla şirket asli işine odaklanmak yerine sürekli yeniden yapılanma çalışmaları ile meşgul olmaktadır.

Bunun son örneği Boston Consulting Group'a yaptırılan ve açıklandıktan hemen sonra kısmen iptal edilen yeniden yapılanma çalışması olmuştur. Bu çalışma kapsamında TT Yönetim Kurulu tarafından bazı bölge müdürlüklerinin kapatılacağı duyurulmuş ancak yerel halkın güçlü tepkisi ile karar uygulanmadan iptal edilmiştir. Hatta kararın iptal duyurusu kapatılması planlanan bir bölge müdürlüğünün toplantı salonunda, o ilin AKP İl Başkanının başkanlığında, TT Yönetim Kurulu Başkanına ve Genel Müdüre bizzat yaptırılmış ve bu görüntüler yerel ve sosyal medyada yayımlanmıştır.

Yönetim krizinin faturası deneyimli ve nitelikli meslektaşlarımıza ve çalışanlara kesilemez...

TT özelleştirmesi, ülkemiz için yarattığı büyük maddi zararın dışında yıllara yayılan çok büyük bir istihdam kaybına da yol açmıştır. Kurumun özelleştirildiği 2005 yılında personel sayısı 51 bin 737 iken, siyasetin önemli rol oynadığı toplu alımlar da dahil olmak üzere TT'de çalışan personel sayısı bugün 16 bin 143 kişidir. Şirketin 2020 faaliyet raporuna göre, 13 binin üzerinde çalışanı çağrı merkezi hizmetinde olmak üzere sayıları 10'u geçen grup şirketleriyle birlikte kurumun toplam çalışan sayısı da 34 bin 748 olarak belirtilmiştir. İşsiz genç nüfus sayımız artarken 15 yılda 17 bin istihdam eksilmesi teknolojik gelişmeyle izah edilemez, zaten o da tartışmalı bir durumdur.

TT'nin 2006 yılında özelleştirilmesinden sonra siyasi iktidar tarafından kendi yandaş kadrolarına yer açmak bahanesi ile emekliliğe teşvik uygulamaları "düzenli ve zorunlu" biçimde devreye sokulmuştur. Bu uygulamaların personel giderlerinde "tasarruf" adına yapıldığı iddia edilirken, Oger yönetimindeki Türk Telekom 2010 – 2015 yılları arasında yüzde 92'ler düzeyinde rekor temettüler dağıtarak en yüksek temettü veren şirketler listesinde en üst sıralarda yer alırken kredi borçlarını da ödemişlerdir. Yine Oger döneminde tasarruf bir yana, yapılması gereken yatırımlar da yapılmamış ve en basitinden 5 milyon km olması gereken fiber altyapı yerine 331 bin km fiber uzunluğu ile yetinilmiştir.

Bugün aralarında 100'den fazla üyemizin de olduğu, emeklilik aylığı bağlanma hakkı elde eden ya da bir yıl içinde süresi dolacak çalışanlar için “teşvik” adı altında zorunlu emeklilik uygulaması yeniden dayatılmaktadır. Ancak zorunlu emeklilik uygulamaları sanıldığı gibi tasarruf değil, hizmet niteliğinde düşmeyle birlikte kuruma duyulan güvenin azalması ve kamusal zararın yanı sıra çalışanlarda da travma etkisi yaratmakta, gelecek kaygısı, iş barışının bozulması ve sorumluluk almama gibi sonuçlara yol açmaktadır.

Ayrıca tasfiye edilen nitelikli ve tecrübeli kadroların yerine siyasi tercihlerle liyakatsız kadroların atanmasıyla şirketin kendi personel yetkinliği ile yerine getirilmesi gereken görevleri de, yabancı firmalardan alınan taşeron hizmetlerle karşılanmaya çalışılmaktadır. Bunun en önemli örneği, “kendisini siber güvenlik merkezi” ilan eden TT'nin bu işi de yurt dışından hizmet alımıyla yapmasıdır. Siyasi iktidarın ve onun uzantısı durumundaki TT yönetiminin sorumlu olduğu krizin faturasının, deneyimli kadrolara kesilmesi kabul edilemez.

Türk Telekom'da Kadın Yöneticinin Adı Yok

Siyasi iktidarın İstanbul Sözleşmesi üzerinden kadınların toplumsal cinsiyet eşitliğine bakışı neyse TT yönetiminin de kadın çalışanlara bakışı odur.

TT Yönetim Kurulu'nun tamamı, genel müdür ve yardımcıları, bölge müdür ve müdür yardımcıları ile bölgelerdeki 66 teknik ihtisas müdürünün tamamı ve 128 telekom müdürünün 127'si erkektir. Saha çalışanları içerisinde sadece 1 kadın telekom müdürü vardır. Genel müdürlük kadrolarında ise kadın yönetici olarak; 1 adet direktörün yanı sıra birkaç adet grup müdürü ve müdür bulunmaktadır. Her yeniden yapılanmada «kadın teknik eleman, kadın mühendis ve kadın yönetici»lerin planlı tasfiyesi devam etmektedir.

Teknik kadrolardaki kadın yönetici ve çalışan istihdamının daralması “evlilik ve doğum” gerekçeleri ile iş sürekliliğindeki aksama olarak belirtilmektedir. Kadın mühendisler ve teknik personelin sorunları sadece istihdam daralması ile sınırlı kalmamakta, erkek meslektaşlarına oranla unvan ve maaş artışlarında da eşitsiz ve adaletsiz keyfi uygulamalar yaşamaktadırlar.

TT'nin bilgi, birikim ve deneyim gerektiren Endüstri 4.0, 5G, geniş bant altyapısı gibi ülkemizi geleceğe taşıyacak altyapıları hızla kurması ve yaygınlaştırabilmesi, bilişim teknolojileri ve mobil teknolojilerde katma değer üretebilmesi için; teknik ve yönetim kadrolarında da kadınların toplumsal eşitliğine saygı duyarak fırsat eşitliği sağlanması, deneyimli çalışanların tasfiye edilmesi yerine deneyimli kadrolara sahip çıkılması, büyük paralarla yabancı danışmanlık şirketlerine yaptırılan ve asla uygulanması söz konusu olamayan raporlamalarla zaman kaybedilmemesi ve ülkemizin ihtiyacı olan altyapı yatırımlarının bir önce yapılması gerekmektedir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
26 MART 2021

İNDİRİM TÜKETİCİ İÇİN HAYAL OLDU

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) Resmi Gazete'de 26 Mart 2021 tarihinde yayımlanan tarife tablolarına göre, değişik abone grupları için uygulanan enerji bedelinde cüzi oranda indirim yapılmıştır. Sanayi ve tarımsal sulama aboneleri için uygulanan enerji bedelinde yüzde 0.1; ticarethane, mesken ve aydınlatma aboneleri için de yüzde 0.2 oranında indirim yapılırken, şehit aileleri ve muharip malul gaziler için indirim oranı yüzde 0.4 olmuştur. Ancak söz konusu indirim dağıtım bedellerine yapılan yüzde 0.4 zamlı yok edilirken, tüketicinin toplam ödeyeceği fatura değişmemiştir.

100 kWh Tüketim Tutarı Karşılaştırması (Mesken-Tek Terimli-AG Fiyatları Üzerinden)				
Dönemi		01 Ocak 2021	01 Nisan 2021	Değişim (%)
Enerji Tüketim Bedeli	Enerji Bedeli (TL/kWh)	39,76	39,67	-0,23
	Dağıtım Bedeli (TL/kWh)	24,64	24,74	0,40
Vergi ve Fonlar	Enerji Fonu %1	0,40	0,40	-0,23
	TRT Payı %2	0,80	0,79	-0,23
	BTV %5	1,99	1,98	-0,23
KDV (%18)		12,04	12,15	0,00
TOPLAM (TL)		79,75	79,75	0,00

Öte yandan kamu toptan elektrik satış şirketi Elektrik Üretim A.Ş'nin (EÜAŞ) toptan satış fiyatlarında yüzde 17.5 indirim yapılarak, elektriğin birim fiyatı 20.5 Kr/kWh'ten 16.9 Kr/kWh'e düşürülmüştür.

EÜAŞ toptan satış fiyatlarında artış söz konusu olduğunda tüketiciye zamlı olarak yansıyan tarifeler, indirimler söz konusu olduğunda nedense hiç etkilenmemiştir.

EÜAŞ toptan satış fiyatlarında yapılan indirimler, yaygın salgın hastalığın yeniden yükselişe geçtiği böyle bir dönemde dahi tüketici faturalarına yansıtılmayarak, sadece şirketlere kaynak aktarmanın yolu olarak kullanılmaya devam edilmektedir.

Gerek toptan elektrik fiyatındaki indirim gerekse enerji bedelinde yapılan indirimin, elektrik üretim maliyetlerinin düştüğü anlamına geldiği göz önüne alınırsa, bu düşüşlerin doğrudan tüketiciye yansıtılması gerekmektedir.

Elektrik enerjisinin üretiminden tüketimine kadar geçen sürecin; eğitimde, sağlıkta, ulaşımda olduğu gibi kamu hizmeti niteliği taşıdığı unutulmamalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
31 MART 2021

20 YILDA 4 MİLYON OLAN FİBER ABONE, 2 YILDA 24 MİLYONA ÇIKAR MI?

Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Ömer Fatih Sayan, katıldığı bir çevrimiçi etkinlikte, “bu yılsonuna kadar Türkiye’deki tüm mahallelerin yüzde 90’ına fiber İnternet geleceğini, 2023’te ise yüzde 100 fiber İnternet’e ulaşılacağını” iddia etmiştir. 20 yılda fiber altyapıda bir arpa boyu yol alındığına bakıldığında bunun mümkün olmadığı görülmektedir..

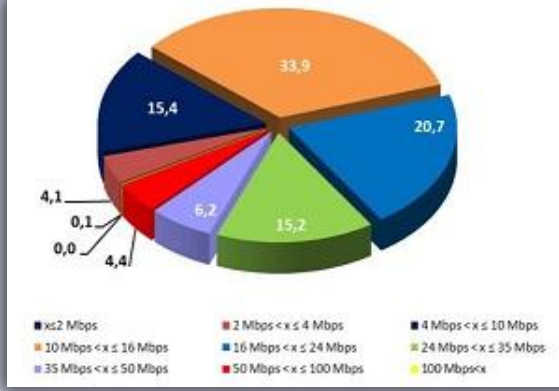
Bu söylemin ne kadar gerçekçi olduğunu anlamak için Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (BTK) Elektronik Haberleşme Sektörü 2020 yılı son üç aylık verileri üzerinden ülkemiz mobil ve sabit İnternet atyapısını ve halkın İnternet erişim olanaklarını değerlendirmek gerekmektedir.

Sabit Genişbant abonelerinin yüzde 75’i halen düşük hızlı bakır altyapıdan hizmet alabiliyor.

BTK’nın verilerine göre İnternet trafiğinde sabit hatlar yüzde 95, mobil hatlar ise yüzde 5 trafik payına sahiptir. Sabit hat kullanan 16.7 milyonun içinde eve kadar ya da binaya kadar fiber İnternet’i olan sadece 4 milyon abone vardır. TÜİK’e göre 24 milyon hane var, bu durumda geride 20 milyon fibersiz hane bulunuyor. 20 yılda 4 milyon olan fiberli hane sayısı, 2 yılda 24 milyona çıkar mı? 3 milyona yakın iş yeri hesaba katıldığında fiberleşme oranı iyice düşmektedir.

Genişbant		2020 Abone Sayısı (Milyon)	Trafik Payı (%)
Mobil Hat		65,6	%5,3
Sabit Hat	xDSL	11,3	%94,7
	Kablo İnternet	1,2	
	Eve Kadar Fiber	2,7	
	Binaya Kadar Fiber	1,3	
	Diğer	0,3	
Toplam Geniş Bant		82,4	%100

Türkiye’deki İnternet trafiğinin yüzde 95’ini taşıyan sabit genişbant hatlarının hız dağılımına bakıldığında ise abonelerin yüzde 75’inin düşük hızlarda (2 Mbps’ten 24 Mbps’e kadar) hizmet alabilirken, 100 Mbps üzerinde yok denecek kadar az abone olduğu görülmektedir. (Grafik: BTK Elektronik Sektör Raporu 2020 4. Çeyrek)

Mobil Şebeke altyapısı da düşük hızda servis veriyor

Mobil geniş bant abone sayısının 65.6 milyon olduğu belirtilmektedir. Ancak genişbant kavramı kullanıcı başına tahsis edilen “sabit genişbant” olarak algılanır. Günümüzde kullanıcı başına 25 Mbps ve üzeri hızlar genişbant olarak değerlendirilebilir.

BTK İnternet sayfasında Şubat 2020’de Türkiye’de toplam baz istasyonu sayısının 190 bin civarında olduğu belirtilmektedir. Ancak mobil şebekenin en önemli unsurlarından biri olan baz istasyonlarının fiberleşme oranının ne olduğu bilinmemektedir.

EMO’nun sektörde yaptığı araştırmalar, baz istasyonlarının iyimser bir tahminle ülke genelinde yaklaşık yüzde 30 oranında doğrudan fiber bağlantılı olduğunu, geri kalan tüm baz istasyonlarının radyolink ile kent merkezlerinde ortalama 500 MBps, kırsalda ise 200 Mbps hızla GSM şebekesine bağlı olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca GSM operatörleri arasında ve coğrafi bölgeler arasında da fiber bağlantılı baz istasyonları bakımından çok büyük farklılıklar olduğu da bilinmektedir.

Dolayısıyla mobil şebekenin paylaşımlı yapısı ve mevcut baz istasyonlarının durumu gözönüne alındığında gerçek anlamda genişbant kullanıcı sayısının resmi rakamların çok gerisinde kaldığı ortadadır.

Dünya İnternet sıralamasında Türkiye çok geride kaldı

Türk Telekom’un özelleştirildiği 2006 yılında toplam fiber uzunluğunun yaklaşık 110 bin km olduğu bilinmektedir. Türk Telekom’un özelleştirilmesinden bu yana geçen 15 yılda 331 bin km’si Türk Telekom ve 94 bin km’si diğer altyapı yatırımcılarına ait olmak üzere ana omurga ve kullanıcı bazında 425 bin km’lik fiber uzunluğuna ancak ulaşılmıştır.

Yüzölçümü büyüklüğü üzerinden Türkiye’nin yaklaşık yedide biri kadar olan Güney Kore, Portekiz gibi ülkelerle fiber altyapı karşılaştırması yapıldığında, Güney Kore oranına gelebilmemiz için 4 milyon km, Portekiz oranına gelebilmemiz için ise 7 milyon km fiber uzunluğumuzun olması gerektiği hesap edilebilir.

Türkiye’nin dünya İnternet sıralamasında (Speedtest Global Index) mobilde 134 ülke içerisinde 58., sabit hatlarda 176 ülke arasında 101. sırada olması İnternet altyapımızın durumunu ortaya koyan bir başka göstergedir.

20 yılda yapılamayan 2 yılda nasıl yapılacak?

Ülkemizin telekomünikasyon altyapısı Türk Telekom'un özelleştirilmesinden bu yana telekom (mobil, sabit) şirketlerinin kar hırsına teslim edilmiştir. Siyasi iktidar sektörden aldığı yüksek lisans ücretleri ile halkımızdan topladığı çok yüksek iletişim vergileri dışında kayda değer birşey yapmamıştır. Şirket temettülerinden ve yüksek vergilerden sonra, altyapı yatırımlarına yeterince kaynak ayrılmamıştır.

20 yılda yapılan 425 bin km fiber altyapı nasıl olacak da 2 yılda en az 10 katına çıkartılacak? 4 milyon olan fiber abone sayısı iki yılda iş yerleri ile birlikte nasıl 27 milyona çıkacak? Asıl önemlisi fahiş fiyatlarla hizmet veren bu sektör yoksullaşan halka bunu nasıl verecek? Bunlar özelleştirilmiş bir telekom altyapısı ile imkansızdır.

Telekomünikasyon Hizmetleri Kamulaştırılmalıdır!

Türk Telekom derhal kamulaştırılmalı, yönetimi devralan alacaklı bankaların, halkımızın ödediği faturalardan oluşan kara el koymaları derhal durdurulmalıdır. Bankalar kime ve hangi siyasi iradeye boyun eğerek karşılığı olmayan riskli kredileri vermişlerse, alacaklarını oradan tahsil etmelidir.

Telekomünikasyon ana omurgamız şirketler üstü bir yaklaşımla stratejik bir öncelikte kamu tarafından ele alınmalı, planlanmalı ve hızla geliştirilmeli, halkın iletişim gereksinimleri demokratik ve adil bir yaklaşımla çözümlenmelidir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
31 MAYIS 2021

MÜHENDİS ADAYLARI STAJ İÇİN KONTENJAN BEKLİYOR

Koronavirüs salgını 2020 Mart ayından bu yana hayatımızı geri dönüşü olanaksız biçimde değiştirirken, en çok etkilenen alanlardan biri eğitim olmuştur. Yüz yüze eğitimden çevrimiçi-uzaktan eğitim sistemine hızlı ve keskin geçiş birçok probleme yol açmış; öğretmenler, öğrenciler ve tüm eğitim kurumlarına yeni sorumluluklar ve güçlükler getirmiştir. Eğitim kalitesine de olumsuz yansıyan bu süreç yükseköğretim düzeyinde de farklı açmazlar yaratmıştır.

Ülkemizde 129'u devlet 74'ü vakıf olmak üzere 203 üniversite bulunmakta, bu üniversitelerde yüksek lisans ve doktora dahil 8 milyona yakın öğrenci eğitimine devam etmektedir. Bu üniversitelerin çoğunluğunda Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) meslek alanına giren elektrik, elektrik-elektronik, elektronik, elektronik ve haberleşme, kontrol ve otomasyon ve biyomedikal mühendisliği bölümleri yer almaktadır. Salgın ile birlikte çevrimiçi sisteme geçen üniversitelerde altyapı ve teknolojik

yetersizliklerden kaynaklanan sorunların yanı sıra öğrencilerin ders araç-gereçlerine ulaşma, birarada uygulamalı çalışma, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunma, teknik dokümanlardan ve kütüphaneden yararlanma gibi olanakları kısıtlanmış, hatta birçoğu için tamamen ortadan kalkmıştır.

Bilindiği gibi mühendislik eğitiminde laboratuvar ve uygulamalı dersler büyük önem taşımaktadır. Örneğin bir Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümü lisans ders programında laboratuvar derslerinin toplam ders saatine oranı yüzde 20 civarındadır. Mühendislik formasyonunun tamamlanabilmesi için öğrenciler öğrenimlerinin 5'te 1'ini laboratuvar ortamında proje çalışmaları, deneyler ve pratik uygulamalar ile geçirmekte, ölçme ve değerlendirme de uygulamalı sınav ve proje ödevleri ile yapılmaktadır. Ancak salgın nedeniyle öğrenciler neredeyse 1.5 yıldır laboratuvar ortamlarını kullanamamış, uygulamalı derslerini de uzaktan-sanal biçimde gerçekleştirmek zorunda kalmışlardır.

Görme, dokunma, hissetme, deneme-yanılma yöntemiyle öğrenme, çalışacağı alanlardaki malzemeyi tanımaya imkan vermeyen bu sistemin mühendislik formasyonunda yaratacağı eksiklik doğal olarak gelecekteki iş hayatına da yansımaktır. Laboratuvar dersleri konusunda yaşanan sorunun yanı sıra salgının etkisiyle üniversite öğrencileri staj yeri bulmakta da büyük güçlükler çekmektedir.

Staj dönemleri, mühendislik öğrencilerinin ilk meslek deneyimlerini kazandıkları önemli bir fırsat ve iş hayatının bir parçası olmaya yönelik ilk adımdır. Pandeminin etkisiyle zorunlu stajlar uzaktan staja veya ödev/proje çalışmasına dönüştürülmüştür. Öğrenciler fiziksel olarak iş yerinde olamamanın sonucu çalışma disiplini kazanamamaları, bilgisayar ve İnternet gibi altyapı yetersizlikleri, ilgililerle iletişimde sorunlar, profesyonel ilişkilerde eksiklikler gibi nedenlerle ilk kariyer deneyimlerini eksik tamamlamak zorunda kalmaktadırlar.

Stajyerlerin oryantasyonunu ve motivasyonunu üst düzeyde tutabilmek için üniversitelerin ve firmaların organizasyonlarının daha iyi planlanması gerektiği ortadadır. Meslektaş adaylarımıza düzenli çalışma disiplini sağlayacak takip sistemlerinin oluşturulması, çalışma hedeflerini belirleyici projeler sunulması, gerekli eğitimlerin sağlanması, karşılaştıkları sorunlarda mentörlük sunulması ve teknik dokümanlar için serbest erişimli kaynaklar sağlanması, senkron ve asenkron iletişim kanallarının oluşturulması ve ayrıca öğrencilerin yaşadıkları kentte stajlarını yapabilmeleri için hem resmi kurumlar hem de özel sektör birlikte planlama yapmalıdır.

EMO olarak meslektaş adaylarımızın yanında olduğumuzu belirtirken, kamu ve özel sektörü teşvik edici planlamalar ile staj sorununu çözmeye çağırıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
9 HAZİRAN 2021

MKE’NİN ANONİM ŞİRKETE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ KABUL EDİLEMEZ!

AKP iktidarı tarafından, Makine Kimya Endüstri Kurumu’nun (MKEK) anonim şirkete dönüştürülmesini düzenleyen kanun teklifi, 16 Haziran 2021 tarihinde TBMM’ye sunulmuş, “MKE’yi özelleştirme baskısından kurtararak Hazine’ye bağlama” söylemleriyle daha önce birçok büyük Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) özelleştirmesinde olduğu gibi şirketleştirme-anonim şirkete dönüştürme yöntemiyle özelleştirme hamlesinin ilk adımı atılmıştır.

AKP milletvekillerinin imzası ile geçtiğimiz hafta Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanunu’nda değişiklik öngören 12 maddelik yasa teklifi TBMM’ye sunulmuştur. MKE’yi daha iyi bir yere getirmek, dünya silah sanayi ile rekabet edebilecek hukuki altyapıya kavuşmak için böyle bir teklif hazırlandığını ileri süren iktidar milletvekilleri, Hazine mülkiyetinde olacak kurumun Milli Savunma Bakanlığı’nın sevk ve idaresinde Türk Ticaret Kanunlarına göre kurulmuş bir anonim şirketi niteliğinde olacağını kamuoyuna duyurmuştur. Kanun teklifinin amacı ise “MKE’nin kamuda olduğu için “prangalarından” kurtularak özel sektör mantığıyla çalışan, istediği yatırımı yapabilen, istediği istihdamı karşılanabilen, istediği mühendise istediği ücreti, istediği işçiyi istediği ücreti verebilen serbest, toleransı geniş bir yetki de Türk Ticaret Kanunu hükümleriyle yönetilen bir anonim şirketi olması noktasında çalışmalar yürütmesi” şeklinde ifade edilmiştir.

MKE’nin anonim şirkete dönüşmesi için hazırlanan kanun teklifinin yasalaşması halinde, özel hukuk hükümleri ile Cumhurbaşkanlığı kararlarına tabi olacağı açıktır. Türk Ticaret Kanunu’ndaki denetim hükümleri, Kamu İhale Kanunu ve Devlet Memurları Kanunu ile toplamda 17 Kanundan muaf tutulacak, Sayıştay denetiminden de çıkarılacak olan Kurum, piyasa denetim kuruluşlarına teslim edilecek, iktidarlara tabi bir yapı ile özelleştirmeye kapı aralanacaktır.

Ülkemizde 1980 sonrası başlayan özelleştirme uygulamaları AKP’nin iktidar olduğu 19 yıllık süreçte hız kazanmış, kamusal üretim ve kamu işletmeciliğinin sembolleri olan, büyük emek ve zahmetle kurulan KİT teker teker özelleştirilerek elden çıkarılmıştır. Kendi ideoloji yapısını güçlendirerek, siyasi kararlarla özelleştirmeleri ekonomik ve siyasi saldırının bir parçasına dönüştüren siyasi iktidar, kamusal hizmetler ve kimi üretim araçlarını özel kesim yararına dağıtmış, kamunun ulusal ekonomideki doğrudan payını en aza indirmiş ve kamusal mülkiyeti yok olma noktasına getirmiştir.

Eğitim, sağlık, haberleşme, enerji başta olmak üzere halkımızın doğal gereksinimlerini karşılayan mal ve hizmet üretimleri, sermayenin insafına ve kar güdüsüne terk edilmiş; TEK, PTT, TCDD, Türk Telekom, Tank Palet Fabrikası gibi önemli kuruluşlar elden çıkarılmıştır.

Enerji gibi hassas ve kamusal bir hak bile sadece kar/zarar ölçüğünde ele alınmış, merkezi planlama ve işletme göz ardı edilmiş, kamusal hizmet anlayışının terk edilerek, serbestleşme, özelleştirme ve neoliberal politikalarla enerji sektörü kaos ortamına itilmiştir. Tüm dünyada enerji alanında yürütülen serbest piyasa uygulamaları sorgulanırken, ne yazık ki enerji arz güvenliği sorunuyla karşı karşıya bulunan ülkemizde AKP Hükümeti, enerji alanında yaptığı özelleştirmelerle sanayinin ve

günlük yaşamımızın vazgeçilmezi olan elektriği evlerimize getiren enerji dağıtım kuruluşlarımız özel sektöre devretmiştir. Üstelik bu devirler otomatik fiyatlandırma uygulamasıyla halkın üzerinden pahalı elektrik satış garantisi verilerek yapılmıştır. Ülkemiz ne yazık ki dünya ölçeğinde hem vatandaşına hem sanayicisine en pahalı elektriği sunan ülke konumuna gelmiştir.

Ülkemizde özelleştirilen birçok kamu işletmesinde siyasi iktidar işletmeleri öncelikle anonim şirkete dönüştürmekte ardından, parçala-küçült-yönet yöntemleriyle özelleştirmeye zemin hazırlamaktadır. MKE için de aynı sürecin işletileceği ortadadır.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) olarak; kamu mülkiyetinin ve kamu hizmetlerinin özelleştirme ve ticarileştirme yöntemleriyle sermayeye devrinin tüm hizmetlerin daha pahalı, kalitesiz hale gelmesi, yıllardır halkın birikimleri ile oluşmuş kamusal malların sermayeye peşkeş çekilmesi, işsizliğin ve iş güvencesinin giderek azalması anlamına geldiğini biliyoruz. Özelleştirme uygulamalarının neoliberal politikaların bir parçası olarak görüyor, ülkemizin geleceği ve kalkınması için özelleştirme uygulamaların durdurulmasını, kamusal işletmecilikte devletin yeniden söz sahibi olmasını istiyoruz.

Yıllarca enerji özelleştirmeleri başta olmak üzere, dün olduğu gibi bugün de haksız ve keyfi kararlarla yapılan özelleştirmelerin karşısında duracağımızı ilan ediyor, MKE'nin özelleştirilme için hazırlanan kanun teklifinin geri çekilmesini, ülke ve halkın çıkarları doğrultusunda kamusal hizmetler üretilmesini istiyoruz. Kanun teklifine ilişkin Mecliste partisi bulunan milletvekillerini ve duyarlı kesimleri özelleştirme uygulamalarına karşı mücadeleye çağırıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
23 HAZİRAN 2021

TAM AÇILIMA ZAMLI BAŞLANGIÇ

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) Resmi Gazete'de bugün yayımlanan tarife tablolarına göre, 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere vergi ve fonlar dahil elektrik fiyatları yüzde 15 oranında zamlanmıştır.

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) tarifeler üzerinden yaptığı incelemeye göre; enerji bedeli ve perakende hizmet bedelini kapsayan perakende enerji bedelleri Ocak 2021'e göre tek terimli alçak gerilim aboneleri için yüzde 17 ile 27 arasında değişen oranlarda artırılmıştır. Perakende enerji bedeli konutlarda yüzde 19.3, ticarethanelerde yüzde 17.9, sanayide yüzde 17.5, şehit aileleri ve muharip malul gaziler tarifesinde yüzde 23.1, tarımsal sulamada yüzde 17.6, aydınlatmada yüzde 18 zamlanmıştır. Genel aydınlatma bedelindeki zam oranı ise yüzde 27.3 olmuştur.

Kayıp ve kaçak, iletim hizmeti ve dağıtım hizmeti bedellerini içeren dağıtım kaleminde ise tüm abone gruplarında yüzde 7.6 oranında artış yapılmıştır.

Zamla birlikte faturalara yansıtılan elektrik fiyatları kilovatsaat (kWh) başına; ticarethanelerde 97.74, aydınlatmada 90.65, tarımsal sulamada 86.02, sanayide 84.87, konutlarda 73.93, şehit aileleri ve muharip malul gazilerde 35.43 kuruşa çıkarken; genel aydınlatma bedeli 68.96 kuruş olarak belirlenmiştir.

Bir evdeki asgari tüketim üzerinden 4 kişilik bir ailenin 230 kilovatsaat (kWh) elektrik harcadığı dikkate alındığında, konutların fon ve vergi kesintileri dahil aylık elektrik faturasının 28 TL artışla 183 TL'den 211 TL'ye çıkacağı hesaplanmıştır.

Ekim 2020'de yapılan yüzde 5.75 ve Ocak 2021'deki yüzde 6.2'lik artışın ardından son yapılan yüzde 15'lik zamlarla birlikte, elektrik fiyatlarındaki yıllık artış oranı yüzde 29'a ulaşmıştır.

Türkiye'nin enerji üretiminde ithal kaynaklara bağımlılığı ve Türk Lirası'nda son dönemde yaşanan değer kaybının yanı sıra, yenilenebilir enerji, kömür ve doğalgaz santralleri için verilen alım garantileri zamların bir kısır döngü şeklinde devam edeceğine işaret etmektedir. Elektrik fiyatlarındaki zam hemen hemen tüm ürünlerin fiyatlarının da artmasına neden olacak, ekonomik kriz ve salgın koşullarında zaten zor durumda olan geniş halk kesimlerinin sıkıntıları daha da artacaktır.

Elektrik fiyatlarındaki can yakıcı artışları durdurmak için acil olarak harekete geçilmelidir. Öncelikle özelleştirme ve kar esaslı piyasa politikaları terk edilerek, ülkemiz kaynaklarının kamu yararı temelinde en iyi şekilde değerlendirileceği ve farklı elektrik üretim kaynaklarının birbirlerinin maliyetlerini sübvansedeceği yeni bir sistemin oluşturulması gerekmektedir. Bunun için de kamu yararını esas alan siyasi ve ticari müdahalelerden uzak kamusal bir yapının kurulması zorunludur.

Konutlar İçin Asgari Tüketim Üzerinden Aylık Elektrik Faturası-TL							
	Aylık Tüketim (kWh)	01.01.2021		01.07.2021		Ocak- Temmuz Artış (%)	Yıllık Artış (%)
		Birim Fiyat	230 kWh'lik Asgari Tüketim Üzerinden Fatura-TL	Birim Fiyat	230 kWh'lik Asgari Tüketim Üzerinden Fatura-TL		
Perakende Enerji Bedeli	230	0,397629	91,5	0,474253	109,08	19,3	30,8
(Çıplak Enerji Bedeli+ Perakende Hizmet Bedeli)							
Dağıtım Bedeli	230	0,246441	56,7	0,26512	60,98	7,6	26,1
(İletim+ Dağıtım + Kayıp ve Kaçak Bedeli)							
Fon ve vergiler hariç fiyat		0,644070	148,1	0,739373	170,06	14,8	29,1
Enerji Fonu (%)	0,7		0,6		0,76		
TRT Payı (%)	2		1,8		2,18		
Belediye Tük. Ver. (%)	5		4,6		5,45		
KDV Öncesi Toplam			155,2		178,45		
KDV (%)	18		27,9		32,12		
Genel Toplam TL			183,1		210,58	15,0	29,1

1 Temmuz'da Elektrik, Doğalgaz ve LPG'ye Yapılan Zamları Yenileri İzleyecektir

ZAMLARIN NEDENİ İKTİDARIN İTHAL FOSİL YAKITLARA DAYALI VE ÖZEL ŞİRKETLERİ KOLLAYAN DIŞA BAĞIMLI ENERJİ POLİTİKA VE UYGULAMALARIDIR

Siyasi iktidar ve enerji yönetimi yirmi yıl süresince, çok sayıda ithal kömür ve doğalgaz yakıtlı santralin kurulmasını teşvik etmiş ve enerjide ülkemizin dışa bağımlılığını artırmıştır. Plansız, programsız uygulamalarla, yenilenebilir enerji kaynaklarına elektrik üretimini destekleme görüntüsüyle, bir tarafta özel şirketlere bedeli yurttaşlar tarafından ödenen milyarlar aktarılırken; küçük HES'lerle dereler insandan, yaşamdan, doğadan koparılmış; verimli tarımsal arazilere kurulan GES'lerle, deşarjlarını bilim ve tekniğin kurallarına uygun olarak yapmayan JES'lerle, seragazı salımları kontrol edilmeyen, kullanılmış lastik ve ithal plastik çöpleri yakan biyokütle santrallerle halkımıza ve doğal çevreye her türlü zararlar verilmiştir.

ÖZEL ŞİRKETLERE «GÜZEL» DESTEKLER

Elektrik üretiminin özelleştirilmesinden sonra şirketlere verilen ek destekler; YEKDEM, kapasite mekanizması, yüksek fiyatl alm garantileri vb. yöntemlerle, piyasa fiyatının üzerinde bedel ile elektrik alımı, özel doğalgaz yakıtlı santrallara BOTAŞ tarafından maliyetinin çok altında fiyatlarla doğalgaz satışı ile sınırlı kalmamıştır. Umursamadan çevreye her türlü zararı vermeyi kendilerine hak gören özel şirketlere ödül gibi, çevre mevzuatına uyumda esneklik tanınmış ve çevre izni teşvikleri dağıtılmıştır.

2021 yılı içinde yüzde 15 artan **elektrik fiyatlarına son iki buçuk yıl içinde yapılan zam ise yüzde 70** olmuştur.

TÜKETİCİ GRUPLARINA GÖRE 2019 OCAK -2021 TEMMUZ DÖNEMİNDE ELEKTRİK SATIŞ FİYATLARI				
Tüketici Grubu	2019 OCAK (TL/kWh)	2021 TEMMUZ (TL/kWh)	2021 Artış Oranı (%)	2019-2021 Artış Oranı (%)
KONUT(AG)	0.5375	0.9155	15,0	70,3
TİCARETHANE	0.7148	1.2175	15,0	70,3
TARIMSAL SULAMA(AG)	0.6301	1.0730	15,0	70,6
SANAYİ(AG)	0.5948	1.0145	15,0	70,4
SANAYİ(DG)	0.5371	0.9150	14,7	70,2

Doğalgazda da benzer bir tablo söz konusudur.

**TÜKE TİCİ GRUPLARINA GÖRE 2019 OCAK -2021
TEMMUZ DÖNEMİNDE BOTAŞ'IN DOĞAL GAZ SATIŞ
FİYATLARI**

Tüketici Grubu	2019 OCAK (TL/Sm ³)	2021 TEMMUZ (TL/Sm ³)	2021 Artış Oranı (%)	2019- 2021 Artış Oranı (%)
Serbest Olmayan Tüketici	0,890014	1,488094	17,7	67,2
1. Kademe Azami (300.000 Sm ³ Elektrik Üretimi Hariç)	0,890014	1,488094	17,7	67,2
2. Kademe (300.000 Sm ³ 'den Fazla. Elektrik Üretimi Hariç)	1,351527	1,783354	23,1	32,0
1. ve 2. Kademe Elektrik Üretimi	1,550000	2,060000	28,8	32,9

Konutlar ve küçük işyerlerinin doğalgaz faturaları, BOTAŞ'ın yaptığı zamların yanı sıra; özel doğalgaz dağıtım şirketlerinin BOTAŞ'tan aldıkları gazın fiyatına eklenen ve sürekli artan Sistem Kullanım Bedelleri ile de yükselmektedir. Sistem Kullanım Bedelleri, EPDK tarafından her dağıtım bölgesi ve şirketi için ayrı ayrı belirlenmektedir. Fiyat artışlarının sürekli olarak yansıtıldığı sistem kullanım bedeli, birçok ilde tüketicinin ödediği tutarın üçte birine ulaşmaktadır. 2021 içinde konutlar ve küçük işletmelerin gaz alım fiyatları yüzde 17.7-28.8 aralığında artarken, **2019 başından bugüne artışlar yüzde 32.0–67.2 aralığında** olmuştur. Bu dönemde, TÜİK'e göre **enflasyon yüzde 35** düzeyinde olurken, **elektrik ve doğalgaz fiyat artışları bu rakamın iki katı** düzeyinde gerçekleşmiştir.

Ülkemizin Rusya Federasyonu, İran ve Azerbaycan ile yapmış olduğu uzun vadeli, boru hatları üzerinden **doğalgaz alım ithalat sözleşmeleri**, satış fiyatlarının yüksekliğinin yanı sıra; fiyat güncellemelerinde başka mahreçli gaz satış fiyatlarının değil, petrol fiyatlarının dikkate alınması, Katı "Al ya da Öde" yükümlülükleri, TANAP Projesinin yüzde 30 ortağı olan BOTAŞ'ın, bu boru hattından taşınan gazı satın almak istediğinde gaz fiyatlarına eklenen yüksek taşıma bedelleri vb. **Türkiye aleyhine hükümler** içermektedir. Maliyetleri yükselten bu etkenlere ek olarak, TL'nin yabancı paralar karşısında yüksek oranlı değer kaybı da; doğalgaz fiyatlarının artmasında etkin olmuştur.

Ülkemizde **enerji yoksulluğu** sorunu giderek ağırlaşmaktadır. Toplam istihdamın üçte birinden fazla bir bölümünün sosyal güvenlik sistemi dışında sigortasız ve yüzde 60'ından fazlasının asgari ücret düzeyinde ücretle çalıştığı günümüz Türkiye'sinde, geniş anlamda işsiz sayısı 10 milyonu geçmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in TBMM'de verdiği bilgilerden, 2020'nin ilk dokuz ayında, toplam tutarı 101 milyon TL ödenmemiş borçtan dolayı **107 bin konut elektrik abonesinin**; 399 milyon TL ödenmemiş borçtan dolayı da; **51 bin konut doğalgaz abonesinin sözleşmelerinin feshedildiği** ve **elektrik ve gazlarının kesildiği** anlaşılmaktadır.

Oysa, ortalama borç tutarı bin liranın altında olan 107 bin konutta oturan dört yüz binden fazla yurttaş karanlığa; borçları sekiz bin liradan az olan iki yüz bin yurttaş soğuğa mahkum edilmeyebilir, **toplam 500 milyon TL kamu kaynaklarından** karşılanabilirdi.

Son elektrik ve doğalgaz zamları sonrasında, birçok **ticari ve sınai işletme** maliyetlerinin arttığı gerekçesi ile ürün ve hizmet fiyatlarını artıracaktır.

İktidar, bal tutan parmakları yalayan yandaş küçük bir azınlığa odaklanmakta, kredi kartlarının borçlarını, kiralarını, elektrik, doğalgaz, su, telefon, internet faturalarını ödeyemeyen, açlıkla, yoklukla boğuşan **milyonların yaşadığı sıkıntıları** yok saymaktadır. **Kâr garantili projelerde şirketler** her türlü cezadan muaf kılınır ve kazançları güvence altına alınırken; **işsizlik ve pahalılıkla boğuşan milyonlarca emekçi, emekli, esnaf ve işsiz** sorunlarının çözümü için tek bir adım atmadan, hiçbir ekonomik destek vermeksizin evlerine kapatılan, aylardır salgından bunalmış kitlelere **sabır ve tevekkül** önerilmesinin yorumunu kamuoyuna bırakıyoruz. Covid-19 salgını nedeniyle, daha önce de işsiz olup şimdi iş bulma umudunu tümüyle yitirenler, salgın nedeniyle işyerlerinin daralma, küçülme ve kapanması nedeniyle işten çıkarılanlar, asgari ücretin yarısına bile varmayan düşük ücretlerle çaresiz çalışanlar, kapanan/kapatılan çok sayıda küçük işyerinin sahibi ile sayıları on milyonu geçen işsiz yurttaşlar, küçük üreticiler, düşük emekli maaşları ile yaşamlarını sürdürmeye yeterli olmayan emekliler, bütün bu kesimlerden milyonlarca yurttaş; elektrik, doğal gaz, su, telefon, internet faturalarını ödeyememekte, elektrik ve gazlarının kesilmesi ile **enerji yoksulları** arasına katılmaktadır. Bu durumu önlemek için kriz koşulları sona erene kadar **zor durumdaki tüm yurttaşların ve kapanan küçük işletmelerin elektrik, su, doğal gaz, internet ve telefon hizmet bedelleri kamu tarafından karşılanmalıdır.**

EMO-ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
ESM-ENERJİ, SANAYİ VE MADEN KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKASI
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
02.07.2021

TEİAŞ ÖZELLEŞTİRMESİNE CEVAP ENERJİDE KAMULAŞTIRMADIR!

Resmi Gazete'de 3 Temmuz 2021 tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararı ile Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) özelleştirme kapsamına alınmıştır. Özelleştirmeye hazırlık işlemlerinin 2022 yılsonuna kadar tamamlanması öngörülmüştür.

Elektrik üretim ve dağıtımındaki özelleştirmelerin ardından sıranın iletim kısmına geldiği anlaşılmaktadır. Oysa, elektrik dağıtım bölgelerinde, varlıkların daha verimli işletileceği, maliyetlerin ve kayıp-kaçağın düşürüleceği, arz güvenliğinin sağlanacağı ve kalitenin artacağı iddiasıyla yapılan özelleştirmeler hiç de beklenen sonuçları vermemiş, aksine pahalı, kalitesiz ve büyük kesintilerin olduğu karanlık bir Türkiye'yi getirmiştir.

Son 20 yılda özelleştirilen elektrik üretim ve dağıtım sektörü bugün borç batağı içindedir. Şirketlerin kredi borçlarını ödeyemeyecek duruma gelmesi nedeniyle enerji fiyatlarına zam üstüne zam yapılmakta, artışlar nedeniyle tüketicinin sırtındaki yük her geçen gün ağırlaşmaktadır. 1 Temmuz'dan geçerli olmak üzere yapılan yüzde 15'lik son zamlarla, asgari ücretle geçinen dört kişilik bir ailenin elektrik faturası aylık gelirlerinin yüzde 7-8'i düzeyine yükselmiştir.

Sektörün içinde bulunduğu tablo elektrik enerjisinin ucuzlaşmasını imkansız kılmaktadır. Özelleştirmeler; ucuzluk yerine, elektrik tarifeleri, hizmet bedelleri ve uygulamaya esas düzenlemeler ile pahalılık getirmiş, tüketiciden dağıtım şirketlerine mali kaynak aktarmanın yasal yolunu oluşturmuştur.

TEİAŞ'ın özelleştirilmesi, elektrik sisteminin kalbinin ve aklının da özelleştirilmesidir.

TEİAŞ'ın özelleştirilmesinin anlamı ülke çıkarları, güvenlik ve geleceğimiz açısından çok önemli ve kritiktir. Çünkü TEİAŞ sadece iletimden değil, şebeke verimliliğinden, planlamasından, projeksiyonlardan, ikili anlaşmalardan, sisteme dair her türlü altyapı ve ikincil mevzuattan da sorumludur. Yani TEİAŞ'ın özelleştirilmesi demek, elektrik sisteminin kalbinin ve aklının da özelleştirilmesi demektir.

TEİAŞ'ın özelleştirilmesine karşı çıkmak yetmez, çare bütüncül kamulaştırma...

Kamu varlıklarının özel sermayeye devredilmesini durdurabilmek için sadece özelleştirme karşılığına ilişkin söylemlerin yetmediğini, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nu özelleştirmeye hazırlayan yasa teklifinin TBMM'de ezici çoğunluk oylarıyla kabulü bir kez daha ortaya koymuştur.

TEİAŞ'ın özelleştirilmesine söylem olarak karşı çıkmanın ötesine geçmek gerektiği açıktır. TEİAŞ'ın özelleştirmesini durdurmanın en etkili yolu, kamulaştırma politikaları ile halkı mücadele sürecine ortak etmektir. Bütüncül kamucu politikalarının toplumun en geniş kesimini oluşturan düşük gelirli, emeği ile geçinen yurttaşların çıkarlarını korumak açısından büyük önem taşıdığını hatırlatmak isteriz.

Siyasi partilere kendi kamulaştırma politika ve planlarını ACİL hazırlamalarını, TEİAŞ'ın özelleştirilmesine karşı mücadeleyi kamulaştırma politikaları ile yükseltmeleri çağrısını yapıyoruz. Bu kapsamda, meslek alanlarımıza yönelik politika oluşturmak konusunda çaba harcayan emek, meslek örgütleri ile birlikte bilgi ve birikimlerimizi paylaşmaya hazır olduğumuzu belirtmek isteriz.

Başta elektrik dağıtım bölgeleri olmak üzere enerji alanındaki tüm özelleştirmeler iptal edilmeli ve yeniden kamulaştırma hareketi başlatılmalıdır. Elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtım süreçleri kamusal planlama anlayışı ile bütünlüklü bir yapıya kavuşturulmalı, üretimde yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına öncelik veren kamu yararı esaslı yeni bir enerji politikası yaşama geçirilmeli ve TEİAŞ'ın özelleştirilmesi kararından derhal vazgeçilmelidir.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak TEİAŞ'ın özelleştirilmesine karşı demokratik ve hukuki her türlü mücadeleyi sonuna kadar yürüteceğimizi kamuoyunun bilgisine sunarız.

Saygılarımızla.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
4 TEMMUZ 2021

YÖNETİM ZAFİYETİ KESİNTİ GETİRDİ

Yaz mevsiminin en sıcak günlerini yaşadığımız bir dönemde başta İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere pek çok bölgede yapılan elektrik kesintileri yurttaşları zor durumda bırakırken, enerji yönetimindeki zafiyeti de ortaya koymuştur.

Türkiye'nin elektrikteki kurulu gücü 98 bin 162 MW'tır. Hidroelektrik kurulu gücümüzün dışında 66 bin MW kurulu gücümüz vardır. Kurulu gücün en fazla yarısı puant güç (elektrik enerjisi talebinin en yüksek olduğu saatlerde kullanılan elektrik enerjisi miktarı) olarak kullanılırken, kesintilere kuraklık, yangın ve benzerinin bahane olarak gösterilmesi mümkün değildir. Her yıl olduğu gibi Ağustos ayında aşırı sıcakların etkisiyle puantta artış olması beklenen bir durumdur. Bu kadar yüksek kurulu güç kapasitesine rağmen üretim-tüketim dengesinin sağlanamaması tamamen yönetimin beceriksizliğidir.

Elektrik kesintileri için abonelere gönderilen mesajlarda TEİAŞ iletiminden kaynaklı sorun yaşandığı belirtilmiştir. Ülke geneli için yaklaşık 5 bin MW civarında bir üretim açığı olduğu iddia edilmektedir. Mevcut kurulu gücün ihtiyacı karşılayabilecek boyutta olduğu göz önüne alınırsa, sorunun kaynak sıkıntısından değil, yetersizlikten doğduğu açıkça görülebilir.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), "TEİAŞ'ın özelleştirilmesine karşı geçtiğimiz hafta açıkladığı raporda kurumun üretim ve tüketimin dengelenmesinde temel işlev gördüğü, bu aşamada herhangi bir aksaklığın yaşanmasının ülke ekonomisine ağır bir yük binmesiyle sonuçlanacağı» uyarısında bulunmuştu. TEİAŞ'ın sistem operatörü olarak sorumluluklarını yerine getirememesinin en çarpıcı örneği 31 Mart 2015 tarihinde yaşanmış, enterkonekte sistemin çökmesi sonucu tüm ülkede saatlerce süren bir elektrik kesintisi olmuştu.

Sistem çökmesinin temel etkenleri; elektrik sisteminin kamusal yapısının parçalanarak bütünlüğünün bozulması ve üretim kapasitesinin büyük ölçüde özelleştirilmiş olması, siyasi baskılara karşı savunmasız hale getirilmiş liyakatsiz yönetimin zafiyeti, plansızlık ve eğitimsizliktir. Bir kez daha uyarıyoruz, TEİAŞ'ın özelleştirilmesi halinde elektrik sisteminde yeni çökmelerin yaşanması kaçınılmazdır.

Türkiye her geçen yıl kuraklıkla daha fazla karşılaşmaktadır. Bu gerçekliğe rağmen önlem alınmadığı anlaşılmaktadır. AKP iktidarı bu ülke insanına karşı kendini sorumlu hissetmemekte, sürekli bahaneler üreterek bir sonraki felakete davetiye çıkarmaktadır. Elektrik kesintilerinden dolayı sanayi üretiminde yaşanacak kayıplar ve beraberinde getireceği ekonomik açmazlar ya da yurttaşların sağlık sorunları ve belki de ölümlerin sorumluluğunu kim alacaktır?

Kurulu gücümüzün tüketimin üzerinde bir kapasiteye sahipken, beceriksiz yönetim ve siyasal baskı sorunu yaşandığını belirtmekle birlikte, iklim değişikliğinin sonuçlarının artık günlük hayatımıza daha fazla yansımaya başladığı da bir gerçektir. Bu nedenle enerjinin verimli, doğru ve etkin kullanımı büyük önem taşımaktadır. Enerjinin doğru kullanımı, enerji kaynaklarının daha etkin kullanılmasına, enerji tüketim yatırımlarının

ve enerji maliyetinin azaltılmasına da olanak verecektir. Elektrik iletim ve dağıtım tesislerindeki kayıpların yanı sıra doğru kullanılmaması nedeniyle enerjinin büyük bir kısmı kaybedilmektedir. Oysa uygulanacak ulusal verimlilik programları ile tüketilen enerjinin yüzde 15-20 kadarını sanayide ve konutlarda tasarruf etmek mümkündür. Enerji maliyetlerinin düşürülmesi ve dışa bağımlılığın azaltılması noktasında yenilenebilir enerji kaynakları, verimlilik ve tasarrufu temel alan politikalara öncelik verilmeli, enerjimizi boşa harcayacak uygulama ve planlamalardan vazgeçilmelidir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
2 AĞUSTOS 2021

KESİNTİ GEREKÇELERİ BELGELERLE KAMUOYUNA AÇIKLANMALI

Türkiye genelinde 2 Ağustos 2021 tarihinde eş zamanlı olarak elektrik kesintileri yaşanmıştır. Kesintilerin yaşandığı saatler boyunca ne Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) ne de ulusal elektrik sisteminin işletmesinden sorumlu Türkiye Elektrik İletim A.Ş (TEİAŞ) tarafından kamuoyuna aydınlatıcı, bilgi, belge, rapor sunulmamıştır. EMO'nun yaptığı araştırma neticesinde elde edilen bulgular artan elektrik talebinin TEİAŞ tarafından anlık olarak karşılanamaması nedeniyle üretim – tüketim dengesinin sağlanamadığı ve bu nedenle dağıtım şirketlerinden 5.000 MW üzerinde bir kesinti yapmalarının istendiği şeklinde olmuştur. Nitekim; dağıtım şirketlerinin elektrik abonelerine SMS ile bilgilendirme gönderilerek TEİAŞ kaynaklı elektrik kesintilerinin yapılacağı bildirilmiştir.

EMO; aynı gün yaptığı açıklama ile, kuraklık ve aşırı sıcakların önceden bilindiğine vurgu yaparak, olası en yüksek tepe tüketim değerinin çok üzerinde 98.000 MW kurulu güce sahip olduğumuzu hatırlatmış ve teknik bir gerekçeden değil piyasalaştırılan elektrik sektöründe üretim şirketlerinin maliyetleri gerekçe göstererek aşırı fiyat talepleri nedeniyle bu kesintilerin yaşanmış olabileceğine vurgu yapmıştır. Nitekim; elektrik piyasa takas fiyatlarının bir yıl önce aynı döneme göre neredeyse iki katına çıktığı bu arada da 8 bin 500 MW kurulu güce yakın doğalgaz çevrim santrallerinin, 5 bin MW kurulu güce yakın linyit santralının çeşitli gerekçelerle üretim dışı kaldığı veya düşük kapasitede çalıştırıldığı görülmüştür.

Kaldı ki ETKB tarafından 2 Ağustos tarihinde, kesintiler bittikten sonra yapılan açıklama kendi içerisinde çelişkiler içermektedir. EMO kamu kurumu niteliğinde bir meslek odasıdır. Halkla ilişkilerinde dürüstlüğü ve ahlaki korumak, uzmanlık alanında ülke çıkarlarına uygun politikalar üreterek bunları savunmak, kamuoyu oluşturmak, ilgilileri uyarmak ana görevi ve sorumluluğudur.

Mesele Türkiye genelinde elektrik kesintilerinin yaşanmış olmasıdır. EMO'nun çok büyük baskılara rağmen sektörde çalışan deneyimli üyelerinden edindiği bilgiler ile kamuya açık kaynaklardan tespit ettiği bilgi ve bulguları analiz ederek ulaştığı sonuçlar eleştirilebilir. Ancak Bakanlık yaşanan olayın bilgi, belge ve raporlarını soru

işareti yaratmayacak şekilde kamuoyuna sunmak zorundadır. Kamuoyunun sosyal ve ekonomik hayatı zora sokan, ciddi mağduriyetler yaratan kesintilerle ilgili bilgi, belge ve raporları öğrenme hakkı vardır.

Bakanlığın teknik rapor ve belge paylaşarak kamuoyunu aydınlatmak yerine, her türlü bilgi ve belgeye ulaşma imkanı olan enerji yöneticisi konumundaki kamu görevlileri üzerinden yine belge ve rapor sunmadan, sosyal medya paylaşımları ile EMO'ya haksız ithamlarla saldırılması EMO'nun haklılığını bir kez daha ortaya koymaktadır. Bakanlığın mevcut yönetim anlayışı ile, yeni kesintilerin olması da kaçınılmazdır. ETKB ve ilgili kurumlardan kesinti gerekçelerini somut belge ve raporlarla kamuoyuna açıklamalarını talep ediyoruz.

Yaz mevsiminin en sıcak günlerinde ve gündüz saatlerinde elektrik enerjisine talep artışı bilinen bir durumdur. Yıllık bazda oluşan en yüksek anlık ve saatlik (puant) talebin yaz aylarında ve gün içerisinde olduğu yıllardan beri bilinen bir gerçekliktir. Bu talebin karşılanması adına elektrik enerjisi üretiminde güneş potansiyelimizden olabildiğince yüksek seviyede yararlanabilmenin politik ve ekonomik altyapısı mutlaka oluşturulmalıdır. Ayrıca toplumsal faydayı göz önüne alan yeniden kamusal politikaları ivedilikle gündeme getirilmelidir.

Saygılarımızla

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
5 AĞUSTOS 2021

ACIL DURUM YÖNETİMİNDE BİLGİSİZ VE BECERİKSİZ SİYASİ İKTİDAR, ORMAN YANGINLARINI ADETA SEYREDİYOR YANGINLAR BİR AN ÖNCE SÖNDÜRÜLMELİ, AÇIK KÖMÜR OCAKLARINA VE TERMİK SANTRALLARA DOĞRU İLERLEMESİ DURDURULMALIDIR

Yeterli şekilde mücadele edilmediği için günlerdir süren ve halen şu an itibarıyla 6 ilde 13 yerde etkin olan orman yangınları, doğal varlığımız olan on binlerce hektar ormanı ve yaban hayatını yok etmiş, büyük oranda mal ve can kaybına neden olmuş, insanlar evlerinden, topraklarından, geçim araçlarından mahrum kalarak can derdine düşürülmüştür. On dokuz yıldır yönetimde bulunan siyasi kadrolar, birçok önemli toplumsal soruna çözüm bulmak bir yana bu sorunları derinleştirmiştir. Ağırlaşan ekonomik kriz, yoğunlaşan işsizlik, yoksulluk, pahalılık vb. sorunlarla, ülkemiz genel anlamda bir yangın yerine dönüşmüştür. Sorunları çözme niyet ve iradesi olmayan sıkışmış durumdaki iktidar, baskı-şiddet, yasaklamalar ve toplumu birbirine düşman edecek uygulamalara yönelmiştir. Bu duruma son günlerdeki yangınlar da eklenmiştir. Yangınlara halktan insanların gönüllü olarak mücadele etmeleri, görevlilere yardım etmeleri bile yasaklanmaya çalışılmaktadır.

Hemen her yıl, yaz aylarında ormanlarımız ve kırsal yaşam alanlarımızda yangınlar çıkmakta, yangın çıkan alanların oksijen kaynakları ve doğal dengesi tahrip, halkımızın yaşam ve üretim alanları yok olmakta, insanlar, hayvanlar ve diğer canlılar acı bir şekilde hayatlarını kaybetmektedir. İklim krizinin etkileriyle, son yıllarda orman yangınları artmıştır.

Yaklaşık olarak iki haftadır ağırlıklı olarak Antalya ve Muğla'da süren orman yangınlarını söndürme konusundaki başarısızlık, iktidarın sorumlu ve etkin bir kriz yönetimi sergilemediğini göstermiştir. Kamunun elindeki tüm imkanları kullanarak, yangınları büyümeden söndürme için yeterli çaba harcamayan; yurttaşların, hayvanların, ağaçların ölümünü, insanların yerinden yurdundan olmasını, binlerce hektar ormanın yanmasını kayıtsız seyreden, yönetemeyen bir yönetim söz konusudur.

Son yangınlarda gündeme gelen Türk Hava Kurumu'nun yangın söndürme uçaklarının atıl bir şekilde hangarda tutulması, bakım ve onarımdan geçirilerek hizmete sunulmaması, yeni uçaklar almak yerine başka ülkelerden çok daha yüksek bedellerle uçak kiralanması da acı bir gerçekliktir. Türkiye'nin havacılık kültürünün temellerini atan ve yangın söndürme uçakları ile önemli hizmetler vermiş olan bir kurumun fiilen tasfiyesi ve yangın mahallerindeki halkın havadan etkili müdahale istemlerinin yerine getirilmemesi, vicdanları ciddi bir şekilde yaralamıştır.

Yangınları söndürme çalışmalarında beceriksizlikleri kanıtlanmış mevcut yönetim yerine, geniş yetkileri ve kapsamlı karar alma erki olan bir Acil Durum Müdahale Yönetimi olmuş olsaydı, durum farklı olurdu. Yangınlara, kamunun elindeki tüm yangın söndürme araç ve ekipmanlarının yanı sıra, Emniyet ve Jandarmanın araçları, Jandarma ve TSK'nin hava ve deniz araçları ve insan gücü ile derhal müdahale eder, yangınlar büyümeden söndürülürdü.

Ormanlardan sorumlu Bakanın 6831 sayılı Orman Kanunu'ndan, bu Kanunun 69.maddesi uyarınca "Orman İdaresinin orman yangınlarını önlemek ve söndürmek amacıyla her türlü hizmeti yapmakla yükümlü olduğundan" habersiz olduğu, sorumluluğu yerel yönetimlere atma çabasıyla ortaya çıkmıştır. Ne yazık ki bu yaklaşım yönetimin bütün kademelerinde mevcuttur.

Yangın bölgesindeki Kemerköy Termik Santralının yangından etkilenmemesi için yeterli çalışma yapılmayışının yanı sıra, gerek santral sahibi şirketlerin, gerekse Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın kamuoyuna yeterli bilgi vermeyişi manidardır. Yörede bulunan Yeniköy ve Yatağan termik santralleri ve açık kömür stok sahalarının yangından etkilenmemesi için ne tür çalışmalar yapıldığı konusunda kamuoyu bilgilendirilmelidir.

Uzman meslek odaları olarak, yangının termik santrallerin kömür stoklarına sıçraması durumuna karşı gerekli önlemlerin şimdiden alınması gerektiğini bildiriyoruz. Yangının kömür stok sahasına sıçraması durumunda, yanmanın durdurulması için su kullanımı kontrollü yapılmalıdır. Belirli nem oranına kadar yanma artabilecek ancak yüksek oranda su kullanılarak, stokun soğutulmasıyla yangın durdurulabilecektir. En basit ve temel önlem olarak yağın üzerine nemli veya sulu uçucu kül püskürtülebilir.

Açık stok sahalarında oluşan yangınlarda açığa çıkan en temel gazlar karbon monoksit, azot oksitler, karbon dioksit ve kükürt dioksittir. Azot oksitler ve kükürt dioksit ile çıkan duman ve nano boyutlu partiküller astım, bronşit, diğer solunum yolu ve akciğer hastalıklarına neden olabilecektir. As, Hg ve Se gibi toksik elementler de insan sağlığı açısından tehdit oluşturmaktadır.

Daha ağır sorunlarla karşı karşıya kalınmaması için halen yangın riski altında olan santrallara, açık kömür ocaklarına ve kömür stok sahalarına ulaşmadan yangının kesin olarak söndürülmesi gerekir.

Kemerköy Santral yangını, gerek bu santralin, gerekse diğer santrallerin, sanayi kuruluşlarının, büyük altyapı tesislerinin ve inşaatı süren Akkuyu NGS'nin yangın, deprem, su baskını vb. harici risklere karşı Acil Durum Planlarının bulunup bulunmadığı sorusunu gündeme getirmektedir. Bu tesisler Acil Eylem Planlarını ivedilikle kamuoyuna açıklamalıdır. Bu tür planları bulunmayan kuruluşların gerekirse faaliyetleri durdurulmalı ve işlevsel Acil Eylem Planlarını hazırlamaları sağlanmalıdır. Kamu adına yetkilendirilecek AFAD veya benzeri bir kamu kuruluşu da, bu tip tesislerin bulunduğu bölgeler için Genel Acil Durum Planları hazırlamalıdır. Riskli bölgelerde yaşayanlar bu tip olaylar için bilgilendirilmeli ve eğitilmelidir.

Ülkemizde giderek belirgin hale gelen siyasi iktidarın yönetememe krizi, bu yangınlar sürecinde bir kez daha açıkça ortaya çıkmıştır. Kamu yönetiminde liyakat yerine yandaşlığın prim yaptığı, hukuk normlarından, demokratik değerlerden uzak, tek adam rejimi sürdüğü sürece, halkımızın bu tür felaketlerle daha sık karşı karşıya kalacağını bilinmesini isteriz. Bu nedenlerle ülkemiz siyasi yapısının evrensel insan haklarını temel alan, hukukun üstünlüğüne dayalı demokratik bir yapıya kavuşturulması acil bir gerekliliktir.

*Bülent Pala, Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı
Ali Uğurlu, Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı
Ayhan Yüksel, Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı
Yunus Yener, Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı*

7 AĞUSTOS 2021

17 AĞUSTOS DEPREMİNİN 22. YILI: DAHA BÜYÜK ACILAR YAŞAMAMAK İÇİN ACİLEN ÖNLEM ALINSIN!

Cumhuriyet tarihinin 1939 büyük Erzincan depreminden sonra en büyük ikinci depremi olarak kayıtlara geçen 1999 Gölcük depreminin üzerinden 22 yıl geçti. 7,4 büyüklüğündeki deprem tüm Marmara bölgesini etkilemekle birlikte can kayıpları ve ekonomik sonuçları itibarıyla tüm Türkiye'yi sarstı.

Gölcük Depremi, ülkemizin depreme bakış açısının değişmesinde bir milat olarak kabul edilmektedir. 17 Ağustos Depremi'nden çıkan ders, coğrafi riskler göz ardı edilerek kurulan şehirlerin, plansız-çarpık kentleşmenin ve mühendislik hizmeti almayan yapıların insanlar için büyük tehdit oluşturduğuydu. 1999'dan sonra, deprem

sonrası müdahaleden çok deprem öncesi alınması gereken tedbirlerin düşünülmesi gerektiği tüm çevrelerce benimsendi. Ortaya çıkan bu fikir birlikteliği sonucunda güvenli ve sağlıklı bir yaşam, yapılaşma ve çevre için nelerin yapılması *veya yapılmaması*, ne tür önlemlerin alınması gerektiği konularında fikirler öne sürülmüş, bunların değerlendirilmesi sonucunda kamu kurumlarının strateji ve eylem planları oluşturulmuştur Ancak bugün geriye dönüp bakıldığında aradan geçen 22 yılda bir arpa boyu yol kat edilemediği görülmektedir.

AFAD'ın 2011 yılında yapmış olduğu geniş tabanlı bir çalışma ile hazırlanan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (UDSEP) kapsamında, büyük çoğunluğu 2017 tarihinde bitirilmek üzere 2023 yılında tamamlanması hedeflenen çalışmalar Bakanlar Kurulu Kararı olarak 18.08.2011 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Son olarak 2020 yılında TBMM'de Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Meclis Araştırması Komisyonu kurulmuş ve raporu yayımlanmıştır. Ancak ne yazık ki bu son rapor şimdiye kadar hazırlananların en gerisi niteliğindedir..

Kanal İstanbul projesi varlığıyla bir beka sorunudur

Başta İstanbul ve İzmir gibi afet riski altındaki şehirlerde UDSEP'te ifade edilen tehlike ve riskleri esas alan planlar geliştirilip çevre ile uyumu sağlanmadığı gibi, ilin afet tehlike ve risklerinin mekânsal planlamaya aktarılması temel prensibine aykırı olarak İstanbul'da "Kanal İstanbul Projesi" hayata geçirilmek istenmektedir. Kanalın kendi yapısı ve Kanal İstanbul kapsamındaki, karayolu, demiryolu geçiş köprüleri, demiryolu, metro, altyapı tünelleri gibi geçiş tünelleri, altyapı geçiş yapıları (atıksu, içmesuyu, enerji nakil hatları, doğalgaz, telekomünikasyon hatları, kıyı-deniz yapıları) gibi mühendislik yapılarının deprem riskleri açısından konu ele alındığında, deprem riski çok yüksek olan bu kentin Avrupa yakasını ikiye bölmenin yaratacağı açmazlar karar vericiler tarafından fark edilemediği gibi uzmanların söylemlerine de kulak tıkamaya devam edildiği görülmektedir. Mevcut durumda bile deprem toplanma alanları, ulaşım güzergâhları yok edilen bir kentin afet müdahale olanakları adeta engellenirken, bölünmüş bir kentin deprem sonrasında nasıl tepki vereceği de bilinmemektedir.

Yapı stokumuzun durumu kaderine terk edilmiştir

Ülkemizin yapı stokunun durumu belirsizliğini korumaktadır. UDSEP'e göre 2017 yılında tamamlanması öngörülen bina envanteri çalışması tamamlanamamış, dahası resmi kurumlar hariç başlanamamıştır. Bunun sonucu olarak mevcut yapı stokunun iyileştirilmesi de mümkün olmamaktadır. Bu binaların tespiti ne yazık ki deprem tarafından son derece ağır bedeller karşılığı yapılmaktadır.

Kamu binaları hakkında bilinmezlik devam etmektedir. Okulların, yurtların, kreşlerin, hastanelerin sayısı, ne kadarının tarandığı, ne kadarı hakkında yıkım, güçlendirme veya kullanım kararı verildiği, ne kadarının yıkıldığı veya güçlendirilecekse projelerinin yapıldığı ve ayrıca ne kadarının güçlendirildiği konusu kamuoyunun bilgisi dahilinde değildir.

Yapı Denetim Yasasında köklü, kalıcı, önleyici değişikliklere ihtiyaç var

Yapı denetimi konusunda AFAD Eylem Planı gerekçesinde “*Yapı Denetim Yasasının bir bileşeni ve içerisinde müteahhitlik sektörü ile ilgili düzenlemelerin olacağı Yapı Yasası’nın çıkarılması depremle mücadelede önemli bir aşamadır. Böylelikle Kentsel Dönüşüm Yasası’nın deprem odaklı olarak düzenlenmesi de sağlanabilecektir. Yapı Denetim sisteminin etkin bir şekilde uygulanması sağlanacaktır*” denilmektedir. Bu iyi niyetli beyanların yapı mevzuatı ile nasıl gerçekleştirileceği bilinmemekle birlikte, çıkarılan 6306 sayılı “*Afet Riski Altında Bulunan Alanların Dönüştürülmesi Yasası*”-nın ifade edilen Deprem Odaklı dönüşümün tersine sonuçlar verdiği görülmüştür.

Eylem Planının gerekçesinde yapı mevzuatı ile Yapı Denetiminin etkin bir şekilde kullanılması ifade edilmektedir. Ancak vatandaşların Anayasal hakkı olan *can ve mal güvenliği* etik kurallardan yoksun olan serbest piyasa koşullarına bırakılmamalıdır. Kamu hizmeti veren/vermesi gereken kuruluşlar birbirleriyle rekabet eder durumda olmamalıdır. Ülkemizdeki denetimsizliğin temel nedeni rant ilişkilerinin, teknolojinin, fen ve sanat kurallarının önüne geçmiş olmasıdır. Yapı Denetim sisteminin sağlıklı çalışması için gereken yasal düzenlemeler yapılmalı, her şantiyede bir şantiye şefi bulunması zorunluluğu getirilmelidir.

Asli görevi sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler kurmak ve yaşanabilir bir çevre oluşturmak olan devlet eliyle, mühendislik, mimarlık ve şehir planlama disiplinlerinin teknik, bilimsel ve yasal gereklilikleri ile teknik ilkelerini görmezden gelerek, ormanları, kıyıları, doğal kaynakları hiçe sayan, kentlerin tarihini, kültürünü yok eden, toplumu ve kentleri kimliksizleştiren rant projeleri “Kentsel Dönüşüm” adı altında hayata geçirilmektedir.

Kentsel yenileme ve kentsel dönüşüm konusu bugüne kadar daha çok gayrimenkul piyasasının talepleri doğrultusunda gündeme getirilmiştir. Bugün kentlerimizde bulunan yapı stokunun önemli bir kısmının yenilenmesinin zorunlu olduğu bir gerçektir. Bu kapsamda kentsel yenileme ve kentsel dönüşüm konusu, çağdaş ve demokrasisi güçlü olan ülkelerde sadece mekân düzeyinde ele alınmaz; sosyal, ekonomik ve mekânsal gelişmenin bir bütünü olarak ele alınır. Ancak bizdeki uygulama ise; yeni bir rant düzeni oluşturulması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Açıkçası kişi ve grup çıkarımı dikkate alan rant eksikli bir düzen, kentsel dönüşüm kavramı ile ne yazık ki eşdeğer bir hale gelmektedir.

İmar affı başlı başına cinayettir

Halihazırda yapı stokumuzla ilgili belirsizlikler ve tehlikelerin üzerine siyasal iktidarlara çıkarılan imar afları can ve mal kayıpları tehdidini büyütülmektedir. İmar afları kaçak yapılaşmanın en önemli teşvik unsurlarından birisi olmuştur. İmar affı toplumun sağlıklı ve güvenli konutlarda yaşamasını belirsizliğe sokmaktadır. Mühendislik hizmeti almadığımız varsaydığımız yapıların yasallaştırılmasıyla, bu yapıların doğa olayları karşısında hasara uğramaları halinde sorumluluk, bu kararı alan devletin, siyasi iktidarın üzerindedir. Bir binaya iskan ruhsatı verilmesi, devletin vatandaşa ‘Bu binada oturabilirsin’ demesi anlamına gelir.

Her şantiyeye bir şantiye şefi zorunlu olmalıdır

Ülkemizin yakın tarihinde yaşanan depremlerin ardından ortaya çıkan tablolar bize göstermektedir ki, büyük oranda inşa sürecinde yaşanan olumsuzluklar ve hatalardan kaynaklı yapılar hasar görmektedir. Buna rağmen, yapı üretim sürecinde kilit rol oynayan şantiye şefliği en çok ihmal edilen, önemsizleştirilen ve yalnızca bir imzaya indirgenen görevlerin başında gelmektedir. Karar vericiler tarafından mühendis-mimarların maalesef ara eleman statüsüne getirilmeye çalışılmasının somut ifadesi şantiye şefliği gibi önemli bir görevin konumlandırıldığı seviyede kendini göstermektedir.

Mühendislik, Mimarlık, Şehir Planlama eğitiminde acilen düzenleme yapılmalıdır

Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama; insan yaşamının her anına, her mekanına dokunan meslek gruplarıdır. Bu yüzden insanların can ve mal güvenliği için en önemli konu, mühendislik, mimarlık ve şehir planlama eğitiminin niteliğidir. Eylem Planında konuya ilişkin olarak “*Üniversitelerde daha nitelikli, verimli ve uygulamaya yönelik mühendislik ve mimarlık eğitiminin verilmesi sağlanacaktır*” denilmektedir. 11 yıllık hedef programın 9 yılı geride kalırken bugün mühendislik, mimarlık, şehir planlama eğitimi, açılan kontenjanlarla tarihsel rekorlar kırmaktadır. Bugün mühendislik fakültelerinin birçoğu öğretim üyesi, laboratuvar, fiziksel mekan, bilgisayar, yazılım gibi konularda yeterli imkanlara sahip değildir. Bununla birlikte Şehir Planlama Bölümlerinin bazılarında ise yeterli akademik kadro bulunmamakta, şehir plancısı istihdamı olmayan üniversite bölümleri yer almaktadır. Bu tabloya eğitim kalitesinin düşüklüğü de eklendiğinde sınırsız yetkilerle donatılmış genç mühendis, mimar ve şehir plancılarını mezun etmenin yaratacağı sorunlar daha da çoğalacaktır.

Deprem konusunda denetleyici ve uygulayıcı rol üstlenen kamu kesiminde çalışan mimar, mühendis ve şehir plancısı sayısı artırılmalıdır

Deprem diğer afetlerde de geçerli olduğu üzere mühendislik, mimarlık ve şehir planlama meslek disiplinlerinin birlikteliğini içeren ve en nihayetinde bir süreç yönetimini zorunlu kılan bir konudur. Bu anlamda depremlerle ilgili olarak özellikle denetleyici ve kimi zaman uygulayıcı rolü olan kamunun, teknik olarak güçlü kılınması bir zorunluluktur. Ancak günümüzde kamu kesiminde çalışan mimar-mühendis ve şehir plancısı sayısı yetersizdir. Bu nedenle merkezi ve yerel yönetimlerin hepsinde çalışan teknik personel sayısının ivedilikle artırılması gerekmektedir.

Sorunların çözümü için kamusal mesleki denetim, yeterlilik, eğitim ve belgelendirmeye dayalı yeni bir yapı üretim ve denetimi modeli benimsenmelidir.

Halkın güvenli yaşam hakkının korunması için işlerin Odaları tarafından eğitilen ve belgelendirilen Yetkili Mühendis/Mimar/Şehir Plancıları eliyle yapılması sağlanmalıdır.

Odalarnın önemli görevlerinden bir tanesi işlerin ehil (bilen, yetkili..) insanlar eliyle yapılması, bunun gereklerinin yerine getirilmesi ve üyelerinin sicilinin tutulmasıdır. Bunun sağlanabilmesi de ancak işlerin Odaları tarafından eğitilen, belgelendirilen Yetkili Mühendis/Mimar/Şehir Plancıları tarafından yapılmasının sağlanmasıyla mümkündür.

Sonuç olarak:

Sadece deprem konusunda değil orman yangınları, heyelan, sel, tsunami, küresel iklim değişikliğinin yarattığı etkiler gibi tehlike unsurlarına karşı yerel düzeydeki sınırlı ve çoğunlukla afet sonrası çabaların dışında, ülke genelinde, sistematik bir “risk yönetim sistemi” inşa edilmemiş, ülkemizin “afet gerçekliği” imar, tarım, madencilik, enerji, sanayi gibi ana sektörlerde karar süreçlerinde göz ardı edilmiş/edilmeye devam etmektedir.

Depremlere karşı bütünlüklü, sağlıklı, insanca bir yaşam ve çevre için, ülkemizin yeni büyük sosyal afetler, sosyal yıkımlar yaşamaması için gereken önlemlerin ivedilikle alınması, yapı denetimi uygulamasını yönlendiren kararlar ve ilgili tüm mevzuatın, TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla düzenlenmesi gerektiğinin altını çiziyoruz.

Mevzuatta yapılan kabul edilemez değişikliklerle, TMMOB Yasası’nda tanımlanmasına karşın, ***TMMOB ve bağlı Odalarının, kamu/özel sektör projelerini planlama, tasarım, üretim ve denetleme süreçlerinden dışlanmasını, Odaların üyelerini denetlemesi, sicillerini tutması, mesleki faaliyetlerinin kayıt altına alması, “imzacılıkla” ve sahte mühendis ve mimarlarla mücadelesi gibi mesleki ve kamusal görevlerinin engellenmesini, Meslek Odaları üzerinde mali ve idari denetim kurarak vesayet ilişkisinin*** hayata geçirilmek istenmesini tümüyle reddediyoruz.

Depremlere karşı kalıcı önlemler kapsamında yapılması gerekenler özetle şunlardır:

1. İmar afları cinayete davetiye çıkarmaktadır. İmar affından yararlanan tüm yapılar mühendislik hizmeti almamış varsayılmalı ve denetime tabi tutulmalıdır.
2. İstisnai durumlar dışında, her şantiye şefi sadece bir şantiyede tam zamanlı olarak görevlendirilmeli, bu görevi yerine getirecek kişilerin ilgili meslek odalarınca verilen eğitimlere katılıp belgelendirilmeleri zorunlu tutulmalıdır. Şantiye şefleri TMMOB tarafından belirlenen mühendislik asgari ücretinin altında çalıştırılmamalı, hak ve ücretleri yasal güvenceye alınmalıdır.
3. Kentsel yenileme ve kentsel dönüşüm konusu, mekân düzeyinde değil sosyal, ekonomik ve mekânsal gelişmenin bir bütünü olarak ele alınmalıdır.
4. Başta İmar Kanunu, Yapı Denetim Kanunu, Kentsel Dönüşüm Kanunu ve ilgili tüm Kanunlar ve bağlı yönetmelikleri, kamu yararı ilkesi gözetilerek ve bütüncül bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir.
5. Yapı denetimi sistemi TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla kamusal bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir. Ülke genelindeki yapılar incelenerek riskli yapılar tespit edilip güvenli hale getirilmelidir. Tüm yaşam alanlarımız bilimin ve teknolojinin rehberliğinde, insanların ihtiyaçları doğrultusunda ve doğayla barışık biçimde yapılandırılmalıdır.
6. Kanal İstanbul bir ulaşım ve kentleşme projesi değildir. Kanal İstanbul’un ülke ekonomisine hiçbir katkısı olmayacağı gibi çok büyük yükler getireceği açıktır. Kamu kaynakları afet hasarlarını önleyecek tedbirleri almak için seferber edileceğine her yönüyle rasyonaliteden uzak çılgın projelere harcanmamalıdır.

7. Mühendislik Mimarlık fakültelerinde verilen eğitimde yaşanan sorunların çözümü olarak; kontenjan azaltma çalışmalarına ilk olarak ikinci öğretimlerin kapatılması ile başlanmalı, altyapı imkanları yetersiz olan bazı üniversitelerdeki bölümlerin kapatılması ile tamamlanmalıdır. Ara eleman yetiştirmek amacıyla Teknoloji Fakülteleri yeniden yapılandırılmalıdır.
8. Halkın güvenli yaşam hakkının korunması için işlerin Odaları tarafından eğitilen ve belgelendirilen Yetkili Mühendis/Mimar/Şehir Plancıları eliyle yapılması sağlanmalıdır.
9. Deprem konusunda denetleyici ve uygulayıcı rolü olan kamunun teknik anlamda güçlü kılınması için, kamuda yetersiz olan mimar, mühendis ve şehir plancısı sayısının artırılması gerekmektedir.

*Bülent Pala, Elektrik Mühendisleri Odası-EMO Yönetim Kurulu Başkanı
Taner Yüzgeç, İnşaat Mühendisleri Odası-İMO Yönetim Kurulu Başkanı
Yunus Yener, Makina Mühendisleri Odası-MMO Yönetim Kurulu Başkanı
Deniz Inceday, Mimarlar Odası-MO Yönetim Kurulu Başkanı
Gencay Serter, Şehir Plancıları Odası-ŞPO Yönetim Kurulu Başkanı*

I EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ KUTLU OLSUN

Barış talebi, yaşam hakkıyla doğrudan ilgili olduğu gibi, özgürlük, güvenlik ve adalet için de vazgeçilmezdir. Kişi barınma, sağlık, eğitim ve çalışma gibi sosyoekonomik haklara ancak barış ortamında sahip olabilir. Oysa emperyalizm ve vahşi kapitalizm tüm dünyada şiddet ve savaşları kışkırtmakta, ülkeler kan gölüne dönerken, insanlığın yaşam umudu söndürülmektedir. Dünyada şiddet eğilimleri ve ırkçılık giderek yükselmektedir.

Almanya'nın Polonya'yı işgal ederek II. Dünya Savaşı'nı başlattığı 1 Eylül gününde, tüm dünyada savaşlara karşı barış çağrılarının yapıldığı mitingler ve çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Milyonlarca insanın hayatını kaybetmesine ya da sakat, yaralı, aç ve sefalet içinde yaşamak zorunda kalmasına neden olan savaşlara artık son verilmesi istenmektedir. Ancak emperyalist ülkelerin sömürgeciliği ve çıkar savaşları, dünyaya ve insanlığa yıkım getirmeye devam etmektedir.

19 yıllık iktidarı boyunca emperyalist güçlere bağımlılığı giderek derinleşen AKP'nin müdahaleci ve saldırgan dış politikaları sonucu ülkemiz de sürekli bir gerginlik, toplumsal kutuplaşma ve çatışma durumu içinde tutulmuş, Türkiye'nin temel harcında yer alan Atatürk'ün «Yurtta barış, dünyada barış» ilkesi rafa kaldırılmıştır. Unutulmamalıdır ki barış içinde yaşanan, kalkınmasını tamamlamış, demokratikleşmiş, laik bir Türkiye'ye ancak, karanlığa, ayrımcılığa, ötekileştirmeye, savaşlara ve emperyalist çıkarlara karşı mücadele ile ulaşılabilir.

1 Eylül Dünya Barış Günü'nde ülkemizde ve bölgemizde barış için ortak mücadele vurgusu yaparken, etnik kökeni, dili, dini ne olursa olsun bu güzel dünyayı paylaştığımız tüm halkların 1 Eylül Dünya Barış Günü'nü kutluyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
1 EYLÜL 2021

EMO TEİAŞ'IN ÖZELLEŞTİRİLMESİ KARARINI YARGIYA TAŞIDI

Elektrik Mühendisleri Odası, Resmi Gazete’de 3 Temmuz 2021 tarihinde yayımlanan, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi’nin (TEİAŞ) özelleştirilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı kararının hukuka, kamu yararına ve hizmet gereklerine aykırı olduğu gerekçesiyle yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle dava açtı.

Dava dilekçesinde öncelikle Anayasa’nın 48. ve 167. maddeleri gereğince devletin; elektrik enerjisinin kaliteli, sürekli, kesintisiz, düşük maliyetli şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması ve bu sayede istikrarlı bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlü olduğu vurgulandı.

TEİAŞ’ın, Türkiye’nin doğu-batı ekseninde 1500 km, kuzey-güney ekseninde 650 km mesafedeki elektrik sisteminin ana omurgasını oluşturan, 2020 yılı itibarıyla 71 bin km uzunluğundaki yüksek ve çok yüksek gerilimli enerji iletim hatları, ülkenin dört bir yanına dağılmış olan 753 adet indirici trafo merkezi ve 1975 adet güç trafosu ile yerleşim bölgelerinin enerji ihtiyacını karşılayan bir kamu kuruluşu olduğu anımsatıldı. Elektrik enerjisinde arz güvenliğinin kurumsal teminatı ve ekonominin can damarı olan TEİAŞ’ın özelleştirilmesi halinde yabancı sermaye şirketlerinin eline geçebileceği uyarısı yapılan dilekçede, «Bu durum elektrik enerjisinde her an için arz güvenliği tehdidini yaratacak, ekonomimiz açısından da ciddi bir risk oluşturacaktır» denildi.

Dava dilekçesinde özetle şu unsurlara dikkat çekildi:

- TEİAŞ sadece iletim şebekesi sahibi ve işletmecisi değil, aynı zamanda ELEKT-RİK SİSTEMİ İŞLETMECİSİDİR. Her iki görevi de piyasada üretim ve ticaret faaliyetlerinden bağımsız ve herkese eşit davranış içinde sürdürmektedir.
- Elektrik iletimi, doğal olarak tekel konumunda olup elektrik sisteminin tamamının yönetilmesidir. TEİAŞ, elektrik piyasası şirketlerinden bağımsız, kamu yararı adına devlet tarafından doğrudan yönetilen, tüm faaliyetleri şeffaf ve hesap verebilir konumda olmalıdır. Kurumun temel görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi; güvenli, kaliteli ve sürdürülebilir elektrik hizmetinin sağlanabilmesi için üretim ve dağıtım şirketlerinden bağımsız ve müdahaleye kapalı bir yapıya sahip olması zorunludur.
- TEİAŞ ortakları arasında elektrik piyasasında faaliyet gösteren şirketlerin yer alması, sistemin işletilmesinde ortaklar arası anlaşmalarla birçok yönlendirmeye ve haksız kazançlara, sonuçta tüketicinin mağdur olmasına yol açacaktır.
- TEİAŞ’ın özelleştirilmesi, kamu denetiminin elektrik sektörü üzerinden kalkması, özel sektörün elektrik hizmetinin kontrolüne tamamen sahip olması ve yurttaşların bir kısım özel elektrik şirketine mahkûm edilmesi sonucunu doğuracaktır.
- **Elektrik piyasası ve fiyatlarının gelmiş olduğu halihazır durumda kamunun elinde kalan tek kuruluş olan TEİAŞ’ın da özelleştirilmesi değil; aksine toplumsal faydayı sağlayan kamusallığın yeniden gündeme getirilmesi ve özel sektöre aktarılan kamusal kaynak ve varlıkların yeniden kamu eline alınması gerekmektedir.**

- 6446 sayılı Kanununun “Özelleştirme” başlıklı 18. maddesinde özelleştirmeye konu kuruluşlar arasında EÜAŞ ve TEDAŞ sayılırken, TEİAŞ’a ilişkin bir düzenleme öngörülmemiştir. Dava konusu karar eksik düzenleme ve yetki devri niteliği taşımakta olup; şekil unsuru bakımından da hukuka aykırılık taşıdığından iptali gerekmektedir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
6 EYLÜL 2021

ÇARŞAMBA OVASI'NDA BİYOKÜTLE SUISTİMALİNE YARGI FRENİ

Samsun Çarşamba Eğercili Mahallesi'nde yapılması planlanan, termik Çarşamba Biyokütle Enerji Santrali (Çarşamba BES) Projesi (27MWe/96, 12MWt) için Samsun Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce 19 Temmuz 2019 tarihinde Çevresel Etki Değerlendirmesi'ne (ÇED) gerek olmadığına karar verilmişti. Bölge halkı tarafından Samsun Valiliği aleyhine söz konusu kararın iptali için açılan davaya Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) ve Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) da davacılar yanında müdahil olmuştu.

Dava dilekçesinde söz konusu kararın hukuka aykırı olduğu, sürecin kamuoyunun bilgisi dışında yürütüldüğü belirtilirken, biyokütle enerji santrallerinin kömür ile çalışan termik santrallardan yüzde 150 daha fazla azot oksit, yüzde 600 daha fazla uçucu organik bileşenler, yüzde 190 daha fazla partikül madde ve yüzde 125 daha fazla karbonmonoksit yaydığına dikkat çekilmişti. Ayrıca, santralin üretime geçmesiyle günde 1500 ton su kullanılacağı, ovada tarım yapılamayacağı, hava kirliliğinin artacağı, halk sağlığının bozulacağı ve su kaynaklarının kirleneceği vurgulanmıştı.

Samsun 3. İdare Mahkemesi ilk olarak 18 Mart 2020 tarihinde işlemin iptaline karar vermiş ancak Danıştay 6. Dairesi'nin 1 Temmuz 2020 tarihinde bu kararı bozması üzerine, yargılamaya Samsun 3. İdare Mahkemesi'nde devam edilmişti. Mahkeme, söz konusu projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olup olmadığının belirlenmesi amacıyla 18 Aralık 2020 tarihinde bilirkişi incelemeli keşif yaptırmıştı.

EMO'nun dava dosyasına sunduğu dilekçede ise elektrik üretiminde en yüksek tepe ihtiyaç gücünün yüzde 90'ı kadar yedek güç olduğu ve bölgede benzeri üretim yöntemiyle çalışan 14 tesis bulunduğu dikkat çekilerek, tarımsal sulamada kullanılan su rezervlerinin her geçen yıl daha da derinlere ineceği ve dolayısıyla tarımsal elektrik tüketiminin aşırı artacağı belirtilmişti. Çarşamba BES'in Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında olması nedeniyle 2030 yılına kadar kilovatsaati 14.6 USD-Cent üzerinden kamuya elektrik satma hakkı olduğu belirtilerek, projede kamu yararı olmadığı vurgulanmıştı.

Farklı uzmanlık alanlarından 7 kişinin yer aldığı bilirkişi heyeti tarafından hazırlanan 9 Şubat 2021 tarihli bilirkişi raporu ve 29 Temmuz 2021 tarihli ek bilirkişi raporunu birlikte değerlendiren Samsun 3. İdare Mahkemesi, 21 Eylül 2021 tarihinde Samsun Valiliği'nin "ÇED gerekli değildir" işlemini tekrar iptal etmiştir.

Mahkeme kararında, santral faaliyetlerinin çevredeki insan, hayvan ve doğal bitki örtüsü, su kaynakları ile yerleşim yerleri üzerindeki olası etkileri göz önünde bulundurulduğunda proje tanıtım dosyasının, usul ve teknik yönlerden yeterli olmadığı, ihtiyaç duyulacak suyun temini için açılacak sondaj kuyusu ya da kuyularının çevrede yaşayan köy/mahalle halkının içme, kullanma ve tarım arazileri için gerekli su kaynakları üzerinde oluşturacağı olumsuz etkilerin ne tür önlemler alınmak suretiyle giderileceğinin ortaya konulmadığı da kaydedilmiştir.

Samsun 3. İdare Mahkemesi'nin kararı, bölgenin tarım toprakları, su kaynakları ve doğal dokusunun korunması açısından büyük önem taşımaktadır. Mahkeme kararının gereği yerine getirilerek, Çarşamba Biyokütle Enerji Santrali Projesi'ne yönelik tüm işlemler derhal durdurulmalıdır.

Ayrıca Çarşamba BES gibi hukuka aykırılığının yanı sıra doğal doku ve canlı yaşamı için tehlikeleri açıkça belirtilen santrallerin Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından YEKDEM kapsamından derhal çıkartılmaları, 2022 YEKDEM listesine eklenecek üretim santrallerinde de hukuka uygunluk kriterlerinin mutlaka aranması gerekmektedir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
30 EYLÜL 2021

ELEKTRİK TARİFELERİNDE GÜNCELLEMELER I KASIM 2021 TARİHİNE Mİ KALDI?..

Maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizmasının usul ve esaslarına göre elektrik tarifeleri 1 Ocak, 1 Nisan, 1 Temmuz ve 1 Ekim olarak yılda 4 kez açıklanıp, Resmi Gazete'de yayımlanırken, bu yıl 1 Ekim tarifelerine yönelik bugüne (05 Ekim 2021) kadar herhangi bir karar yayımlanmadı.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) 30 Eylül 2021 tarihinde yapmış olduğu basın açıklamasında **"1 Ekim 2021 itibarıyla nihai elektrik satış fiyatlarında herhangi bir değişiklik yapmamıştır. Bu vesile ile bir kez daha hatırlatmak isteriz ki elektrik tarifelerine yönelik yapılan bütün değişiklikler Kurumumuz tarafından ŞEFFAF bir şekilde kamuoyu ile paylaşılmakta ve ilgili Resmi Gazete'de yayımlanmaktadır"** ifadelerini kullanmıştır.

EPDK'nın şeffaflık (!) anlayışını bir kenara bırakırsak; yılın üçüncü çeyreği için geçerli olan tarifelerin geçmiş yıllar ve dönemlerde de olduğu gibi 1 Ekim 2021 tarihinden itibaren yılın son çeyreği için de geçerli olacağına dair bir Karar'ı bugüne kadar Resmi Gazete'de yayımlanmamıştır.

Maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizmasının yürürlüğe girdiği 2008 yılından günümüze kadar geçen süre içinde benzer bir durum 2018 yılı Haziran ayında yapılan Cumhurbaşkanlığı ve genel seçimler sürecinde yaşanmış, EPDK 1 Temmuz tarifelerini öteleyerek 1 Ağustos 2018, 1 Eylül 2018 tarihlerinde ve 1 Ekim 2018 tarihli 2018 yılı son çeyrek elektrik tarifelerine (meskenlere yüzde 9'lar seviyesinde, diğer abone gruplarına ise Ağustos ve Eylül aylarında yüzde 14'er ve son çeyrek için yüzde 18.5 olarak) peş peşe zamlar yapmıştır.

Son yıllarda elektrik tarifelerine peş peşe yapılan zamlar tüm abone grupları özelinde olumsuz etki yaratmış ve haklı bir kamuoyu tepkisi oluşmuştur. Görünen odur ki EPDK, zaman içinde kamuoyunda oluşan tepkilerin durulması amacıyla 1 Ekim 2021 tarifelerini de ötelemiş ancak bunu Kurul Kararı'na dönüştürmemiş olmalı ki böyle bir Karar Resmi Gazete'de yayımlanmamıştır.

Hal böyle olunca, akıllara maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizmasının usul ve esaslarına aykırı olarak 2018 yılının Ağustos ve Eylül aylarında yapılan zamlara benzer uygulama gelmektedir. Enerji fiyatlarının enflasyon hesaplamalarından çıkarıldığını da göz önüne aldığımızda EPDK 2021 yılının Kasım ve/veya Aralık aylarına yüklü bir zam oranı ile girmeyi mi amaçlamaktadır?

EPDK ne kadar ŞEFFAF?..

Şeffaflık anlayışını tüm mevzuat düzenlemelerine yansıtan ancak elektrik tarifelerini vatandaşlara kilitli kara kutu içinde gizlenmiş olarak sunarak vatandaşların bilgi edinme hakkını engelleyen EPDK, 30 Eylül 2021 tarihli açıklamasındaki «1 Ekim 2021 tarihi itibarıyla nihai elektrik tarifelerinde bir değişiklik yapılmamıştır» ifadelerine açıklık getirmeli ve yılın son çeyreğini kapsayan (varsa) Kurul Kararı'nı kamuoyu ile paylaşmalıdır.

Özelleştirme politikaları vatandaşa pahalılık, zam ve enerji yoksulluğu olarak dönmüştür.

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre günümüzde gelir desteği olarak 2.1 milyon hanenin elektrik faturalarının kamu tarafından ödenmesi, faturasını ödemediği için elektrikleri kesilen yaklaşık 3.7 milyonu aşan hanenin varlığı ülkemizdeki enerji yoksulluğunun geldiği noktayı göstermesi açısından önemlidir. Özelleştirmeler için topluma sunulan pembe tablonun üzerindeki sır zaman içinde dökülmüş ve karşımıza enerji yoksulluğunun resmini içeren kara bir tablo çıkmıştır.

Sayıştay'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2020 hesaplarına yönelik yaptığı inceleme de, elektrik satışı yapan bazı şirketlerin elektrik faturaları üzerinden vatandaştan tahsil ettiği Elektrik Enerjisi Fonu-EEF tutarlarını bakanlık hesabına hiç yatırmadığı ya da eksik yatırdığını ortaya koymuştur.

Rapora göre, 2019 yılında elektrik satışı yapan 174 firmadan 41'i hiç EEF ödemesi yapmamış, 15'i ise eksik ve gecikmeli ödemiştir. 2019 yılındaki toplam tahsilat 831

milyon 308 bin 688 TL olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında ise elektrik satışı yaptığı bildirilen 197 şirketten 37'si tarafından hiç ödeme yapılmamış, eksik ve gecikmeli ödeme yapan şirket sayısı ise 18 olmuştur.

Elektrik dağıtım şirketleri ve görevli tedarik şirketlerinin vatandaşa yeni yükler yıkılması pahasına kollanması sonucu gelinen bu noktada artık yandaş şirketler değil tüketiciden yana taraf olunmalı ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirketlere gerekli yaptırımlar uygulanmalıdır.

Elektrik enerjisi toplumun ortak gereksinimi ve çağdaş yaşamın vazgeçilemez bir kullanım aracıdır. Bu nedenle yaratacağı ekonomik, sosyal ve çevresel değerleri ile toplumsal faydayı önceleyen bir merkezi planlamayı ve kamusal hizmet anlayışı ile sunulmasını gerekli kılar. Günümüz koşullarında, özelleştirilmiş elektrik dağıtım bölgeleri ile üretim tesislerinin öncelikli olarak kamusal hizmet alanına dahil edilmesi, enerji politikalarında kamusallığın siyasi partiler nezdinde ivedilikle ele alınması zorunludur.

Elektrik faturaları üzerindeki yükleri kaldırın...

Ekonomik anlamda zor günler geçiren ve “geçinemiyorum, faturamı nasıl ödeyebilirim” diye feryat eden vatandaşlarımızın yükünü biraz hafifletmek adına elektrik faturalarının yaklaşık yüzde 20'sini oluşturan vergi ve fonların tekrar ele alınarak gerekli yasal düzenlemelerin de bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

2017 yılında yapılan yasal düzenleme ile sanayi abone grubundan kaldırılan TRT payı kesintisi, tüm abone gruplarından kaldırılmalı ve elektrik faturalarından TRT payı adı altında bedel tahsil edilmesine son verilmelidir. Benzer uygulama artık amacını yitirmiş olan enerji fonu kesintisi için de geçerli olmalıdır.

Mesken abone grubundan KDV tamamen kaldırılmalı ya da yüzde 1 gibi makul bir seviyeye indirilmelidir. Benzer uygulama çiftçilik yaparak geçimini sağlayan tarımsal sulama abone grubu için de göz önüne alınmalı, KDV oranı yüzde 5 veya 8 gibi makul bir seviyeye çekilmelidir.

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) tekrar gözden geçirilmeli, bu mekanizma kapsamına dahil edilecek üretim tesislerine dağıtım sisteminden bağlanacak şekilde güç kısıtlaması ile ÇED alma zorunluluğu getirilmelidir.

12.35 Dolar/cent üzerinden alım garantisi verilen Akkuyu Nükleer Güç Santrali projesinin olumsuz birçok yönünü göz ardı etmeden elektrik tarifeleri üzerinde yaratacağı ilave yük yeni zamların ve pahalılığın da habercisidir. Bu nedenle daha fazla gecikmeden nükleer santral sevdasından bir an önce vazgeçilmelidir.

Kamuoyuna saygılarımızla.

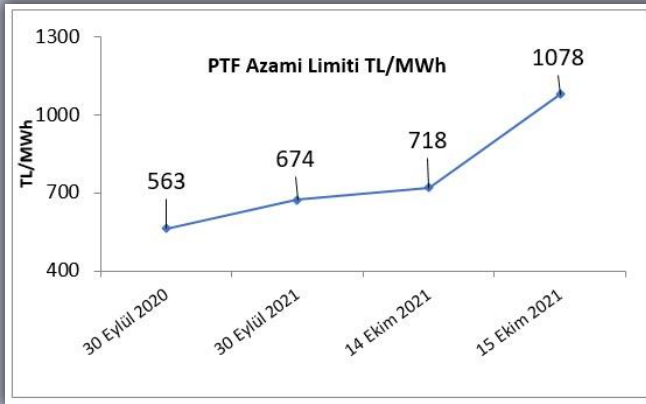
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
5 EKİM 2021

ELEKTRİK ŞİRKETLERİNE YÜZDE 50 TAVAN FİYAT KİYAĞI

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 15 Ekim 2021 tarihinde yayımlanan Kurul Kararı[1] ile Gün Öncesi Piyasasında (GÖP) ve Dengeleme Güç Piyasasında (DGP) elektrik tavan fiyat limitini yüzde 50 oranında artırarak megavatsaat başına 1078.-TL'ye çıkartmıştır. GÖP'te sunulan tekliflerin saatlik olarak arz ve talebe göre eşleşmesiyle elektrik enerjisi Piyasa Takas Fiyatı (PTF) oluşmaktadır.

Yeni tavan fiyat; 2.000 TL'yi aşmamak üzere içinde bulunulan takvim ayı esas alınarak 2 ay önceki takvim ayından itibaren geriye dönük 12 aylık GÖP'te oluşan elektrik enerjisi **PTF ağırlıklı ortalamasının 3 katı olarak belirlenmiştir**. Bu kural 2020 yılı için aynı hesaplama yöntemi ve üst sınır ile **PTF ortalamasının 2 katı olarak saptanmıştı**. [2] Üstelik bu tavan fiyat sadece 16-31 Ekim 2021 dönemini kapsamaktadır. Bu hesaplama yöntemine göre 1 Kasım tarihinden sonra tavan fiyat otomatik olarak artmaya devam edecektir.

PTF azami fiyat limiti 1 yıl öncesine göre yüzde 91,5, 14 Ekim 2021 tarihine göre de yüzde 50 oranında artmıştır. Acaba ne değişti de AKP iktidarı güç kaybettiği bu dönemde, elektrik fiyatının artmasına neden olacak, böyle bir artışa razı olmuştur?

Bir süredir ithal kömür ve doğalgaz santrallerinin artan enerji fiyatları ve döviz kurları nedeniyle kârlılık oranlarının azalması üzerine, tavan fiyat artışı için lobi faaliyetleri yürüttükleri biliniyordu. Siyasi iktidar kömür ve doğalgaz lobilerinin oyuncağı haline düşmüştür; ya özel üretim şirketlerinin her isteğine boyun eğerek pahalı elektrik ya da tekrar enerji kesintilerine başlamak ikilemi içerisinde. 2021 yılı için elektrik tüketimimizin şimdilik yüzde 51 oranında doğalgaz ve ithal kömür santrallerinden karşılandığı göz önüne alındığında, 98 bin 788 megavat (MW) kurulu gücümüz olmasına rağmen, 50 bin MW tüketimin üstünde neden enerji kesintileri yapıldığı daha net ortaya çıkmaktadır.

Bu düzenleme ile elektrik üretmekten ve dolayısıyla Gün Öncesi Piyasasına katılım sağlamaktan kaçınan doğalgaz ve ithal kömürlü lisanslı elektrik üretim şirketlerini ikna etmek için PTF tavan fiyat limitlerinin yüzde 50 artırıldığı anlaşılmaktadır. Bu durum AKP iktidarı döneminde elektrik arz güvenliğimizin özel şirketler eline bırakıldığına da resmidir.

Kullandığımız elektriğin fiyatını oluşturan iki temel ayaktan biri olan PTF bileşeni bu hesaplama yöntemi ile artacaktır. İkinci bileşen Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) katkısı zaten dolar- $\$$ bazlı ödendiğinden, elektrik birim fiyatlarının zamlanması otomatik hale getirilmiştir.

Elektrik sektöründe üretim, dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin özel şirketlerin eline ve insafına terk edilmesiyle içine sokulduğumuz durum ortadayken bir de kamu kurumu olan Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin (TEİAŞ) özelleştirilmesinin konuşulması bile elektrik arz güvenliğimizin riske sokulması demektir.

Şimdi EMO'nun yıllardır söylediği, enerjinin tek elden ve kamu eliyle yürütülmesi gerçeğiyle yüzleşme zamanıdır. Artık başarısız olduğu açıkça ortada olan özelleştirme politikalarına son vermenin, kamusal planlama anlayışı ile bütüncül bir kamulaştırma yapmanın zamanıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
19 EKİM 2021

[1] <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/10/20211015-5.pdf>

[2] <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/10/20201006-12.pdf>

ART ARDA GELEN ENERJİ ZAMLARI YURTTAŞLARI BEZDİRDİ... ARTIK TAHAMMÜLÜMÜZ KALMADI

Son aylarda, elektriğe, doğalgaza ve en son da akaryakıt ürünlerine art arda zamlar yapıldı. Kışa gireceğimiz önümüzdeki günlerde, bu zamları yeni elektrik ve doğalgaz zamlarının takip edeceği kesin. Ülkemiz uzun yıllardan bu yana, kamusal planlama temelli, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı, ekolojije duyarlı, toplum yararını gözeten doğru ve bağımsız bir enerji politikası uygulanmamasının ağır sonuçlarını yaşıyor. Fosil yakıtlarda büyük orandaki dışa bağımlılık, enerji politika ve uygulamalarındaki tutarsızlık ve yanlışlıklar, spekülörler ve fosil yakıt şirketlerinin körüklediği dünya ölçeğindeki fiyat artışlarına ekleniyor ve tüm bunlar, zamlara gerekçe olarak sunulmaktadır.

İklim kredilerinden yararlanmak için yıllarca ötelendikten sonra aniden onaylanan Paris İklim Anlaşması ardından da enerji politika ve uygulamalarında olumlu bir değişikliğe yönelme işaretleri görülmedi. Bugün, yalnız yüzde 3'ü değerlendirilen yaklaşık 400 milyar kilowatt-saat güneşe dayalı elektrik üretim potansiyelinin, yüzde 25'i değerlendirilen 40 bin MW karasal rüzgar potansiyelinin ve bütünü ile atıl vaziyette

olan 500 bin MWh elektrik üretebilecek güçte olduğu hesap edilen deniz üstü rüzgar potansiyelinin, verimli kaynaklara sahip olmasına karşın kontrolsüz izinlendirilen jeotermal enerji potansiyelinin doğru değerlendirilmediği bir ortamda, dışa bağımlı enerji politikalarında ısrar edilmesi, hızla yerli makine-ekipman, teknoloji ve yerli işgücü ile mevcut potansiyelimizi toplum/kamu çıkarları doğrultusunda değerlendirmeye yönelik gerekli adımların atılmaması sonucu ülkemizin karbon salınımları yüksek, pahalı fosil yakıtlara mahkum edilmesi kabul edilemez.

Enerjide uygulanan yüksek orandaki ÖTV, KDV ve diğer vergiler, deyim yerindeyse maliye hazinesini doldurmak için bir gelir kapısı olarak görülmektedir. Oysa devletin görevlerinden birisi de, yurttaşlara ulaşılabilir ve ucuz enerji temin etmektir. Özellikle AKP döneminde yaşanan özelleştirmeler ve piyasacılık ülkemizde bir enerji yoksulluğu ve yoksulluğunun yaşanmasına neden olmuştur. AKP hükümetlerinin enerjideki dışa bağımlılık sevdası nedeniyle enerji politikalarındaki tutarsızlıkların ve beceriksizliklerin faturası her zaman olduğu gibi bir kez daha halka kesilmiştir. Özellikle doğalgaz ve akaryakıt fiyatlarında meydana gelen artışlar başta elektrik tepeden tırnağa her şeye zam gelmesine yol açmaktadır. Sanayinin ve günlük hayatın önemli bir girdisi olan enerji fiyatlarına gelen bu zamlar yaşamayı güçleştirmekte; tüm sanayi ve gıda ürünlerine yansımakta ve halkı canından bezdirmektedir. Enerji zamları sonucunda yurttaşlarımız önümüzdeki kış daha çok üşüyecek, elektrik kullanmayacak ve temel ihtiyaçlarını giderme konusunda sıkıntılar yaşayacaktır. Fahiş enerji zamları temel girdilerde yüzde 70 oranlarında dışarıya bağımlı tarım sektörünü ve gıda sektörünü de olumsuz etkileyecek, tarımda girdilerin pahalılaşması sonucu çiftçi üretmez duruma getirecektir ve halka zamlı fiyat olarak yansiyacaktır.

Küresel “enerji krizi”nin ülkemizde yaşanan yansımalarını önlemek ve bu olumsuz gidişi durdurabilmek için başlıca önerilerimiz şunlardır:

- Dışa bağımlılığı artıran, ithalat faturasını yükselten enerji tercihlerinden uzak durulmalı,
- Petrolün üçte ikisini tüketen ulaşım sektöründe toplu taşıma ve ulaşım ağırlık verilmeli,
- Konutlarda elektrik, doğalgaz ve suda KDV oranı yüzde 1’e çekilmeli ve ÖTV oranları düşürülmeli,
- Elektrik üretiminde öncelik ve ağırlık, dışa bağımlılığı artıran ve ithalat faturasını yükselten ithal kömür, petrol ve doğalgaza değil, başta güneş ve rüzgar olmak üzere yenilenebilir kaynaklara verilmeli,
- Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında mevcut devam eden döviz endeksli uygulamalara derhal son verilmeli,
- Sanayide, ulaşımda, binalarda ve tarımda enerji verimliliğini sağlamaya dönük teşvik ve adımlar hızla atılmalı,
- Dışa bağımlı mazot, gübre dahil tarımsal girdilerde KDV/ÖTV oranları yüzde 1’e çekilmeli ve sulamada kullanılan elektrik fiyatları indirilmeli, üretim maliyetleri düşürülmeli,

- Düşük gelir grupları için hane başına ayda 230 kWh elektrik ile bulunulan bölge ve ısınma biçimine göre belirlenecek miktarda doğalgaz halka ücretsiz verilmeli,
- Zamlar, kamu ve bütçe açıklarını gideren bir can simidi olarak görülmemelidir.

Biz TMMOB çatısı bünyesindeki ODA Başkanları olarak diyoruz ki; dünyada ve ülkemizde BAŞKA BİR ENERJİ POLİTİKASI MÜMKÜN!..

Bilgisayar Mühendisleri Odası, Çevre Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Fizik Mühendisleri Odası, Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası, Gemi Mühendisleri Odası, Gıda Mühendisleri Odası, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, İçmimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Jeofizik Mühendisleri Odası, Jeoloji Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Maden Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası, Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası, Meteoroloji Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası, Peyzaj Mimarları Odası, Şehir Plancıları Odası, Tekstil Mühendisleri Odası, Ziraat Mühendisleri Odası
28 EKİM 2021

EMO 67 YAŞINDA

Elektrik, Elektronik, Kontrol ve Biyomedikal mühendislerinin meslek örgütü olan Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), kuruluşunun 67. yılını mesleki ve toplumsal mücadelesini sürdürme kararlılığı içinde kutluyor. İlk Genel Kurulu'nu 26 Aralık 1954 tarihinde gerçekleştiren EMO, TMMOB ve bağlı odaları ile birlikte mühendislik mesleğinin gelişimi ve bilimin kamu yararına kullanılmasına yönelik öncü çalışmalarıyla, onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam edecektir.

Elektrik, Elektrik-Elektronik, Elektronik, Haberleşme, Kontrol ve Biyomedikal mühendislerinden oluşan 85 bin üyesi bulunan EMO, 14 şubesi, 111 il ve ilçe temsilciliği ve 150'yi aşkın çalışması ile hizmet vermektedir.

EMO ve üyelerinin mesleki faaliyetleri yalnızca toplumun bir kesimini ilgilendiren sınırlı bir alanı değil, tüm toplumu ve ülkenin gelişimini ilgilendiren alanları kapsamaktadır. Bu kapsamda enerjinin de iletişimin de temel bir insan hakkı olduğundan yola çıkarak, ülkemizin teknolojik ürünlerin pazarı değil, üreticisi olması gerektiğinin bilinci içinde meslektaşlarımıza ve ülkemiz ekonomisine yarar sağlama amacıyla faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

Hiçbir ülkede mesleki faaliyet alanları ekonomik, siyasal ve toplumsal sorunların dışında değildir. Tam tersine mesleki faaliyetleri toplumsal sorunların dışında gösterme anlayışı; sorunların çözümü önündeki en büyük engeli oluşturmaktadır. Ülkemiz uzun süredir ekonomik ve siyasi kriz içinde bulunmaktadır. Koronavirüs salgınının daha da ağırlaştırdığı kriz koşullarından orantısız biçimde etkilenen geniş halk kesimleri geçim kaynaklarını kaybetmiş, işsizlik artmış, yoksulluk ve açlık dayanılmaz boyutlara ulaşmıştır. En temel ihtiyaçlarını bile karşılayamayan yurttaşlar mecburen tüketici kredilerine yönelmiş ve hane halklarının borç yükü artmıştır. Yabancı para birimleri karşısında eriyen Türk lirası, tarihin en düşük değerlerine gerilemiştir. Elektrikten doğalgaza, gıdadan ulaşım her alanda yapılan yüksek zamlar ve resmi açıklamalara göre yüzde 21, gerçekte ise yüzde 40'ı geçen enflasyon halkın belini bükmektedir. İktidar tarafından bunalımdan çıkış olanağı sağlayacak bir politika

ortaya konulamazken, göz boyamaya yönelik kararlarla gün geçirilmeye çalışılmakta, kamu idaresi «ben yaptım oldu» mantığıyla yürütülmekte, yandaş çevreler ve sermaye kesimlerinin çıkarları doğrultusunda hareket edilmektedir.

Reel sektörlerin geri plana atılması ve sıcak paraya dayalı ekonomi modeli, ülkemizde onca emekle yetiştirilen mühendisleri; tasarımcı ve üretimi yetenekleri törpüleyerek, pazarlamacı, montajcı, bakım ve işletme sorumlusu statüsüne indirgemektedir. Emek üzerinde yoğunlaşan baskılar, mühendis emeğinin de ucuzlatılması, esnek üretim modellerine tabi kılınması sonucunu doğurmaktadır. Özellikle kadın mühendisler bu baskıyı daha fazla hissetmekte, işsizlik olgusunu daha yoğun yaşamakta ve cinsiyet ayrımcılığı içeren tutumlarla karşılaşabilmektedir. Bu vesileyle kadınlara yönelik ayrımcılık ve şiddetle mücadelenin en büyük kazanımlarından birisi olan İstanbul Sözleşmesi'nin feshi kararından derhal vazgeçilmesi gerektiğinin altını bir kez daha çiziyoruz.

Ülkemizin olumsuz istihdam koşulları nedeniyle yetişmiş insan gücü, daha uygun imkanlar sunan gelişmiş ülkelere gitmeyi tercih etmektedir. Acilen mühendislere yönelik istihdam planlaması yapılmalıdır. Bu istihdam planlaması için de ülkemizin katma değeri yüksek teknolojik ürünler alanında gelişimini sağlamak üzere stratejik planlamaya ihtiyaç vardır.

EMO olarak mesleki faaliyet alanlarımızda teknolojik gelişmelerin takip edilmesi ve bu teknolojik gelişmelerden hem ülkemiz hem de meslektaşlarımızın yararlanmasını sağlamak üzere bilimsel ve teknik kongreler, sempozyumlar düzenliyoruz. Üyelerimizin hak ve yetkilerini korumak, üyeler arasında dayanışmayı sağlamak, haksız rekabeti önlemek için çalışıyor; meslekle ilgili standart, norm, yönetmelik, şartname, sözleşme ve benzeri tüm bilimsel evrakı inceleyerek, bunların değiştirilmesi, geliştirilmesi ve yenilerinin oluşturulması için girişimlerde bulunuyoruz. Oda etkinliklerini ilgilendiren kanun, tüzük, ana yönetmelik ve yönetmeliklerin hazırlanması, değiştirilmesi konusunda üst birliğimiz TMMOB ve resmi makamlara önerilerimizi iletiyoruz.

EMO'nun uzmanlık alanlarına giren konularda üyelerimize, özel ve tüzel kişilere eğitim hizmetleri sunuyoruz. Kamu yararını temel alan ve bilimsel özgürlüğü rehber edinen bir anlayış içerisinde, geçmişten bugüne ve geleceğe üretim ve sanayileşmeyi çevreye ve doğaya karşı sorumluluk bilinciyle kavramak gerektiğine inanıyoruz. İnsanların enerjiye erişim, haberleşme, ulaşım, barınma ve beslenme gereksiniminin sosyal bir hak olarak toplumsal hukuk ile çözülmesi gerektiğinin altını çizirken, meslek alanlarımızda bilimi ve tekniği halkın hizmetine daha çok sunmak için çalışmaya devam edeceğimizi vurguluyoruz.

Önümüzdeki yıl 67 yaşına girecek örgütlülüğümüz, Türkiye'nin toplumsal-siyasal yapısı ele alındığında azımsanmayacak değerle tarihsel bir süreci ve birikimi ifade etmektedir. 67 yıllık onurlu yürüyüşümüzün kilometre taşlarını ören değerlerimizi, kaybettiğimiz tüm mücadele arkadaşlarımızı saygıyla anıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
25 ARALIK 2021

ZAMLI YENİ YIL MÜJDESİ

EPDK tarafından onaylanarak uygulamaya giren elektrik tarifelerinde, meskenler için kademeli tarife belirlenmiştir. Bu kapsamda mesken tarifeleri, tüketimin gerçekleştiği zaman dilimi içindeki gün sayısı dikkate alınmak üzere günlük 5 kWh'lık tüketim baz alınarak iki kademe olarak fiyatlandırılmıştır.

EPDK'nın resmi sitesinde yer alan ve bu yıl ilk kez uygulanacak kademeli elektrik tarifelerine göre, meskenlerde alçak gerilim (AG) tek zamanlı abone grubu tarife faturaya esas günlük ortalama 5 kWh (150 kWh/ay) tüketim miktarı altındaki elektrik birim fiyatlarına yüzde 50; günlük ortalama 5 kWh tüketim miktarı üstündeki elektrik birim fiyatlarına ise yüzde 125 zam yapılmıştır. Elektrik fiyatları sanayi (AG) ve ticarethane (AG) abonelerinde yüzde 125, tarımsal sulamada yüzde 91,98 zamlanmıştır.

Fahiş oranlardaki zam, iktidarın tasarruf, verimlilik ve dar gelirli vatandaşlara yönelik iyileştirme iddialarının tamamen göstermelik olduğunu ortaya koymuştur.

01.01.2022 TARİHİNDEN GEÇERLİ TEK TERİMLİ TEK ZAMANLI ELEKTRİK TARİFELERİ			
(Vergi ve Fon Payları Dahildir)			
TARİFE	31.12.2021 Birim Fiyatı (kr/kWh)	01.01.2022 Birim Fiyatı (kr/kWh)	DEĞİŞİM
MESKEN (AG) 5 kWh/gün ve altı	91,56	137,33	% 50
MESKEN (AG) 5 kWh/gün üstü	91,56	206,00	% 125
TİCARETHANE (AG)	121,75	273,95	% 125
SANAYİ (AG)	101,45	228,26	% 125
TARIMSAL SULAMA (AG)	107,30	206,00	% 91,98
MESKEN (OG)	86,88	195,47	% 125
TİCARETHANE (OG)	115,63	260,17	% 125
SANAYİ (OG)	91,50	205,87	% 125
TARIMSAL SULAMA (OG)	102,28	196,36	% 91,98
EÜAŞ'ın GÖREVLİ TEDARİK ŞİRKETLERİNE TOPTAN SATIŞ FİYATI	23,76	31,86	% 34,07

İlk defa uygulanacak olan kademeli sistemde üst sınır olarak belirlenen 5 kWh/gün (150 kWh/ay) tüketimler, zaten devletten yardım alan EPDK tarafından en düşük gelir grubu olarak kabul edilmekte iken yüzde 50 zam yapmaktan kaçınılmamıştır. EMO'nun hesaplarına göre Türkiye'de 4 kişilik bir hanenin aylık asgari elektrik tüketimi 230 kWh olarak hesaplanmıştır. Bu da; vatandaşların yaşadığı ödeme güçlüğüne hiçbir şekilde dikkate alınmadığını göstermektedir.

Aralık 2021'de aylık elektrik tüketimi 230 kWh olan 4 kişilik bir ailenin toplam ödediği fatura toplamı 210.58 TL iken Ocak 2022 itibarıyla aylık faturası **yüzde 76** artarak 370.80 TL'ye çıkacaktır.

FATURA DÖNEMİ - TTTZ (MESKEN-ALÇAK GERİLİM)	2021 YILI (EKİ-KAS- ARA)	2022 YILI (OCA-ŞUB-MAR)	
Tüketim (kWh)	230	150	80
Enerji Birim Bedeli (TL/kWh)	0,47	0,79	1,35
Dağıtım Birim Bedeli (TL/kWh)	0,27	0,33	0,33
Enerji Tutarı (TL)	109,08	119,19	107,91
Dağıtım Tutarı (TL)	60,98	49,42	26,36
Enerji ve Dağıtım Tutarı (TL/kWh)	170,06	168,62	134,26
% 5 BTV (TL)	5,45	5,96	5,40
Vergi ve Fon Toplamı (TL)	8,40	5,96	5,40
ARA TOPLAM (TL)	178,45	174,58	139,66
KDV (% 18)	32,12	31,42	25,14
FATURA TOPLAMI (TL)	210,58	370,80	

Faturalardan kaldırılan Enerji Fonu ve TRT payı ise yapılan artışların yanında “devede kulak” denilecek kadar küçük kalemlerdir. Dolayısıyla, **fatura üzerindeki vergi yükünün azaltılması için KDV yüzde 18’den, yüzde 1’e çekilmeli, ayrıca ilk kademe sınırı 150 kWh’ten 230 kWh’e yükseltilmelidir.**

Enerjide özelleştirme ve serbestleştirme politikaları ile iddia edildiği gibi ucuz, kaliteli ve kesintisiz elektriğe ulaşım mümkün olmamış Türkiye pahalı bir karanlığa mahkûm edilmiştir. Kışın ortasında vatandaşlar soğuk ve yokluk arasında seçim yapmaya zorlanmaktadır. İthal kaynaklara bağımlılık yüksek seviyelerde seyretmekte, enerji tasarrufu ve verimlilik politikaları sadece söylemde kalmakta, yaşama geçirilememektedir. Yaz saati gibi çocukların, çalışanların karanlıkta yollara düşmesine neden olan ve daha fazla elektrik harcanmasına yol açan uygulamalarda ısrar edilirken, güya yapılan tasarruf ile ilgili bilimsel, ciddi hiçbir veri ortaya konulamamaktadır.

Yapılan zamlar toplumsal yaşamın her alanını etkileyerek, mal ve hizmet üreten tüm sektörlerle de yansyacaktır. Elektrik enerjisinin temel girdi olduğu tüm alanlarda kaçınılmaz fiyat artışları gündeme gelecek ve enflasyon daha da yükselecektir. Döviz kurundaki artış bahanesinin ardında süreklilik kazanan zamlar nedeniyle şirketler kasalarını doldururken, halkımız günden güne yoksullaşmaktadır.

Enerjinin herkes için erişilebilir ve makul fiyatlı olabilmesi için siyasi-ticari kaygılardan uzak kamu eliyle yönetilmesi zorunluluktur. Enerjide, üretimden tüketime kadar tüm süreç kamu yararı esasına göre yeniden planlanmalı, özelleştirilen kurumlar tekrar kamulaştırılmalı, enerji tasarrufu ve verimlilik ilkesi ile yenilenebilir enerji kaynaklarını önceleyen politikalar yürürlüğe konulmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
3 OCAK 2022

ZAMLARI GERİ ALIN

TMMOB ve bağlı odalarının elektrik, doğalgaz ve petrol ürünlerine yapılan yüksek oranlı zamlarla ilgili basın açıklaması...

Özel elektrik şirketlerinin kazançlarını artırmak için yapılan fahiş zamlara, yükselen doğalgaz fiyatlarına, benzin, motorin, otogaz fiyatlarındaki sürekli artışlara, bütün mal ve hizmet fiyatlarının daha da artacak olmasına, hayat pahalılığının çekilmez hale gelmesine, ödenemeyecek faturalar nedeniyle elektriği, gazı, suyu kesilecek milyonlarca yurttaşı soğuk ve karanlık günlere mahkum edecek politikalara itiraz ettiğimiz için bu açıklamayı yapıyoruz.

Öncelikle ortak raporumuzun tam metnini ekte ayrıca sunduğumuzu, şimdi okunacak metnin basın özeti olduğunu, açıkladığımız verilerle ilgili tablo, grafik ve önerilerimizin gerekçelerinin tam metinde ayrıntılı olarak yer aldığını belirtmek isteriz.

Önce **elektrik fiyatlarına** değineceğiz. Bilindiği üzere siyasi iktidar, 2021'in son günü gece yarısına doğru elektrik ve doğalgaz satış fiyatlarında çok yüksek oranlı zamlar yaptı. 1 Temmuz 2021'den bu yana değişmeyen elektrik fiyatlarına, değişik tüketim gruplarına göre yüzde 50-125 oranında yapılan bu zamlarla, 1 Ocak 2021 ile 1 Ocak 2022 arasındaki bir yıllık dönemde, elektrik fiyatları konutlarda yüzde 72,5-158,7, ticarethanelerde yüzde 158,8, tarımsal sulamada yüzde 120,8, sanayide yüzde 158,78 oranında arttı.

2021 içinde TÜİK TÜFE oranı yüzde 36.08 oranında artmışken, elektrik fiyatları TÜFE'nin çok üzerinde, yüzde 75-158,8 oranında artmıştır. 2019 Ocak-2022 Ocak döneminde de TÜFE artış oranı yüzde 72,5 olarak gerçekleşmişken, aynı dönemde elektrik fiyatları yüzde 155,5-334,8 oranında artmıştır. Bu artış oranları TÜFE'nin 2 ila 4,6 katına ulaşmıştır.

Elektrik zamları ile özel elektrik şirketleri kollanıyor. Halen sürdürülen Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması-YEKDEM ile kamu kaynaklarından milyarlarca liranın özel elektrik şirketlerine aktarıldığını daha önce değişik vesilelerle belirtmiştik. EPDK'nın şimdi yürürlüğe koyduğu fahiş zamlar, özel elektrik şirketlerinin tüm tüketiciler üzerinden elde ettiği kazançlarını katlayan boyutlardadır. EPIAŞ Ocak ayında teklif edilebilecek en yüksek fiyatın 134,5 kuruş/kWh olduğunu açıklamışken, EPDK'nın elektrik fiyat tarifelerinde yer alan enerji bedellerini, bu rakamlardan çok daha yüksekte tutması, özel elektrik şirketlerinin açık seçik biçimde kollanması anlamına gelmektedir. EPDK kararına göre tedarik şirketleri EÜAŞ'dan kWh'ı 31.56 kuruşa elektrik satın alabilecekler ama aylık tüketimi 150 kWh'ı geçen konut aboneleri, aşan kısım için 135 kuruş/kWh; ticarethaneler ise tükettikleri her kWh için 189 kuruş/kWh ödeyeceklerdir. Yani EPDK, EÜAŞ'ın tedarik şirketlerine düşük fiyatla elektrik satışını ve bu şirketlerin elektriği tüketicilere 4-6 kat çok daha yüksek fiyatlarla satmasını uygun bulmaktadır.

Konut abonelerine yeni kazık, kademeli faturalandırma uygulaması. EPDK tarafından onaylanarak uygulamaya giren elektrik tarifelerinde meskenler için kademeli tarife belirlenmiştir. Mesken tarifeleri, tüketimin gerçekleştiği zaman dilimi içindeki gün sayısı dikkate alınmak üzere günlük 5 kWh'lik tüketim baz alınarak iki kademe olarak fiyatlandırılmıştır. Buna göre, meskenlerde alçak gerilim(AG) tek zamanlı abone grubu tarife faturaya esas günlük ortalama 5 kWh (150 kWh/ay) tüketim miktarı altındaki elektrik birim fiyatlarına yüzde 50; günlük ortalama 5 kWh tüketim miktarı üstündeki elektrik birim fiyatlarına da yüzde 125 zam yapılmıştır. Fiyatlar sanayi(AG) ve ticarethane(AG) abonelerinde yüzde 125, tarımsal sulamada yüzde 91,98 zamlanmıştır. **Fahiş oranlardaki bu zamlar iktidarın tasarruf, verimlilik, dar gelirli vatandaşlara yönelik iyileştirme iddialarının tamamen göstermelik** olduğunu ortaya koymuştur. Türkiye'de 4 kişilik bir hanenin aylık asgari elektrik tüketimi 230 kWh'dir ve Aralık 2021'de bir ailenin buna göre ödediği fatura toplamı aylık en az 210,58 TL iken, Ocak 2022 itibarıyla aylık faturası **yüzde 76** artarak 370,80 TL'ye çıkacaktır.

2021 yılı içinde her ay **doğalgaz fiyatlarına** zam yapan BOTAS'ın gaz satış fiyatları; Ocak 2022'de yapılan yüksek oranlı zamlarla birlikte, Ocak-2021 Ocak 1922 döneminde konut aboneleri için yüzde 47,1, ticari işletmeler ve küçük sanayi işletmeleri için yüzde 76,6, büyük sanayi işletmeleri için yüzde 345,5, elektrik santralleri için yüzde 290,4 artmıştır. Diğer yandan konut ve küçük işyerlerinin doğalgaz faturaları, BOTAS'ın yaptığı zamların yanı sıra özel doğalgaz dağıtım şirketlerinin BOTAS'tan aldıkları gazın fiyatına ekledikleri ve sürekli artan Sistem Kullanım Bedelleri ile artmaktadır. Fiyat artışlarının sürekli olarak yansıtıldığı Sistem Kullanım Bedeli ve vergiler, tüketicinin ödediği tutarın üçte birine ulaşmaktadır.

Fahiş enerji zamları, yurttaşlarımızın gündelik yaşamı ve sanayi üretimi kadar, tarım ve gıda sektöründe de olumsuz etkilemektedir. Mazot, gübre, ilaç, yem, tohum gibi temel girdilerde yüzde 70 oranlarında dışarıya bağımlı tarım sektöründe dövizdeki artışa da bağlı olarak, doğalgaza bağlı gübre sektöründe yaşanan fahiş artışlar, traktörün mazota bağımlı olması, sulamada kullanılan elektrik maliyetlerindeki artış, gıda üretiminde azalış ve tüketiciye zamlı fiyat olarak yansacaktır.

Zamların zamanlaması da bilinçli ve manidardır. Çünkü EPDK, mevzuat gereği elektrik fiyatlarını, üçer aylık periyotlarla yılda dört kez düzenlemektedir. Ancak bu yetki 1 Ekim 2021'de kullanılmamış, zamlar yılın son günü açıklanmıştır. Eğer elektrik fiyatlarına yapılan zamlar örneğin Kasım ayı içinde veya Aralık başında açıklanmış olsaydı, kamu çalışanlarının ve emeklilerin maaşlarına Aralık ayı enflasyon verileriyle ve diğer aylarla birlikte yansıtılacaktı. Zammın yürürlük tarihi 1 Ocak 2022 olunca bu yüksek artışlar enflasyon hesabının dışında kaldılar. Aynı değerlendirme doğalgaz fiyatları için de geçerlidir. Böylece yapılan maaş-ücret zamlarının önemli bir bölümü, yapılan zamlarla geri alınmış durumdadır.

Yüzde 90'ın üzerinde dışa bağımlı olan ve ithal edilen petrolde üretilen **akaryakıt fiyatları**, resmi enflasyon rakamı olan yüzde 36,08'dan çok daha yüksek oranlarda arttı. Son bir yıl içinde bayi satış fiyatları kurşunsuz benzinde yüzde 79, motorinde yüzde 92,8, otogazda yüzde 124,9 oranlarına varan artışlar gösterdi. Bu denli yüksek artışların başlıca nedenleri, dünya genelinde petrol fiyatlarındaki yukarı doğru hareketlilik, TL'nin hızlı değer kaybı ve petrol ürünlerine uygulanan yüksek vergilerdir. Enerji girdileri fiyatlarında son bir yıl içindeki olağanüstü artışlar nedeniyle, faturalarını ödeyemedikleri için elektrik ve gazı kesilen milyonlarca konut abonesine, aynı sorunları yaşayacak onbinlerce küçük işyeri sahipleri de eklenecektir. Doğalgazın üretimlerinde sınav girdi olduğu sanayi tesisleri, yüzde 345 oranındaki fiyat artışlarını maliyetlerine ve ürün satış fiyatlarına yansıtacaklardır. Bütün bunlar geneldeki fiyat artışlarını daha da hızla yükseltecek, hayat pahalılığını katlanarak arttıracaktır.

Ayrıca belirtmek gerekir, **EPDK fahiş zamları dünyadaki gelişmeleri çarpıtarak** gerekçelendirmektedir. EPDK'nın 31.12.2021 tarihli basın açıklamasında; *“pandemi koşulları sebebi ile hammadde fiyatlarında yaşanan artışlar sonucunda enerji maliyetlerinde çok büyük artışlar meydana geldiği”* ifade edilmekte, *“Dünya spot piyasalarında elektrik üretiminde kullanılan kömür fiyatlarında 5 kat, doğalgaz fiyatlarında ise 10 katlık artışlar olduğu”*, yani zamların küresel düzeyde ortaya çıkan maliyet artışları nedeniyle olduğu iddia edilmektedir. Bu ifadeler gerçeği yansıtmamaktadır. Dünya spot piyasalarında 2021 yılı içerisinde yüksek fiyat dalgalanmaları olmakla birlikte, örneğin **elektrik üretiminde kullanılan buhar kömürünün** ton fiyatı 2021 yılı başında 70-80 dolar düzeyindeyken yaklaşık 3 kat artarak Ekim ayında 240 dolar seviyesine kadar yükselmiş, ancak daha sonra tekrar gerileyerek yılı 150-170 dolar seviyesinde kapatmıştır. Dolayısıyla spot piyasadaki kömür fiyatlarında 2021 yılında iddia edildiği gibi 5 kat değil, yaklaşık 2 katlık bir artış söz konusudur. Benzer şekilde, spot piyasalardaki **doğalgaz** fiyatlarında, 2021 yılı Eylül-Ekim aylarında yılbaşına göre yaklaşık 2,5 kat artışlar olmuş fakat Kasım ayıyla birlikte tekrar gerilemiş ve 2021 yılında, iddia edildiği gibi 10 kat değil, yaklaşık 1,4 kat artış olmuştur. 2021 yılında doğalgaz ve kömürde dünyadaki yüksek fiyat artışları genellikle lokal ve geçicidir. Bu davranışı ile EPDK bir kez daha, esas görevinin piyasalara ve şirketlere hizmet etmek olduğunu göstermiştir.

Bu gerçeklerden hareketle acil taleplerimiz şunlardır:

1. Elektrik fiyatlarındaki artışlar fahiştir, kabul edilemez. Zamlar geri alınmalıdır.
2. Elektrikte konutlar için düşük tarife sınırı aylık 230 kWh'a yükseltilmelidir.
3. 150 kWh elektrik yardımı uygulaması şeffaflaşmalı, ölçütleri kamuoyu ile paylaşılmalıdır. Yoksul ailelere elektrik yardım sınırı da aylık 230 kWh'a yükseltilmelidir.
4. Konutlarda elektrik, doğalgaz ve suda KDV oranı yüzde 1'e düşürülmelidir.
5. Maddi imkansızlık nedeni ile faturalarını ödeyemeyenlerin elektrik, gaz ve suyu kesilmemeli, kamu kaynaklarından sağlanacak desteklerle, yurttaşların karanlıkta, soğukta ve susuz kalmaları önlenmelidir.

6. Hızla artan fiyatlar karşısında düşük ücretleri de hızla gerileyen çalışan ve emeklilerin gelirleri insanca yaşamalarına imkan verecek düzeye yükseltilmelidir.

Köklü çözüm, kamusal hizmetlerin kamu eliyle verilmesinde.

Ülkemizin yıllardır boğuştuğu sorunları aşmak ve ekonomik krizden mümkün olan en çabuk şekilde çıkabilmek ve toplumun vazgeçilmez gereksinimlerinin karşılanması için; kamu mülkiyeti, kamusal hizmet, toplumsal yarar esaslarını temel alan demokratik bir planlama ve toplumsal kalkınma perspektifi ile kamucu, toplumcu bir programın uygulanması gereklidir.

Arz güvenliğinde kamusal ağırlığın oluşması ve elektrik enerjisi fiyatlarında manipülasyonları önlemek için, gerek kurulu güç dengesi gerek üretim miktarı açılarından, üretim altyapısında kamunun ağırlık kazanması şarttır. Kamu elindeki santrallerin özelleştirilmesi derhal durdurulmalı, verimli özel santraller kamulaştırılmalıdır.

Neden oldukları salımları ve çevre kirliliğini köklü ve kalıcı bir şekilde azaltmayan santrallerle, kömür rezervleri tükenen veya dışsal maliyetleri yüksek olduğu için kömürün çıkarılmasından vazgeçilecek sahalarda bulunan santrallerin faaliyetlerine son verilmelidir. Büyük rüzgâr çiftlikleri, çok büyük güneş enerjisi üretim sahaları, planlaması yapılmış, doğal ve toplumsal çevreye zararları asgari düzeyde olacak, yöre halkının kabul ettiği ve devreye alındığında yöre halkına doğrudan ve dolaylı katkılar sağlayacak HES vb. yenilenebilir enerjiye dayalı büyük elektrik üretim tesisleri, kamu eliyle yapılmalıdır.

Enerji sektöründe yeni bir yapılanma ve yeni kurumlar gereklidir.

Adı üzerinde piyasa kurumu olan ve bugüne değin işlevini, yurttaşların değil, enerji şirketlerinin hak ve çıkarlarını kollamak olarak görmüş olan EPDK kapatılmalıdır.

Toplum yararına büyümeyi, istihdamı, adil bölüşümü, bölgeler arasındaki ve toplumdaki gelir dağılımı eşitsizliklerini gidermeyi, temel bilimleri, yüksek teknolojiyi üretimi temel alan bir sanayi geliştirmeyi; eğitim, sağlık, enerji, ulaşım, konut vb. hizmetlerin kamu eli ile verilmesini, yani toplumsal kalkınmayı planlayacak *Türkiye Planlama Kurumu (TPK)* kurulmalıdır. Bu kurum ve ETKB'nin ortak çalışmalarıyla ve konunun tüm taraflarının içinde yer alacağı *Ulusal Enerji Platformu* oluşturulmalıdır. Bu platform ve TPK ile eşgüdüm içinde birlikte çalışmak üzere ETKB bünyesinde *Ulusal Enerji Strateji Merkezi* kurulmalıdır. Bunlarla birlikte bir üst kurum olarak; *Türkiye Elektrik Kurumu (TEK)* kurulmalıdır. Önerdiğimiz bu yapı içinde iletim faaliyetleri, üst kuruluş TEK bünyesinde, kamu iletim işletmesi *Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ)* tarafından yürütülecektir.

Dağıtım hizmetlerinde de kamu tekeli olması gereklidir, bu çerçevede dağıtım şirketleri kamulaştırılmalı; üretim altyapısında da kamunun ağırlık kazanması için kamu elindeki santrallerin özelleştirilmesi derhal durdurulmalı, verimli özel santraller de kamulaştırılmalı, kamu eliyle büyük RES ve GES yatırımları yapılmalıdır.

Önerdiğimiz yeni kurumsallaşmada petrol ve doğalgazın arama ve üretimden, iletim ve tüketiciye ulaşmada değer zincirindeki halkalarının ayrılmaz bütünlüğü için arama, üretim, rafinaj, iletim faaliyetleri dikey bütünleşmiş bir yapıda sürdürülecek, ihtiyaç halinde bu yapı dağıtım ve satış faaliyetlerinde de bulunabilecektir. Bu

amaçla, TPAO ve BOTAS'ı da bünyesine alacak *Türkiye Petrol ve Doğalgaz Kurumu (TPDK)* kurulmalıdır.

Ülkemiz, sanayimiz, halkımız ve geleceğimiz için yukarıda sıraladığımız önlemler ve oluşması gereken kamu kurumları mutlak gerekliliklerdir. Ülkemizin serbestleştirmelerin, özelleştirmelerin acı sonuçlarından ve özel şirketlere sunulan hukuk dışı ayrıcalıklardan başka türlü kurtulması mümkün değildir.

TMMOB, TMMOB Bilgisayar Mühendisleri Odası, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, TMMOB Fizik Mühendisleri Odası, TMMOB Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası, TMMOB Gemi Mühendisleri Odası, TMMOB Gıda Mühendisleri Odası, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, TMMOB İç Mimarlar Odası, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, TMMOB Kimya Mühendisleri Odası, TMMOB Maden Mühendisleri Odası, TMMOB Makina Mühendisleri Odası, TMMOB Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası, TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası, TMMOB Mimarlar Odası, TMMOB Petrol Mühendisleri Odası, TMMOB Peyzaj Mimarlar Odası, TMMOB Şehir Plancıları Odası, TMMOB Tekstil Mühendisleri Odası, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
6 OCAK 2022

ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE TASARRUFU PİYASALAŞTIRMA UYGULAMALARIYLA SAĞLANAMAZ

Enerji Verimliliği Haftası'nı, enerji yönetimindeki verimsizliğin yol açtığı zam gölgesi altında karşılıyoruz...

Enerjinin etkin kullanılması, israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılmasını amaçlayan Enerji Verimliliği Kanunu, 2007 yılında yürürlüğe girmiştir. Ne yazık ki, aradan geçen 15 yılda her yıl Ocak ayında 1 hafta süreyle gündeme getirilen enerji verimliliği ve tasarrufuna yönelik stratejiler tam olarak hayata geçirilmemiş, düzenlemeler yapılmamıştır.

Enerjiye ulaşmak en doğal insani ihtiyaçtır! Ancak, ekonomik/sosyal kalkınma ve insanca yaşam için, güvenilir, ucuz ve temiz enerji arzı; günümüzün en önemli sorunu haline gelmiştir. Türkiye'de son 30 yıldır sürdürülen piyasalaşma süreci ve kar hırsı, verimli üretim olanağını yok etmiş, elektrik enerjisi piyasasının tamamen özel sektörün insafına terk edilmesi sonucu ülkemiz elektrik fiyatlarına sürekli zam yapılan bir sistem içine sokulmuştur.

Enerji verimliliği; binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan, birim veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasıdır. Enerji tasarrufu ise; 2 ampulden birini söndürerek yapılan kısıntı ya da programlı olarak yapılan kesinti değil, gereksinimler ve konfor şartları içerisinde, fazladan ve gereksiz tüketilen enerjinin tasarruf edilmesi anlamını taşımaktadır.

Enerji ne kadar pahalılaşır, tasarruf bilincinin de o denli artacağı düşünülüyor olmalı ki; pratikte özel sektöre daha çok kar ortamı yaratılırken, vatandaşa “acaba nereden tasarruf edebilirim” diye düşünmek kalmaktadır. Bakanlığın “Aklınla Verimli Yaşa” şeklindeki kampanya sloganının aksine halkımız aklını verimliliğe değil, nereden kısıntı yapabileceğine yormaktadır.

Bunun somut örnekleri; 2001, 2008 ve 2018 gibi ekonomik krizin derinleştiği yıllarda Türkiye'nin sera gazı envanteri incelendiğinde binalarla ilgili kısımlarda gaz ve kömür kaynaklı emisyonların azalması ile açıklanabilir. Bu azalmanın temel nedeni ekonomik krizin derinleştiği dönemlerde hane halkının ithal kömür ve doğalgaz kullanımından kaçınarak kış aylarını daha çok üşüyerek geçirmesi ile açıklanabilir. Enerji zamlarından sonra halkımızın 2022 kışını da daha çok üşüyerek geçireceği görülmektedir. Halkımızın enerji tasarrufunu düşünmek yerine hayatta kalabilmek için enerji yoksulluğu ile baş etmeye çalıştığı gerçeği bütün çıplaklığı ile ortadadır. Hal böyleyken Avrupa Birliği fonları ile finanse edilen göstermelik projelerle halkımıza “akıllı ol” mesajları ile verimlilik ve tasarruf öyküleri anlatmak olsa olsa halkımızla alay etmektir.

Elektrik hizmetinin sunumunda yaratılan plansızlık ve verimsizliğin yol açtığı yüksek maliyetler vatandaşın sırtına yüklenmiştir. Binalarda yapılacak elektrik tasarrufu ile yüzde 20-40 daha az enerji tüketimi mümkün olabileceken, Ocak 2022'de konutlar için birim elektrik fiyatlarına yüzde 50 ile yüzde 125 arasında değişen oranlarda zam yapılmıştır. Yani yurttaşların yapacakları tasarrufla, piyasacı enerji yönetiminin yol açtığı zamlardan kurtulmasına imkan yoktur.

Elektrik enerjisi üretiminde, ithal ve fosil kaynakların ağırlıklı olarak kullanıldığı üretim yapısı içinde elektrik dağıtım şebekelerinde ortaya çıkan kayıpların beklenen seviyeye indirilememiş olduğu göz önüne alındığında verimlilikten söz etmek mümkün değildir.

Enerji verimliliği uygulamalarının etkinleştirilmesi ve enerji tasarrufu sağlanması için;

- Elektrik üretiminde yerli ve yenilenebilir kaynaklara öncelik verilmeli; rüzgar ve güneş enerjisi potansiyelinden azami ölçüde yararlanılmasına yönelik uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır.
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması; daha az fosil yakıt kullanımı, daha düşük karbon izi ve daha az sera gazı emisyonu demektir. Yenilenebilir Enerji Stratejisi ve Faaliyet Planı katılımcı bir model eşliğinde hazırlanmalı ve Faaliyet Planı ile buna uygun bütünsel, genel bir çerçeve yasası oluşturulmalıdır.
- Elektrik üretiminde ithal kaynak kullanımı asgari seviyeye indirilmeli, serbestleştirme ve özelleştirme politikalarından vazgeçilmelidir.
- Kaynaklar, kamusal çıkarlar gözetilerek değerlendirilmeli, serbestleştirme ve özelleştirmelerden vazgeçilmelidir.
- Kamusal planlama, kamusal üretim ve denetim öncelikli enerji politikası olarak ele alınmalıdır.
- Enerji verimliliği üzerine tüm stratejik hedefler, halkın çıkarlarını esas alan ekonometrik analizlerle yeniden tanımlanmalıdır.
- Sektörle ilgili tüm strateji ve eylem planları için ortak izleme ve değerlendirme mekanizması geliştirilmeli ve yaptırım uygulanmalıdır.

- Enerji verimliliği dönüşümü konusu “Paris Anlaşması yükümlülükleri, temiz-eko üretim, kentsel dönüşüm ve yenilenebilir enerji” mevzuatı ile de koordine edilmeli, birlikte planlanmalı ve uygulanmalıdır.
- Uygulanmakta olan “Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı 2017-2023” hedefleri tekrar revize edilmeli ve öne çekilmeli, henüz uygulanmayan kısımları devreye sokulmalıdır.
- Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu’nun (EVKK) içine ilgili meslek odaları, sektör dernekleri ve kuruluşları da alınarak daha etkin bir yapılanma oluşturulmalıdır.

Bu yıl zam gölgesi altında karşıladığımız, her yıl ocak ayının ikinci haftasında kutlanan Enerji Verimliliği Haftası’nda, verimlilik ve tasarrufun “piyasalaştırma ve pahalı enerji” uygulamalarıyla sağlanmasına yönelik politikardan vazgeçilmesini talep ediyoruz. Enerji verimliliği ve tasarrufu konusunun kamu hizmeti anlayışı ile ele alınması ve kamu yararı çerçevesinde toplumsal bilincin yükseltilmesi gerekmektedir. Göstermelik kampanyaların ötesinde verimliliğin gerçek ekonomik çözümlerle birlikte ele alınması temel bir zorunluluktur.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
14 OCAK 2022

ENERJİMİZİ YURTDIŞINDA BİR VANAYA BAĞIMLI HALE GETİREN POLİTİKALARA İTİRAZ EDİYORUZ

İran teknik arıza gerekçesiyle 20 Ocak’tan itibaren 10 gün süreyle Türkiye’ye gaz akışını durduracağını açıklamıştır. Enerji Bakanlığı’nın, aralarında elektrik üreticilerinin de olduğu sanayi kuruluşlarına gönderdiği yazıda ise ikinci bir emre kadar Günlük Gaz Çekiş miktarının yüzde 60’a düşürüldüğü bildirilmiştir.

Ülkemiz son yirmi yılda «enerji ihtiyacı» söylemi ile gittikçe derinleşen bir enerji bağımlılığına sürüklenmiş ve daha fazla üretim, daha fazla tüketim sarmalına girmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) verilerine göre 1990 yılında 52.5 Milyon Ton Eşdeğer Petrol (MTEP) olan enerji talebi 2000 yılında 80.5 MTEP, 2010 yılında 105.8 MTEP, 2020 yılında da ise 147.2 MTEP’e yükselmiş, ithal kaynak oranı ise bu süre içerisinde yüzde 52’den yüzde 70’e çıkmıştır.

	Enerji Talebi Milyon TEP	Artış Milyon TEP	Artış %	İthal Kaynak %
1990	52,5			% 52,1
2000	80,5	27,5	% 52	% 66,7
2010	105,8	25,3	% 31	% 70
2020	147,2	41,4	% 39	% 70

Türkiye'nin enerji üretimini arttırmak için enerji tüketimini arttıracak politikalara yönelmesi enerji bağımlısı bir ülke durumuna gelmesine neden olmuştur. Enerji bağımlılığı nedeniyle ülkemiz bugün enerji ihtiyacının yüzde 80'den fazlasını fosil yakıtlardan karşılar hale gelmiştir.

Enerjide temel politika verimlilik yerine ithal fosil yakıt tüketimi olarak belirlenirse, bir vanaya ve o vanayı tutan ele muhtaç olunması kaçınılmazdır.

Ülkemizin enerji arz güvenliğini yurt dışında bir vanaya bağımlı hale getiren enerji politikalarının geldiği nokta üretim kısıtlaması ile halkımızın soğukta ve karanlıkta kalmasıdır. EMO her fırsatta temel enerji politikamızın enerji verimliliği ve enerji yoğunluğumuzun düşürülmesi olarak kurgulanması gerektiğini söyledi, söylüyor.

Bilindiği üzere Enerji Verimliliği Kanunu (EVK) 2007 yılında yayımlandı. Bu kanun kapsamında, Binalarda Enerji Performans Yönetmeliği (BEP), Enerji İle İlgili Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımına İlişkin Yönetmelik gibi sanayiden, ulaşım, konuta bir dizi alanda verimlilik sağlayacak ikincil mevzuatlar çıkarıldı. Ancak bu mevzuatların gereği yapılmak yerine fosil kaynaklara dayalı aşırı tüketim sürekli pompalandı.

Bununla da kalmadı, ülkenin enerji verimliliği yol haritasını çizen en önemli kurumu olan Elektrik İşleri Etüt İdaresi önce Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü olarak değiştirildi, sonra da bir kararname ile kapatıldı, konusunda uzman, bilgi birikim ve donanımlı personel başka kurumlara gönderildi. Binalarda Enerji Performans Yönetmeliği 6 kez ertelendi. EVK ve BEP Yönetmeliği'nin yayımlanmasından bu yana 2011 yılından önce yapı kullanım izni almış olan yaklaşık 12 milyon mevcut binadan yaklaşık yüzde 3'ünün EKB aldığı anlaşılmaktadır. Doğal gazın yüzde 40'ının konutlarda tüketildiği göz önüne alındığında BEP yönetmeliğinin gerekleri yapılsaydı bugün kesinti yapılması gereken doğalgaz miktarının yarısı zaten tasarruf edilmiş olacaktır.

Ülkemizin esas sorunu enerji arz güvenliği değil, ithal kaynak bağımlısı aşırı tüketim politikalarıdır.

ETKB'nin enerji tüketim miktarıyla övünmeyi bırakıp, enerji verimliliği politikalarını bir an önce uygulamayı hatırlaması, öğrenmesi gerekir.

Ağırlaşan kış koşullarında komşu ülkelerden doğalgaz temininde kesintiler daha önce de yaşanmıştır. Gerçek kesinti sebeplerinin ne olduğu, bundan sonra da olup olmayacağı kamuoyuna açıklanmalıdır. Bilindiği üzere fahiş elektrik zamlarının yapıldığı 31 Aralık 2021 gecesi Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından ülkemizin spot piyasalara mahkum olduğu itiraf edilmişti. Doğalgaz temininde yaşanan bu belirsizlik elektrik birim fiyatlarının tavan seviyesine yükselmesine neden olmuştur. Soğukları donarak geçirmek üstelik bunun için üste para vermek halkımızın kaderi olamaz.

Bu nedenle bir kez daha;

Önce enerji verimliliği,

Önce halka ucuz ve kaliteli enerji temini,

Önce halkın sağlığı diyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
22 OCAK 2022

ISPARTA-YIL 2022 VE BİR KENT DONDU!

Isparta'da kar yağışı nedeniyle 50 saate varan elektrik kesintileri yaşanması, iktidarın enerji politikalarını bir kez daha ortaya koymaktadır.

Olağanüstü mevsim koşullarının sonucu diyerek açıklanamayacak denli büyük bir skandal olan kesintiyle ilgili sorumlu kurumlar suçu birbirine atarken, olan vatandaşa olmuş, hasta, yaşlı ve bebekler dahil soğuk ve karanlıkta çaresiz kalmışlardır.

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) konuyla ilgili yaptığı incelemenin ilk sonuçlarına göre, kentte sadece elektrik dağıtım şebekesinde değil aynı zamanda iletim şebekesinde de hasarlar oluşmuştur. Bu durum, Isparta bölgesinde ağır kış koşullarına uygun enerji nakil hattı tasarımının yapılmadığını göstermektedir. Önce enerji nakil hatlarının ne zaman kimler tarafından nasıl yapıldığı, hatların kontrol ve bakımlarının zamanında ve yeterli düzeyde yapılıp yapılmadığının incelenmesi gerekmektedir.

Bu nedenle bağımsız bir denetim yapılarak asli sorun belirlenmelidir.

Diğer taraftan dağıtım şebekesinde de çok büyük sorunlar olduğu, kesinti esnasında elektrik cihazına bağlı yaşamını sürdüren yurttaşların ciddi sorunlar yaşadığı hatta ölümlerin olduğu iddia edilmektedir. İktidar "kurulu gücü 100 bin MW'a çıkarttıkları» iddiasıyla övünürken, 21. yüzyılda Türkiye'nin ortasında bir kentte insanlar günlerce soğukta kalıp, cefa çekmektedir.

Bu olay karşısında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın (ETKB) tavrı çok önemlidir. Kamu yararına davranıp kesintinin sebeplerinin şeffaf bir şekilde incelenmesi ve enerji nakil hatlarının kış şartlarına neden dayanamadığı araştırılmalıdır.

Dikkat: Denetleme İşlevi Özelleştiriliyor!

Sayıştay raporlarına göre TEDAŞ'ın dağıtım şirketlerini eksik denetlediğini hatırlatmak istiyoruz. Ancak Elektrik Piyasası Kanunu'nda 25 Kasım 2020 tarihinde yapılan değişiklikle elektrik dağıtım şirketlerinin denetiminin özel şirketler tarafından yapılmasının önu açılmıştı. Bu dönüşüm gerçekleşirse bütün ülkenin akıbeti Isparta gibi olacaktır.

Şehiriçi elektrik dağıtım şebekesinin neden çöktüğü bağımsız bir çalışma ile araştırılmalıdır. Özel dağıtım şirketinin gerekli önlemleri zamanında alıp almadığı, bakımların zamanında yapılıp yapılmadığı ilgili kamu kurumları tarafından incelenmelidir ve sonuçları şeffaf bir şekilde kamuoyuna duyurulmalı, ihmali görülen kişi-kurum-şirketler hakkında en ağır yaptırımlar uygulanmalıdır.

Isparta elektrik kesintisi olayı, özelleştirilmiş elektrik şebekelerinin bir vaka analizi olarak rapor haline getirilip, tüm ETKB ilgili birimlerine, EPDK'ya ve Türkiye genelindeki dağıtım şirketlerine iletilmelidir.

Isparta Vakası ve eldeki bilgiler doğrultusunda TEİAŞ'ın özelleştirilmesinden vazgeçildiği derhal kamuoyuna ilan edilmelidir.

EMO olarak daha önce de defalarca söylediğimiz gibi, özelleştirmeler ve serbest piyasa; ucuz, kaliteli ve sürekli elektrik değil, tam tersine pahalı, kalitesiz ve büyük kesintilere yol açan karanlığı Türkiye'ye getirmiştir. Enerji zamları enerji sektörünün hızla kamulaştırılması gerektiğini ortaya koymuştur. Bu olay bunu bir kez daha teyit etmiş olup, siyasi partilere bu acil durumu işleme almalarını kamusal bir sorumluluk ile hatırlatmak istiyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
6 Şubat 2022

ENERJİ ZİRVESİ BEKLENTİLERİ KARŞILAMADI... İKTİDAR ÇARESİZ KALDI!

Elektriğe yapılan fahiş orandaki zammın ardından tüm sektörlerde zam dalgası yaşanmış, pahalılık ve yüksek faturalar kamuoyunun gündemine oturmuştur. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bu konuda 11 Şubat 2022 tarihinde 21 elektrik dağıtım bölgesinin üst düzey yöneticileriyle yaptığı toplantıda ise vatandaşları rahatlatacak bir karar çıkmamıştır. Hükümet tarafından 12 Şubat'ta açıklanan yeni enflasyon tedbirleri ise sorunun kökenine inmeyen geçici çözümler içermektedir.

İktidarın hayat pahalılığına karşı bulduğu çözüm, vatandaşların güya en ucuz ürünü nereden alabileceğini görebileceği «mobil bir indirim kataloğu (!)» olmuştur. Gıdada KDV'nin yüzde 8'den 1'e çekilmesi de olumlu ancak yeterli değildir.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati yeni tedbirleri açıklarken, “enerji fiyatlarında sübvansiyonlara devam ettiklerini, Türkiye’de elektrik ve doğalgaz fiyatlarının reel fiyatların altında olduğunu” söylemiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez de, elektrik zirvesi sonrasında “Temel sorun; elektrik üretim maliyetleri, 100 TL’lik elektrik maliyetinin 50 TL’sini devlet ödüyor” açıklamasını yapmıştır. Vahim bir itiraf olan bu açıklamalar, “devlet ödemesi” vatandaşlara, esnafa gelen faturaların aslında daha fazla olacağı anlamına mı gelmektedir?

Ayrıca özelleştirilen bir hizmetin maliyetinin yarısının devlet tarafından ödenmesi, elektrik üretim ve dağıtım şirketlerinin kamu kaynaklarıyla sübvansiyonla edilemesi değil midir? Şirketlerin desteklenmesi için böyle bir kaynak ayrılabilir mi eğer, neden vatandaş, esnaf ve sanayiciler değil de, bir avuç sermayedar bundan yararlanmaktadır?

Enerji üretimi ve dağıtımda özelleştirmenin sonucu enerji yoksunluğu...

Elektrik üretim şirketlerinin özelleştirilmesi ile varlıkların verimli işletilmesi ve maliyetlerin düşürülmesi iddiası tam bir kabus dönüşmüştür. Enerji fiyatlarındaki olağanüstü artışlar nedeniyle çok sayıda vatandaş faturasını ödeyemez hale gelmiştir. Üretim altyapısının büyük oranda ithal kaynaklara dayalı olması dövizle bağımlı tarifelerin oluşmasına sebep olmuştur. Elektrik enerjisinin arz güvenliği ve kalitesi sağlanamamış, vatandaşlar kışın ortasında soğuk ve karanlığa mahkûm edilmiştir.

Dağıtım şirketlerinin özelleştirmesi ile kayıp/kaçak oranları azaltılmamıştır. Yenileme, genişleme ve kapasite artırımına ilişkin yatırımların özel sektöre bırakılması sonucunda en son Isparta'da yaşanıldığı gibi kent günlerce karanlığa gömülmüş, arz güvenliği sorunu yaşamış ve enerji yoksunluğu oluşmuştur.

Türkiye Bankalar Birliği risk merkezinin raporlarına göre üretim ve dağıtım şirketlerinin kullandıkları ticari kredi borçları 2021 Kasım ayı itibarıyla 398 milyar TL'dir. Kapasite mekanizması adı altında yerli termik santrallere yapılan ödemeler, mekanizma kapsamına alınan Yap İşlet santrallere yapılan ödemelerle birlikte 2021 yılı için yapılması öngörülen 2.6 Milyar TL'yi geçmiştir. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) katkısı dolar üzerinden ücretlendirildiğinden enerji tedarik maliyetlerine yansıtılması ile oluşturulan tarifelerle vatandaşlarımız ödeme gücüne itilmiştir.

Enerji politikaları vatandaşın değil, siyasi iktidarın tercihidir ve faturası biz vatandaşlara çıkartılmaktadır.

Özelleştirmelerin sonuçları; zamdır, pahalılıktır, karanlıktır. İktidarın tasarruf, verimlilik ve dar gelirli vatandaşlara yönelik iyileştirme iddiaları tamamen göstermeliktir. Konut abonelerinin ardından binlerce liraya çıkan faturalarla karşılaşan işyeri sahipleri de faturalarını ödeyemeyenler kervanına eklenecektir.

Bu gerçekler doğrultusunda iktidar çaresiz kalmıştır. Sayın Enerji Bakanının dağıtım şirketleri ile yapmış olduğu toplantıdan da bir sonuç alınmamış, alınması da mümkün olamamıştır.

İktidar çözüm için derhal harekete geçmelidir!

Öncelikle elektrik fiyatlarına yapılan zamlar derhal geri alınmalıdır.

Konutlar, aile bütünlüğü içinde vatandaşlarımızın doğal yaşamını ve mahremiyetini sürdürdükleri barınma alanlarıdır. Konutları, vergi oluşturacak bir faaliyet alanı olarak değerlendirmek doğru değildir. Bu nedenle; konutlarda elektrik, doğalgaz ve su faturalarında KDV oranı düşürülmelidir.

Maddi olanaksızlık nedeniyle faturalarını ödeyemeyenler kamu kaynaklarıyla desteklenmeli, faturasını ödeyemediği için kış koşullarında hemen kesinti yapılmamalıdır.

Köklü çözüm ise; kamusal hizmetlerin kamu eliyle verilmesidir.

Özelleştirme ve serbestleştirme politikalarının oluşturduğu bu vahşi piyasa yapısı ve dağıtım şirketlerinin dağıtım ve ticaret faaliyetlerinin ivedilikle kamusal alana çekilmesi gerekmektedir. Toplumsal fayda gözetilerek, merkezi planlama anlayışı ile kamunun üretimdeki payı artırılmalıdır. Arz güvenliğini sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

Ülkemizin yıllardır boğuştuğu sorunları aşmak, ekonomik krizden mümkün olan en çabuk şekilde çıkabilmek ve toplumun vazgeçilmez gereksinimlerinin karşılanması için; kamu mülkiyeti, kamusal hizmet, toplumsal yarar esaslarını temel alan demokratik bir planlama ve toplumsal kalkınma perspektifi ile kamucu, toplumcu bir programın uygulanması gereklidir.

GÜVENLİ VE GÜVENCELİ ÇALIŞMA HAKKIMIZ!

Zonguldak Kozlu'da 30 yıl önce 3 Mart 1992 tarihinde yaşanan ve 263 madencinin yaşamını yitirdiği maden kazası, ülkemizin en büyük maden facialarından biri olarak tarihe geçmiştir. TMMOB, iş cinayetlerine dikkat çekebilmek, insan hayatının, işçi sağlığının ve iş güvenliğinin önemini vurgulamak için 3 Mart tarihini "İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü" olarak ilan edilmiştir.

Güvencesiz koşullarda ve kayıtdışı çalışma ülkemiz için bilinmeyen bir gerçek değildir. Ülkemizin uzun süredir içinde bulunduğu ekonomik kriz ve işsizlik koşullarında insanlarımız açık sınırında ücretlere ölümü pahasına çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Ekonomik Kalkınma Örgütüncü (OECD) belirlenen haftalık çalışma süresi en fazla 40 saat iken, Türkiye'de yasal haftalık çalışma süresi 45 saattir. Yasal olarak bile OECD'den fazla olan bu çalışma saatlerinin fiili olarak aşılar çok daha yukarılara çıktığı ve yüksek çalışma saatlerinin iş kazalarının meydana gelmesindeki en önemli faktörlerden biri olduğu da bilinmektedir. Yaygın biçimde uygulanan taşeronlaşma ise işçilerin haklarını arayabilecekleri örgütlenme önünde bir engel; iş yasaları ve kurallarının uygulanmaması için bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Son dönemde zirveye ulaşan yandaş korumacılığın dayanan vahşi kapitalizm, hak-hukuk tanımamakta; işçilerin yaşam hakkını yok etmektedir. Şirketlerin kâr odaklı "ne pahasına olursa olsun, maliyeti düşürme ve üretimi kesintisiz sürdürme" anlayışı bugüne kadar pek çok felakete yol açmış, yaşanan iş cinayetlerinde emekçiler hayatlarını kaybetmişlerdir. Kapitalizmin yarattığı güvencesiz ve denetimsiz koşullarda emekçilerin birer birer iş cinayetlerinde ölmeleri gündem dahi olmamaktadır. Her iş cinayetinde kazaya ilişkin teknik açıklamalar yapılarak ve çalışanlar suçlanarak, katliamın üstü örtülmeye çalışılmaktadır. Oysa şirketlerin yanı sıra bu sistemi yaratanlar ve denetim sorumluluklarını yerine getirmeyenler de yaşanan iş cinayetlerinden birinci derecede sorumludur.

Bunun son örneği geçtiğimiz günlerde sonuçlanan Hendek Patlaması davası olmuştur. 7 kişinin hayatını kaybettiği, 127 kişinin yaralandığı bu patlamada işyeri sahiplerine olası kasttan ceza verilmemiş olması kamu vicdanını yaralamıştır.

İşçi cinayetlerinin durdurulması için öncelikle işçi sağlığı ve iş güvenliğine kaynak ayırmayan, önlem almaktan kaçınan ya da bu önlemlere işgücü ve maliyet hesabıyla yaklaşan işverenlerin yaşanan kazalardan ve meslek hastalıklarından sorumlu tutulacağı bir işleyişe geçilmesi şarttır.

Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller tüm emekçiler için kaldırılmalıdır.

İş cinayetlerini seyrederek olan biteni kadere, fitrata bağlayan açıklamalar yapan siyasi iktidar sorumluluğunun bilinciyle hareket ederek, denetleme ve düzenleme görevlerini tam olarak yerine getirmelidir.

İnsan yaşamı ve emeğe değer veren yaklaşımların iş cinayetleri ve kazalarını büyük ölçüde önleyeceğinin bilinciyle, güvenli ve güvenceli çalışma hakkımız, mesleğimiz için sesimizi yükseltiyoruz. İş cinayetlerinin hesabının sorulmasını, iş kazası adı altında katliamlara son verecek her türlü düzenlemenin yaşama geçirilmesini talep ediyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
3 MART 2022

EMO ELEKTRİK ZAMMININ İPTALİ İÇİN DAVA AÇTI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanan zamlı elektrik tarifesini ile kademe değişikliği yapılmasına ilişkin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kararlarının iptali amacıyla Danıştay’da dava açtı.

Dava dilekçesinde, söz konusu kurul kararlarının hukuk güvenliği ve hukuki belirlilik ilkelerine aykırılık oluşturduğu belirtildi. "Hukuki güvenlik" ilkesinin devlet faaliyetlerinin önceden tahmin edilebilir, öngörülebilir olması ve takdir yetkisini zorlayan, keyfilige yol açacak kurallara yer verilmemesini gerektirdiği vurgulanan dilekçede, özetle şu saptamalara yer verildi:

- "Belirlilik" ilkesi ise, maddi hukuk ve usul kurallarının önceden öngörülebilir bir açıklıkta olmasını ve kişilerin haklı beklentilerini bertaraf etmeyecek düzenlemeler yapılmasını içermektedir. Aksi takdirde, yetkilerin sınırlarının belirsizliği, takdir yetkisinin keyfilige dönüşmesine neden olacak ve yasanın verdiği ucu açık yetki kullanımıyla tesis edilen işlemlerin hukuki denetimi de yasal engel nedeniyle gerektiği gibi yapılamayacaktır. Davalı idare, hukukun üstünlüğü ilkesini göz etmeden idari işlem tesis etmiştir. Davalı, iptali talep edilen düzenlemeler ile toplumun genelinin menfaatini ihlal etmektedir.

Bilindiği üzere pandemi koşulları sebebi ile hammadde fiyatlarında yaşanan artışlar sonucunda enerji maliyetlerinde de çok büyük artışlar meydana gelmiştir. Dünya spot piyasalarında elektrik üretiminde kullanılan kömür fiyatlarında; 5 kat, doğal gaz fiyatlarında ise 10 katlık artışlar olmuştur.

- Davalı idarenin açıklamasındaki "pandemi koşulları nedeniyle hammadde fiyatları ve enerji maliyetlerinin arttığı, dünya spot piyasalarında elektrik üretiminde kullanılan kömür fiyatlarında 5 kat; doğalgaz fiyatlarında ise 10 katlık artışlar olduğu" ifadeleri gerçeği yansıtmamaktadır. Dünya spot piyasalarında 2021 yılı içerisinde yüksek fiyat dalgalanmaları olmakla birlikte, örneğin elektrik üretiminde kullanılan buhar kömürünün ton fiyatı 2021 yılı başında 70-80 dolar düzeyindeyken yaklaşık 3 kat artarak Ekim ayında 240 dolar seviyesine kadar yükselmiş, ancak daha sonra tekrar gerileyerek yılı 150-170 dolar seviyesinde kapatmıştır. Dolayısıyla spot piyasadaki kömür fiyatlarında 2021 yılında iddia edildiği gibi 5 kat değil, yaklaşık 2 katlık bir artış söz konusudur.

- Benzer şekilde spot piyasalardaki doğalgaz fiyatlarında, 2021 yılı Eylül-Ekim aylarında yılbaşına göre yaklaşık 2.5 kat artışlar olmuş fakat 2021 Kasım ayıyla birlikte tekrar gerilemiş ve 2021 yılında, iddia edildiği gibi 10 kat değil, yaklaşık 1.4 kat artış olmuştur. 2021 yılında doğalgaz ve kömürde dünyadaki yüksek fiyat artışları genellikle lokal ve geçici gerçekleşmiştir.

- Kaldı ki, elektrik dağıtımı Türk Ticaret Kanunu'na tabi şirketler tarafından gerçekleştirilmekte olup basiretli tacir olarak hareket ederek belirli riskleri göze almaları, EPDK'nın ise burada kamu kurumu olması ve 6446 sayılı Kanun'un uygulayıcısı olması nedeniyle kamu yararına uygun ve kamu çıkarlarına paralel kararlar alması Kanun'dan doğan bir yükümlülüktür. Bu bağlamda EPDK'nın aldığı kararlarda salt dağıtım şirketlerinin risk ve karlarını düşünerek hareket etmesi, Anayasa ve 6446 sayılı Kanuna aykırılık teşkil ettiğinden dava konusu Kurul Kararlarının iptali gerekmektedir.

- EPDK tarafından kademe sınırının bir ay içerisinde değiştirilmesi davalı idarece hatalı, bilimsel veri ve yöntemlere dayanmayan, kamu yararına aykırılığın denetlenmesinin yapılmadığı bir uygulama gerçekleştirildiğinin kanıtı niteliğindedir.
- EÜAŞ'ın; kamunun genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, alt-üst geçit, köprü, meydan, kavşak, yürüyüş yolu ve yaya geçidi aydınlatması amacıyla toptan satışa sunduğu "Genel Aydınlatma" aktif enerji bedeli yüzde 221.43 artırılarak 135,00 krş/kWh'te yükseltilmiştir. Özel dağıtım şirketlerinin teknik ve teknik olmayan elektrik enerjisi kayıpları için ve görevli tedarik şirketlerinin tarifesi düzenlemeye tabi tüketicilere yapacakları satışları kapsamında EÜAŞ'tan tedarik edecekleri elektrik enerjisi toptan satış fiyatı ise yüzde 34 oranında artırılarak 31.86 krş/kWh olarak belirlenmiştir. EMO'nun bu konuda daha önce açmış olduğu dava Danıştay 13. Dairesi'nin 2021/2323 E. Sayılı dosyasında derdesttir. 25.03.2021 tarihli karar ile dağıtım şirketlerine yapılan satışlardaki farkın 2 kat olması dahi haksız ve kamu yararına aykırı iken, davalı idare tarafından yayımlanan 31.12.2021 tarih, 10706 sayılı karar ile bu fiyatın 3 katına kadar artırılması, keyfiyetin açık göstergesidir.
- Elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi aşamasında, "maliyetlerin düşürülerek varlıkların verimli işletilmesini sağlamak" gerekçe olarak gösterilmiş ancak dava konusu Kurul Kararları ile görevli tedarik şirketlerine satılan enerjinin, kamuya satılardan neredeyse üç katı olmasına imkan verilmiştir. Bu husus Davalı tarafından idarenin temel ilkeleri gereği açıklanmak zorunda olup ve Kurul Kararlarının kamu yararına aykırı olduğunun tespiti gerekmektedir.
- Kademeli tarifeler için esas alınacak bir maliyet tablosu, "normal tüketim" değerinin ne olduğu, neye göre nasıl hesaplanacağı, nasıl tasarruf ve verimlilik sağlanacağı gerek kanunun hazırlık aşamasında gerekse kanunun TBMM Genel Kurul görüşmeleri esnasında TBMM'ye sunulmamıştır. Bu husus da yine Davalı İdare'nin dava konusu işlemleri tesis ederken kamusalılık ve şeffaflık ilkesine aykırı davrandığını göstermektedir.
- EPDK, mevzuat gereği elektrik fiyatlarını, üçer aylık periyotlarla yılda dört kez düzenlemektedir. Ancak bu yetki 1 Ekim 2021'de kullanılmamış, dava konusu kurul kararları zamlar yılın son günü açıklanmıştır. Elektrik fiyatlarına yapılan zamlar örneğin; 2021 yılının Kasım ayı içinde veya Aralık başında açıklanmış olsaydı, kamu çalışanlarının ve emeklilerin maaşlarına Aralık ayı enflasyon verileriyle ve diğer aylarla birlikte yansıyacaktı ancak zammın yürürlük tarihi 1 Ocak 2022 olunca bu yüksek artışlar enflasyon hesabının dışında kalmıştır. Aynı değerlendirme doğalgaz fiyatları için de geçerlidir. Böylece vatandaşa yapılan maaş-ücret zamlarının önemli bir bölümü, yapılan zamlarla geri alınmış durumdadır.
- Fahiş enerji zamları, yurttaşlarımızın gündelik yaşamı ve sanayi üretimi kadar, tarım ve gıda sektörünü de olumsuz etkilemektedir.
- Elektrik ticari bir mal değil, toplumsal bir hizmettir, bir yaşam ve tüketici hakkıdır. Fahiş elektrik zamları Evrensel Tüketici haklarına, kamu yararına ve sosyal devlet anlayışına tamamen aykırıdır. Gerek Anayasamız, gerekse Elektrik Piyasası Kanunu'nun 1.maddesi ile Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 1.maddesine göre elektriğin tüketicilere ve topluma yeterli, kaliteli, sürekli, çevreye uyumlu ve ucuz verilmesi gerekmektedir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
4 MART 2022

AYRIMCILIĞA HAYIR, DAYANIŞMA YAŞATIR

İstanbul Sözleşmesinden Vazgeçmiyoruz!

8 Mart; Kadınların taleplerini birlikte daha gür haykırdığı, kendilerini toplumda eşit bir birey olarak yok sayan zihniyetlere karşı çıktığı, kadını sömüren, aşağılayan, yok eden sistem ve zihniyetlere karşı omuz omuza mücadelenin verildiği gündür.

Dünya kadınlarının isyan ve direniş günü olan bugün de, 2021 yılı ülkemizde kadın haklarına ve toplumsal cinsiyet eşitliğine saldırılar ile anılacaktır. Kadına yönelik şiddete karşı hukuki bir barikat oluşturan İstanbul Sözleşmesi'nden, toplumdaki tüm itirazlara rağmen Cumhurbaşkanı Kararı ile çıkmıştır, bunu kabul etmemiz olası değildir.

Kadın kazanımlarına dönük saldırıları kabul etmeyeceğimizi haykırıyor; kadına karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kalktığı, kadının birey olarak var olduğu, özgürlüklerinin kısıtlanmadığı, şiddetin ve istismarın önlendiği, barışın sağlandığı bir dünya istediğimizi bir kez daha kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Odamız, bu onurlu mücadelelerinde kadınlarla birlikte, dayanışma içinde olmayı sürdürecektir.

Emek örgütlerindeki tüm kadınların taleplerini gerçekleştirmek için tek ses olmaya devam edeceğiz;

- Çalışma hayatında kadına yönelik her türlü ayrımcılık terk edilmeli, güvenceli ve insan onuruna yaraşır işler yaratılmalıdır.
- İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Yasa etkin bir şekilde uygulanmalıdır.
- Salgın ve yoksulluk ile artan kadın işsizliğini azaltacak istihdam politikaları hızla hayata geçirilmelidir.
- Çalışma hayatında kadına yönelik her türlü ayrımcılık terk edilmeli, kadın istihdamında tek seçenekmiş gibi sunulan esnek-güvencesiz ve kayıt dışı çalıştırmaya son verilmeli, güvenceli iş, güvenli yaşam koşulları sağlanmalıdır.
- ILO 190 iş yaşamında şiddet ve taciz sözleşmesi onaylanmalıdır.
- Medeni Yasa değişikliği ve nafaka hakkının gaspına yönelik yasa tasarısı geri çekilmelidir.
- Kadınlar regl döneminde en az iki gün ücretli izinli sayılmalıdır.
- Yetki ve karar mekanizmalarında eşit temsiliyetin hayata geçirilmesi sağlanmalıdır.
- 8 Mart kadınlar için ücretli izin günü sayılmalıdır.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
8 MART 2022

TÜRK TELEKOM'DA KAMU ZARARI VATANDAŞIN SIRTINA

Türk Telekom (TT), yüzde 55 hissesinin “en başarılı özelleştirme” balonuyla Oger Telekomünikasyon A.Ş.’ye (OTAS) satışından 17 yıl sonra; içi boşaltılmış, aşırı borçlandırılmış, yatırımları ihmal edilmiş, sorunlar yumağı haline getirilmiş halde 10 Mart 2022 tarihinde Türkiye Varlık Fonu’na (TVF) devredildi.

Türk Telekom Üzerinden Nasıl Soyulduk?

AKP iktidarı tarafından 14 Kasım 2005 tarihinde TT’nin yüzde 55 hissesi Oger Grubu’na 6.55 milyar dolara satıldı. Geriye kalan yüzde 45 hisse ise Hazine’ye devredildi. 2008’de Hazine’nin yüzde 15’lik payı halka arz edildi. 2017’de de Hazine elindeki payların yüzde 6.68’i TVF’ye devredildi. İhalenin yapıldığı gün TT ile Telekomünikasyon Kurumu (2008’den sonra Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu-BTK) arasında imzalanan imtiyaz sözleşmesine göre kamuya ait olan şebeke, teçhizat ve gayrimenkullerin kullanım hakkı 21 yıl 3 aylığına TT’ye devredildi.

OTAS’a kasasında yaklaşık 2 milyar dolar nakitle 2006’da devredilen TT, kötü yönetildiği gibi sahip olduğu birçok gayrimenkul ile bakır altyapısı ve teçhizatları satılmış, oluşan tüm nakit varlığı olağanüstü oranlarda temettü ödenerek boşaltılmış, yetmemiş şirket büyük oranda dolar cinsi borçlandırılmış ve OTAS milyarlarca doları Türkiye’den kaçırmıştır.

TT için EMO’nun daha önceki basın açıklamalarında belirtildiği üzere; OTAS 2006-2015 yılları arasında Türk Telekom’daki hisseleri karşılığında 5.7 milyar dolar kâr payı elde etti. OTAS, hazineye yaptığı 7 milyar dolarlık ödemenin yalnızca 1.31 milyar dolarlık bölümünü kendi imkanlarıyla karşılamış oldu.

2018 yılına gelindiğinde Türk Telekom yönetimini elinde tutan OTAS, 5.7 milyar dolar kâr payını alarak, yaklaşık 4.75 milyar dolarlık borç bırakarak Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ve Hazine gibi kamu kurumlarının ve onları temsil eden yöneticilerin gözleri önünde sahneden çekilmiştir.

BTK’nın ve Rekabet Kurumu’nun onayı ile 2018 üçüncü çeyrek içerisinde TT’nin yüzde 55 hissesi, alacaklı bankaların kurduğu Levent Yapılandırma Yönetimi A.Ş.’ye (LYY) devredildi. OTAS’ın kredi yapılandırması Türkiye’de bankacılık sisteminin en büyük yapılandırmalarından biri olarak tarihe geçmiştir.

İletişim Altyapımız Şirketlerin Tahsilat Aracına Çevrildi

OTAS’ın bankacılık sistemine bıraktığı yıkımın sonucu olarak TT yönetimini ele geçiren LYI’nin yönetim stratejisi, kârı temettü dağıtım yoluyla TT dışına çıkarmak ve borç ödemek üzerine kurulmuştur. Şirketlerin tahsilat aracına çevrilen TT’de OTAS’ın yarattığı tahribat gittikçe büyümüş iletişim altyapımızın ana omurgasını oluşturan fiber kablo uzunluğumuz 400 bin km ile olması gerekenin onda birinin bile altında kalmıştır. Kısacası TT altyapısı için gerekli yenileme ve yeni yatırımlar yeterince yapılamamıştır.

TVF ile Akbank, Garanti Bankası ve İş Bankası'nın pay sahibi oldukları LYY arasında imzalanan Pay Satın Alım Sözleşmesi'ne göre TT'nin yüzde 55 hissesine karşılık, 1 milyar 650 milyon dolar (güncel kur değerine göre yaklaşık 25 milyar TL) ödenecektir. Ayrıca TT'nin genel kurulu tarafından dağıtımına karar verilecek temettü tutarından LYY'nin yüzde 55 payına denk gelen kısmı da LYY alacaktır.

Ancak özelleştirme koşulları gereği zaten 4 yıl sonra 2026'da Hazine'ye bedelsiz olarak iade edilecek olan Türk Telekom için milyonlarca dolar ödeme yapılması yurttaşın sırtına yeni yükler bindirilmesine neden olacaktır. Türk Telekom'un 2021 yılı net karının 5.8 milyar TL olduğu dikkate alındığında, 25 milyar TL'lik ödeme, 4 yılda LYY Telekomünikasyon A.Ş.'ye düşecek payın peşin ödenmesi anlamına gelmektedir.

Türk Telekom'un özelleştirilme kararı, satış süreci, temettülerle içinin boşaltılması, bankalara devri ve TVF'ye satışının tamamında hata, şeffaflık noksanlığı, usulsüzlük ve neticesinde açık kamu zararı vardır. Sürecin başından beri yaşanan tüm yolsuzluk ve usulsüzlüklere göz yuman, denetim ve müdahale yetkisini kullanmayan siyasi iktidar başta olmak üzere kamu adına TT'de yöneticilik yapan tüm sorumlular bu konuda hesap vermelidir.

EMO olarak baştan beri söylediğimiz gibi faturanın halkın sırtına yüklenmesi doğru değildir. Siyasi çıkar ve rant kavgasından uzak kamu yararını ön planda tutacak yapılanmaların acilen gündeme alınması gerekmektedir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
47. DÖNEM YÖNETİM KURULU
12 MART 2022

Yüksek Enerji Politikalarına Tepki

Türkiye'nin enerji bağımlısı bir ülke haline dönüşmüşlüğüne bejirleri Elektrik Mühendisleri Odası yaptığı açıklamada "Ülkemiz son yirmi yılda enerji ihtiyacı söylemi ile gittikçe derinleşen bir enerji bağımlılığına sürüklenmiş ve daha fazla enerji daha fazla tüketim sarmalına girmiştir" dedi. Açıklamada ayrıca Türkiye'de enerji verimliliğinin yol haritasını belirleyen kuruluş olan Elektrik İşleri Etüt İdaresinin kapalına sürecine de değindi.

Mahabbe AKGÜLLÜKAS

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 47'inci Dönem Yürütme Kurulu'nun, değişikliği kesinleşen yasama komisyonu ilgili yasa tasarılarını, "Enerji ile ilgili politikaları ve enerji fiyat politikalarını belirleyen yasalar ile ilgili tasarıların, enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil, enerji verimliliğini artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi. Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi. Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi.

"Enerji ile ilgili politikaları ve enerji fiyat politikalarını belirleyen yasalar ile ilgili tasarıların, enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil, enerji verimliliğini artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi. Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi.

"Enerji ile ilgili politikaları ve enerji fiyat politikalarını belirleyen yasalar ile ilgili tasarıların, enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil, enerji verimliliğini artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi. Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi.

İktidar, 21 dağıtım şirketini elden çıkararak krize giden yolun kapısını açtı

Özelleştirme dondurdu

AKP iktidara gelir gelmez hem elektrik dağıtımını özelleştirmeye girişti. Kamu 2013'te elektrik dağıtımını tamamen özelleştirdi. Sonra bu kararın güncelleme elektriksiz kalması oldu.

AKP iktidara geldikten sonra 2002'de TEDAŞ'ın hissesinin %49'una %10 elektrik şirketlerini özelleştirme kapsamına aldı. 2012'de Kayseri ve Çarşamba Elektrik TAŞ'lık ve 2013'te Ordu Elektrik Dağıtım İdaresi Başkanlığı'nı hissesi %50'ne çıkarıldı. Daha sonra 2014'te EMO ve ETKİB'nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na devredildi. İktidarı dağıtım şirketlerini özelleştirme kapsamına aldı. 2012'de Kayseri ve Çarşamba Elektrik TAŞ'lık ve 2013'te Ordu Elektrik Dağıtım İdaresi Başkanlığı'nı hissesi %50'ne çıkarıldı.

Faturalarda yurttaş sokakta

Dünya'da Devrimci İş Sendikası Konferansiyerine (DİŞK) başkanlığı yapan EMO Başkanı Özdemir Özgen, "Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi. Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi.

"Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi. Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi.

Verli üretim öncelikli politika olmalı

TMMOB EMO tarafından düzenlenen TMMOB 13. Enerji Sempozyumu'nun sunum başlığı "Kaliteli, güvenli, sürdürülebilir ve ucuz enerji sağlanması ve yerli üretim öncelikli politika olmalıdır" şeklinde.

Zeynep KUBANCIKÖZ
TMMOB EMO Başkanı Özdemir Özgen'in, "Kaliteli, güvenli, sürdürülebilir ve ucuz enerji sağlanması ve yerli üretim öncelikli politika olmalıdır" şeklinde konuştuğu konuşmasını duyurdu. Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi.

"Kaliteli, güvenli, sürdürülebilir ve ucuz enerji sağlanması ve yerli üretim öncelikli politika olmalıdır" şeklinde konuştuğu konuşmasını duyurdu. Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi.

"Kaliteli, güvenli, sürdürülebilir ve ucuz enerji sağlanması ve yerli üretim öncelikli politika olmalıdır" şeklinde konuştuğu konuşmasını duyurdu. Enerji verimliliği artırarak enerji ihtiyacını karşılamak için yeterli değil" şeklinde değerlendirdi.

Ankara Kültür

Şarkıcı Büyük Tüccar

Namı yürümüş bir kere. Yok, yok... Şarkıcı, söz yazarı, senarist, gazeteci, yurumcu, romancı, yönetmen, siyasetçi, milletvekili, belediye başkanı, aday, genel başkan adayları... Say say bilmez. En büyük solcu. SHP'yi, CHP'yi beğenmez, soldan bulmaz. Beri yanda; SHP'li, CHP'li, DSP'li belediye başkanları, etniklikleri üzerinde geçirin. Gözünde İsmet Paşa da, Ecevit de, Erdal İnönü de, Deniz Baykal da baş para emektir. Gel gör ki, onların partilerinin sunduğu belediye başkanlığı ya da milletvekili adaylığı önerilerinin üstüne bakılmamıştı. Sorarsanız, bütün bu önerileri zorla kabul etmiştir. Yani, o denli büyük insan... **Yalçın Küçük** onu tanımlar demiş ki: "Saldın yetmiş büyük tüccardan birisidir." İşte o kadar...

Dikkat, Yüksek Gerilim Hatlı!

Elektrikte özel sektör devri yapılan ilk dağıtım şirketi, 2009 yılı başında Başkent Elektrik Dağıtım AŞ oldu. Elektrik Mühendisleri Odası'ndan, elektrikle özelleştirilmeden önce ve şimdi ne ödediğimizin hesabını çıkarılmaları rica etti. Sonuç şöyle: 2009 yılı başında, dört kişilik bir ailenin günlük 10 yaşın koşulları içinde asgari 230 kilovatsat olan aylık elektrik tüketim faturası yaklaşık 57 lira doluyordu. Bugün aynı ailenin aynı tüketimin karşılığı ise 211 lira. Yani fiyat 3.7 kat artmış! Şirketler, yurttaşın malı olan kamu varlığı üzerinden yurttaşın cebine girip katbekat kazanıyor. Ekihas var. Elektrik faturalarını oluşturan "enerji bedeli", "pe-rakende satış hizmet bedeli", "dağıtım sistem kullanımı bedeli", "kayıp/kaçak bedeli", "iletim sistem bedeli" halen fatura tutarları içinde yer almaması karşın Ocak 2016'dan bu yana faturalarda görülüyor. İlgili yasada, "şeffaflık" filan öngörülmüş, kimin umurunda... Bütün bu bedeller, "enerji bedeli" ve "dağıtım bedeli" adı altında faturalara yansıtılmıyor, biz de diğer tükür ödüyoruz. İşte bu nedenle, fatura yapısı içinde değişiklik olarak vatanşahların alınmış hizmet bedellerindeki düşenle değişimlerin denetimi ve değerlendirilmesi yapılmıyor. Elektrik faturalarında hangi hizmete ne kadar bedel ödediği konusunda bilgi edinme hakkı da vatanşahların elinden alındı. Dağıtım bedeli içinde yer alan kayıp/kaçak, dağıtım sistem kullanımı, satış okuma ve iletim sistemi kullanımı bedellerine ilişkin hiçbir bilgi ulaşılmıyor.

SOZCUCU YAZILAR GÜNDEM SON DAKİKA SPOR HAVAT DÜNYA EKONOMİ OTOMOTİV E- Haberler - Ekonomi Abone Ol Google News

EMO Başkanı Pala: Erdoğan'ın iradeti etti, faturasını ödemeyenlerin sayısı 4 milyona çıktı

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Başkanı Bülent Pala, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın elektrik zamlarına ilişkin açıklaması ile ilgili, "Cumhurbaşkanı elektrik faturasını ödemeyenlerin sayısının 2 milyon 100 binden 4 milyona çıktığını iradeti etti. Faturasını dahil ödemeyenlerin sayısının bir anda iki katına çıkması kaygı verici" diye konuştu.

SELAHİ İYDİN
Yayımlama: 13.19 - 17.07.2022 | Gözetimleme: 13.19 - 17.07.2022

EMO Başkanı Bülent Pala, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın elektrik zamlarına ilişkin açıklamasını değerlendirdi.

EMO Başkanı Bülent Pala, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın elektrik zamlarına ilişkin açıklamasını değerlendirdi.

- ANLIK**
- 1612 HABER MERKEZİ
Elektrik Mühendisleri Odası: Yıl 2022 ve bir kent dondu!
 - 1605 SOL - İSTANBUL
Beyoğlu Anadolu Lisesi öğrencileri: Okulda sürekli bir korku iklimi hakim
 - 1534 HABER MERKEZİ
Benzin ve motorin bir zam daha geliyor!
 - 1530 HABER MERKEZİ
Derya Büyükcü hakkında yakalama kararı
 - 1443 HABER MERKEZİ
Rumen antrenör Sumudica hakkında tahdit iddiası
 - 1340 HABER MERKEZİ
Yemeksepeti'ne 1 milyon 900 bin lira ceza
 - 1330 HABER MERKEZİ
Sanayi tesislerinde uygulanan doğalgaz kısıtlamasıyla ilgili açıklama

Elektrik Mühendisleri Odası: Yıl 2022 ve bir kent dondu!

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), İspartada dört gündür devam eden elektrik kesintisinin ardından, elektrik kesintisinin ardından, Elektrik Mühendisleri Odası TEİAŞ'ın özelleştirilmesinden vazedikleri derhal kamuoyuna ilan edilmesini istedi.

EMO'nun "İsparta - Yıl 2022 ve Bir Kent Donduldu!" başlıklı basın açıklaması şöyle:

Yurttaşlara zora sokan elektrik zamlarının içerisinde 'kayıp-kaçak' bedeli de var. Faturalardaki 'gizli' yük!

Her aboneye, yüzde 10 kayıp-kaçak bedeli yazılıyor. Ancak bu faturaları yer almıyor. Yurttaşın ne olduğunu öğreniyoruz.

Elektrik zamları altında ezilen yurttaşlar bir de faturalarda gizlenen "kayıp-kaçak bedeli"yle karşılaşacak. Yurttaş, başkasının kaçak olarak kullandığı elektriğin bedelini de ödeyor. Eskiden kayıp kaçak için ne kadar ödeme yapıldığı fatura üzerindeki gibiydi.

Ancak Enerji Piyasası Denetim Kurulunun EPDK yaptığı değişiklikle 2016'da kadroları, "kayıp kaçak" konusunda Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu üyesi Oğuz Sakaryay'ın değerlendirmeleri şöyle:

Hedefli belirleyeni: EPDK her

UZMANLARDAN 'TARİF' UYARISI

Abonelere indirim uygulanmadı

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İzmir şubesi, yurttaşların zamların altında ezilmesini beklediğine vurgu yaparak, üç zamanki tarifleri kullanan mesken abonelerinin indirimli kademeden faydalanmadığını dikkat çekti. Yapılan açıklamada, "Sadece İzmir ve Manisa'da bu indirimli kademeden abonelerin EPDK'nın bu hizmet uygulamasının meşru olduğunu söyleyebiliriz. Üç zamanki tarif-

den elektrik alan vatandaşlarımızın da 200 kWh'lık düşük kademeli fiyat avantajından faydalanması için yeniden düzenleme yapılması çağırıyoruz" denildi. Hafta sonu tarifli uygulamasına getirildiği belirtilen açıklamada, "Sevgili yurttaşlarımızın bu indirimli kademeden faydalanması için EPDK'nın bu hizmet uygulamasının meşru olduğunu söyleyebiliriz. Üç zamanki tarif-

bedelini usulü tarif içerisinde bulunan yurttaşlar ödeyor. Kayıp kaçak oranını yüzde olarak zaman zaman tariflere yansıtıyor. İdenemek bedeli de yüksektir. Bir kente iki yurttaş da ödeyor.

• **Diğerde artış:** EPDK, 2015 sonu itibarıyla Türkiye genelinde

kayıp kaçak oranını yüzde 10 olarak öngörüldü. Ancak gerçek yüzde 12.1'e çıktı. EPDK, 2015 sonunda satış düzenlemeye baz bölge ve bölge dışında ayrıncılık statüsü tanıdı. Kayıp kaçak oranı Türkiye ortalamasının üzerinde olan bölge (Dicle, Van Gölü, Aras) vardı. Oradaki düşme sağlanabilmesi için 2022'e dek istisna sağlandı. Örneğin dağıtım şirketlerine saygınlığı istediği yere tekabülüne gibi olanağı sağlandı. Şu anda bazı bölgelerde saygınlık dirençleri monte edilmiş durumda. İnanılmaz tüketim kontrol edilebilirdi bir yerde değil.

• **2016'da gündemi:** 1 Ocak 2016'dan itibaren kayıp-kaçak bedeli faturalarda gizlendi. Vatandaşın bilgi sahibi olma hakkı elinden alındı. Yurttaş neye, kaç para ödediğini ne yazık ki öğrenmiyor.

• **Faturalarda yüzde 10:** Kayıp kaçak bedeli faturalarda vergisiz çöplük tarifli içinde yüzde 10'lara kadar çıkarıyor. • **ANKARA**

Orhan Bursalı

Bilim ve Siyaset

Sıra geldi, ülkenin elektrik otobüsü TEİAŞ'ın üzerine çökmeye...

Biraz daha yazı tatil yapıpabilirim ama bir dostum uyarıyor: Yahu ülkenin elektrik otobüsü eleder geliyor sen emniyet yapıyorsun... Ense falan yapıyor yok tabii... Olan bitenler yalvarın izlemek bile, insanları tatlıları zahire edecek şekilde, her şeyi tıyoz oluyor, dünyaya bakıyoruz. Bu nasil tatlı... Evet, buradan başlayalım, sükut sayıyalar manevralar hayata geçecek para kalmayınca, ülkenin geride kalması en değerli kurulumlarından TEİAŞ'ın özelleştirme kapsamında adı. Türkiye Elektrik İletim AŞ, ülkenin elektrik otobüsü. Tüm ülkeyi bir arada taşıyor. Her kent her köy... yüksek elektrik hatlarına donatıcı.

Türk Telekom'un başına gelenler

TEİAŞ bir kamu tekelidir. Muazzam bir özelleştirme ve bilgi birikimine sahiptir. Geçen yıl kazancı 4.84 milyar TL'dir.

Ülkenin İletim otobüsü ise Türk Telekom'dur. O da özelleştirilmiştir. 6.5 milyar dolarlık bir ucuzca Oger o peşkeş çöktü ve bazı gelenler pişmiş tavuğa benzer. Oger tüm kâr paralarını Türkiye'ye, Türkiye'de bankalara olan borucunu ödemek için kaçırdı. Şirketin şimdi yüzde 50'si İtalyan bankası olan Hazine'ye satıldı. Aytağa kalkmaya çalışıyor ama AKP'nin de eli güçlü sürüyor.

TEİAŞ'ın başına gelenler, Türkiye'nin sonradan şimdi sıra elektrik dağıtım otobüsüdür.

Bölgesizdir, bu İktidarın dağıtım bölgesi bölge özelleştirilmiştir. İddialar "elektrik dağıtım özelleştirme" ve varlıkların daha verimli işletileceği, maliyetlerin ve kayıp-kaçak oranlarının düşüleceği, arz güvenliğinin sağlanacağı ve kalitenin artacağı" idi.

Faturalarında, elektrik kesintilerinin bakını, durumu anlatıyor. Gözde her geçen yıl daha pahalı bir elektrik faturası önümüze geliyor. Dağıtım alan şirketler borçlu ve kıtıkız zam üzerine zam yapıyor.

Kalp ve beyin gidiyor

Elektrik Mühendisleri Odası'na ki: "TEİAŞ'ın özelleştirilmesinin anlamı ulku çikararak, görevlik ve geleceğimizi açmaktan kırılır. Çünkü TEİAŞ sadece işletimden değil, şebeke verimliliğinden, planlamasından, projelendirilmeden, aktif enjenerlikten, işletim ve her türlü atılıp ve teknik mevzuatları da sorumludur. Yani TEİAŞ'ın özelleştirilmesi demek, elektrik sisteminin geleceğini ve ülkemizi de özelleştirilmesi demektir."

Özelleştirme idaresi, TEİAŞ'ın halka arz edileceğini söylüyor. Bu bir numara ancak yüzde 10-15 gibi bir kısmın arz ederler. (Türk Telekom da da öyle omuk yüzde 15'i borsada satılmıştı).

Çoğunluk hissesi kamuda kalacaktır. Bu açıktan da elektrikli bir özelleştirme için. Baki li ki yine çoğunluk hissesini satmaktır. Çünkü o kısmı para eder. TEİAŞ'ın Türk Telekom'un yapıldığı faaliyetler.

Bölge bölge mi satışlar, birim birim mi, kent kent mi, bilmeyiz. Entelektüel sistemleri yasal düzenleme yapıyor. Ülkenin kamusal yararını düşünen yapılan planlamaların sona erecek. Ancak şirket veya şirketlerin kamu yararını gözeterek hareket edeceğini sanmak, aptalca. Kâr maksimizasyonu ilgilidir.

İktidarın bu özelleştirilmeden elde edeceği paranın nasıl harcandığı konusunda, bugüne kadar özelleştirilmeden elde edilen büyük paraları nasıl harçtı ettiğine bakarak, mirinik bir güpühe olan var mı?

Ağızları sulandıran özellikli

Sen emne yap. TEİAŞ gidiyor diyen kamu dostum çok önemli bir notadan önce yazdı: "TEİAŞ'ın elindeki havalı hatlarını ülkede uygulamadığı yer yok. Bu hatlar üzerinde, müthiş bir güçtür hepsi de TEİAŞ'ın elinde. Bir havalı hatta, en tepesinde tel, yıldırım için konulan toprak teller. Bunun altında da üç tane 110kV elektrik iletim hattı bulunur. Günlükte, yenilenen her hatta, bu toprak tellerinin içinde bir de fiberoptik kablo bulunur. TEİAŞ'ın elinde. Bu fiberoptik kablo üzerinden o hatları uzaktan yönetimi yapılmaktadır. Ancak özelleştirilmeden yapılabilecek faturaların ki, her Telekom şirketinin ağzını suyunu alır."

Her yerleşim yerine ulaşan, hazine düşenmiş, olağanüstü bir iletişim kapasitesi. Çok merak ediyorum. Birlik Telekom şirketlerine kiralanan TEİAŞ'ın elinde. Bu özelleştirilmeden, bu kapasitenin kullanılabilmesi ile elektrik iletiminden kazandırdığı paraları oranda ne kadar daha kazandıracak?

Yani TEİAŞ çok önemli bir özelliğinden dolayıdır para kazanıyor. Sadece şirketler, yatırım yurttaşların bir makine elde edecekler.

Elektrik iletim hatları teline, yani elektrik otobüsü dedi.

İktidar paralı otobüsler yapıyor. Fakat bu otobüslerin alternatifleri TEİAŞ'ın elinde. Diyor ki dostum: "Otobüsler nasil bedelsiz bir alternatif yoluyla güzergah olarak göstermeden bir yokuşu otobüs yapıyor, sonra, elektrik ve demiryolu arasında da benzeri olabilir. Akıldan uzağa çıkıyor."

Yani: Özelleştirilmeden ekonominin çökmesine mi engelleyebilir?

T24 Ruhsuz İnternet Gazetesi

Son Dakika Video Yazılar Gündem T24 Haftalık Kitap24 Dünya

Ekonomi

Elektrik Mühendisleri Odası'ndan özelleştirme uyarısı: Bütün ülkenin akıbeti Isparta gibi olacak

EMO, elektrik dağıtım şirketlerinin denetimini özel şirketlere yapılmasının önünün açıldığını dikkat çekti

07 Şubat 2022 11:06

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Isparta'da etkili olan kar yağışı sonrasında kentte yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin resmi internet sayfasından açıklamada bulundu. EMO'dan yapılan açıklamada "50 saate varan elektrik kesintileri yaşanması, iktidarın enerji politikalarını bir kez daha ortaya koymaktadır" denildi. Diğer yandan yapılan açıklamada elektrik dağıtım şirketlerinin denetiminin özel şirketler tarafından yapılmasının önünün açıldığını ifade edilerek "Bu dönüşüm gerçekleşirse bütün ülkenin akıbeti Isparta gibi olacaktır" ifadeleri kullanıldı.

TELEKOM'DA PERSONEL EMEKLİLİĞE ZORLANIYOR

EMO, 'yandaş'a kadro yaratılmak istendiğini açıkladı.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Türk Telekom'da yeniden yapılanma adı altında yandaşlara kadro açmak için deneyimli personelin emekliliğe zorlandığını, kurumsal hafızanın silinmeye çalışıldığını uyarısında bulundu. Yapılan yazılı açıklamada, "Siyasi iktidar tarafından kendi yandaş kadrolarına yer açmak bahanesi ile emekliliğe teşvik uygulamaları düzenli ve zorunlu biçimde devreye sokulmuştur" denildi. EMO Yönetim Kurulu imzası ile yapılan açıklamada Türk Te-

lekom'da yandaş kadrolara yer açmak için deneyimli personelin emekliliğe zorlandığı ileri sürüldü. Durumu "bitmeyen senfoni" olarak tanımlayan EMO yönetiminin açıklamasında "Yeniden yapılanma adı altında nitelikli ve deneyimli meslektaşlarımız emekliliğe zorlanıyor" denildi. Türk Telekom'un yeniden yapılanma sürecine ilişkin defalarca yurtdışı danışmanlık firmalarından hizmet satın aldığı belirtilen açıklamada "Bu firmalara büyük paralar ödendi.

Toplumun ruh sağlığını bozmaya değer mi?

Kalıcı yaz saati uygulamasını savunan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, "2016'dan bugüne kadar elde ettiğimiz toplam tasarruf 6.82 milyar kilovatsaat elektrik oldu. Bu tasarrufun parasal karşılığı ise, yaklaşık 6 milyar lira oldu" dedi.

Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Özdağ ise bu rakamların hangi bilimsel çalışmalara dayandığını sordu. Özdağ şöyle konuştu: "Rakamları doğru kabul etsek bile uygulamaya ilk başlarında bir yılda yüzde 3.5 tasarruf öngörülmüyordu. Bakanın açıkladığı rakamlarla yılda 1 milyar 130 milyon kw/s tasarruf görünüyor, doğrusu. Biz 2020'de 305 milyar kw/s ürettik. 250 milyar kw/s de faturaladık. Üretilen elektrikle göre bakınca binde 3.7 gibi bir rakam ediyor. Başta ki yüzde 3.5 hedeflerin çok uzagındalar. Bu tasarrufu da küçümseye-

BAKAN DÖNMEZ: KENDİ İŞLERİYLE MEŞGUL OLSUNLAR

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, sabit saat uygulamasıyla 5 yılda 6 milyar TL tasarruf edildiğini savunarak "Bugünlerde tekrar bu işleri gündeme getirmek isteyenler var. Lütfen herkes kendi işiyle meşgul olsun. İşleri ile gündeme gelemeyenlerin tek işi sağa sola satmak" dedi. • İç Politika

mem ama bir toplumun ruh sağlığını, motivasyonunu bozduğunuz değer mi? Sadece Yenilenebilir Enerji Destekleme Mekanizması sebebiyle birkaç üretim firmasına 2018-20 yılları arasında 110 milyar TL ödenmiş. Sadece 2021'in ilk 10 ayında 49 milyar 226 milyon 804 bin TL ödenmiş. Tasarruf için bu gibi alım garantilerinin gözden geçirilmesi gerek."

EMO, TEİAŞ'ın özelleştirme kararını yargıya taşıdı

Elektrik Mühendisleri Odası, TEİAŞ'ın özelleştirilmesine ilişkin karar; hukuka, kamu yararına ve hizmet gereklerine aykırı olduğu gerekçesiyle yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle yargıya taşıdı.

07 Eylül 2021 Salı 01:52

Enerji Günlüğü - Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), Resmi Gazete'de 3 Temmuz 2021 tarihinde yayımlanan, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'nin (TEİAŞ) özelleştirilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararının hukuka, kamu yararına ve hizmet gereklerine aykırı olduğu gerekçesiyle yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle dava açtı.

Genç mühendise staj bile yok!

ÜNİVERSİTE öğrencilerinin staj yeri bulmakta büyük güçlükler yaşadıklarına dikkat çeken Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), mühendislik öğrencilerinin yaşadıkları kentte stajlarını yapabilmeleri için resmi kurumlar ve özel sektörü birlikte planlama yapmaya çağırdı. (DHA)

'19 YILLIK KADROLAR ÇÖZÜM YERINE SORUNU DERİNLEŞTİRDİ!'

Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi.

Patronların kredi borcunu ödüyoruz

Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi.

Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi.

Vatandaş fişi çaktı

Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi.

'Tansiz Hes'ler ölüyor'

Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi.

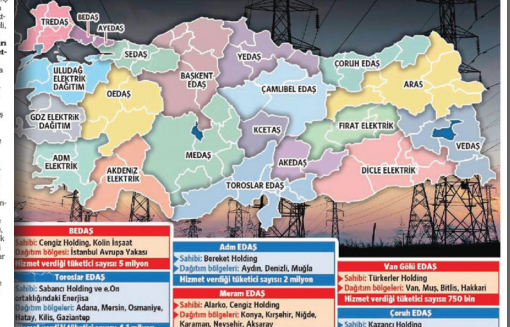
HEB'nin mevzuatı ölüyor

Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi.

KESİNTİSİZ VE UCUZ ELEKTRİK HAYAL OLDU

Elektrik dağıtım sektörünün tamamının 13 milyar dolara özelleştirilmesini sonrasında vatandaşlar yüksek faturalarına mücadele ederken, diğer taraftan da kesintisiz enerji bekliyor. Enerji sektöründe özelleştirilmenin vaatleri yerine getirilmedi.

19 YILLIK KADROLAR ÇÖZÜM YERINE SORUNU DERİNLEŞTİRDİ!

Şirket	Yönetim Kurulu Başkanı	Yönetim Kurulu Üyeleri
Çengiz Holding	Kolin İzci	İsmail Aksoy, Mustafa Aksoy
Sahib Benket Holding	Aydın Denizli, Muğla	...
...

CEZA YETMEZ LİSANSIN İPTAL EDİLMESİ GEREKİYOR

Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi.

Denetim yapıldı mı?

Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi.

HEB'nin mevzuatı ölüyor

Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi. Elektrik sektöründe 19 yıllık kadroların çözümü yerine sorunları derinleştirdi.

